

Jaarstukken 2017

Aangeleverd aan de raad 14 mei 2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
Leeswijzer	11
I. Jaarverslag.....	13
<i>Programmaverantwoording</i>	15
1. Ruimtelijk domein.....	17
2. Openbaar domein	23
3. Sociaal domein.....	26
4. Bestuur.....	30
5. Algemene dekkingsmiddelen.....	33
6. Overhead.....	35
7. Vennootschapsbelasting	39
8. Onvoorzien	40
<i>Paragrafen</i>	41
§ A Lokale heffingen	43
§ B Weerstandsvermogen	47
§ C Onderhoud kapitaalgoederen.....	54
§ D Financiering.....	61
§ E Bedrijfsvoering	63
§ F Verbonden partijen	66
§ G Grondbeleid	73
§ H Subsidies.....	74
§ I Jachthaven Hemmeland	77
II. Jaarrekening	79
<i>Programmarekening</i>	81
1. Overzicht baten en lasten	82
2. Toelichting overzicht baten en lasten	84
3. Overzicht incidentele baten en lasten.....	93
<i>Balans</i>	95
1. Overzicht balans 31 december 2017.....	96
2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	99
3. Toelichting op de balans	101
<i>SISA-verantwoordingsinformatie</i>	113
III. Overige gegevens.....	117
1. Bestuurlijke gegevens	119
2. Accountantsverklaring.....	121
3. Uitvoeringsinformatie 2017.....	122
4. IV4 2017.....	125
5. Stand van zaken kredieten	127

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken van de gemeente Waterland over het jaar 2017. In de leeswijzer vindt u vanaf bladzijde 11 een overzicht van de verschillende onderdelen van deze jaarstukken en hoe deze onderdelen zich tot elkaar verhouden.

Samenvattend overzicht

De jaarrekening 2017 geeft een negatief resultaat totaal saldo van baten en lasten van € 4.083.633 en een negatief resultaat van € 2.217.198. In onderstaande tabel treft u een samenvattend overzicht van de gerealiseerde cijfers 2017 met daarbij de vergelijkende cijfers over 2017 van de primitieve begroting en de begroting na wijziging en gerealiseerde cijfers 2016.

Progr	Omschrijving	Realisatie 2016	Primitieve begroting 2017	Begroting na wijziging 2017	Realisatie 2017
1.	Ruimtelijk domein	2.929.476-	2.086.677-	2.802.164-	3.629.613-
2.	Openbaar domein	5.772.831-	3.986.338-	4.904.911-	4.544.241-
3.	Sociaal domein	8.429.685-	8.699.572-	9.256.679-	10.504.569-
4.	Bestuur	1.572.129-	1.045.011-	1.060.155-	1.801.321-
5.	Algemene dekkingsmiddelen	22.876.110	22.131.543	22.254.701	21.995.901
6.	Overhead	4.258.199-	5.857.577-	6.220.239-	5.584.403-
7.	Vennootschapsbelasting	45.715-	-	45.715	15.387-
8.	Onvoorzien	-	50.000-	50.000-	-
Totaal saldo van baten en lasten		131.925-	406.368	1.993.732-	4.083.633-
9.	Reserves	1.354.376	405.104-	2.003.853	1.866.435
Gerealiseerd resultaat		1.222.451	1.264	10.121	2.217.198-

De cijfers voor 2016 zijn aangepast voor vergelijkingsdoeleinden. Bij de cijfers 2016 zijn de kapitaallasten en loonkosten zoveel mogelijk direct toegerekend aan de programmaonderdelen. De loonkosten zijn op basis van gerealiseerde/begrote uren toegerekend en de kapitaallasten zijn verdeeld op het programma-onderdeel waar de activa betrekking op heeft.

Overhevelingsvoorstellen

Omdat bepaalde werkzaamheden die gepland waren voor 2017 zijn doorgeschoven naar 2018, is het wenselijk de daarmee samenhangende budgetten over te hevelen naar 2018. Concreet wordt voorgesteld om een bedrag van € 720.607 over te hevelen naar de budgetten van boekjaar 2018.

Omschrijving	Bedrag
Gerealiseerd resultaat	2.217.198-
<u>Overhevelingssvoorstellen</u>	
1 Asbestsanering gemeentewerf	86.546-
2 Informatieplan	75.442-
3 Aanschaf klein materiaal groendienst	66.737-
4 Project verduurzamen monumenten	56.000-
5 Juridische kosten kademuur	51.338-
6 Actualisering bestemmingsplan Broek in Waterland en het Paraplubestemmingsplan	43.013-
7 Omgevingswet	40.750-
8 Budget duurzaamheid	40.000-
9 Vervanging meubilair	36.506-
10 Gezamenlijke visie & samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland	35.462-
11 Groot onderhoud pontveer (incl. scheepvaartinspecties)	35.000-
12 Woonbegeleiding Lake Land	33.028-
13 Kosten grafwerkzaamheden	31.156-
14 Baggeren gemeentehaven Monnickendam	22.650-
15 Herbestemmingsonderzoek Broeker Kerk	12.500-
16 Stroomregistratie gemeentehaven Monnickendam	12.000-
17 Toeristische bewegwijzering	11.750-
18 Bezwaar en beroep dagtoeristenbelasting	10.000-
19 OGGZ verwarde personen	8.298-
20 Eenmalige opstartkosten uitbesteding administratie Werkom	6.500-
21 Kosten kindergemeenteraad	5.000-
22 Geplande taxatie sportkantine 't Spil	931-
	720.607-
Gerealiseerd resultaat na overhevelingen	2.937.805-

Toelichting overhevelingsvoorstellen

1. Asbestsanering gemeentewerf

Op 18 mei 2017 is de begrotingswijziging asbestsanering daken gemeentewerf Monnickendam (dossier 260) vastgesteld. De betreffende werkzaamheden inzake de asbestsanering waren gepland en opgedragen voor december 2017, maar zijn in relatie tot het project Galgeriet nogmaals tegen het licht gehouden om te bekijken of uitstel mogelijk is. Uiteindelijk is besloten de werkzaamheden, in iets beperktere vorm, als nog begin 2018 uit te voeren en de resterende werkzaamheden afhankelijk te stellen van de besluitvorming omtrent de toekomst van de gemeentewerf. Voorgesteld wordt een bedrag van € 86.546 over te hevelen naar 2018.

2. Informatieplan

Bij het vaststellen van de 1^e IBU 2017 is er budget beschikbaar gesteld voor de inzet van de interne projecturen inzake het informatieplan. De diverse onderzoeken en de daaropvolgende besluitvorming hebben langer geduurd. Hierdoor is er minder inhuur geweest op dit gebied ter vervanging van interne medewerkers. Voorgesteld wordt een bedrag van € 75.442 over te hevelen naar 2018.

3. Aanschaf klein materiaal groendienst
Op 6 april 2017 is de begrotingswijziging gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap Zaanstreek-Waterland (dossier 121) vastgesteld waarin onder andere budget beschikbaar is gesteld voor de aanschaf klein materiaal groendienst. Dit budget is bedoeld voor de aanschaf van persoonlijke beschermingsmiddelen en handgereedschap voor de nieuwe groendienst. De aanschaf hiervan vindt pas plaats in 2018, omdat de groendienst dan operationeel is en het exacte benodigde materieel helder is. Voorgesteld wordt een bedrag van € 66.737 over te hevelen naar 2018.
4. Project verduurzamen monumenten
Via de VNG en de regio Zaanstreek-Waterland is er subsidie gevraagd en ontvangen voor een project waarin een balans wordt gezocht voor de (esthetische) waarde van monumenten en duurzaamheid. Voor de uitvoering is een extern bureau ingeschakeld dat onderzoek heeft gedaan naar die balans voor verschillende types monumenten. Uiteindelijk moet het project leiden tot meer duurzame monumenten met zoveel mogelijk behoud van de karakteristieke waarde. Het project loopt door in 2018. Voorgesteld wordt een bedrag van € 56.000 over te hevelen naar 2018.
5. Juridische kosten kademuur
Bij het vaststellen van de 2^e IBU 2017 is er budget beschikbaar gesteld voor de hoge juridische kosten betreffende het geschil rond de kademuur in Monnickendam. Deze zaak dient echter pas in 2018 wat maakt dat een groot deel van de kosten in 2018 worden gemaakt. Voorgesteld wordt een bedrag van € 51.338 over te hevelen naar 2018.
6. Actualisering bestemmingsplan Broek in Waterland en het Paraplubestemmingsplan.
Er wordt aan twee gebiedsbestemmingsplannen gewerkt (Broek in Waterland 2018 en het Paraplubestemmingsplan). Dit zijn (meerjaren)projecten waarvoor de middelen jaarlijks moeten worden overgeheveld totdat de projecten gereed zijn. Voorgesteld wordt een bedrag van € 43.013 over te hevelen naar 2018.
7. Project Omgevingswet
Bij het vaststellen van de begroting 2017 is er budget beschikbaar gesteld voor het inhuren van een kwartiermaker inzake de Omgevingswet. Inmiddels is ervoor gekozen om het implementatietraject door eigen medewerkers uit te rollen. Dit om de kosten te beperken en om intern kennis over de wet op te bouwen en te houden. Het project Omgevingswet betreft een meerjarenplan en derhalve dient het resterende budget te worden overgeheveld totdat het project gereed is. Voorgesteld wordt een bedrag van € 40.750 over te hevelen naar 2018.
8. Budget duurzaamheid
Er zijn in 2017 duurzame snelheidsdisplays aangeschaft, waarvan de rekening pas bij levering, eind februari 2018 wordt betaald. Voorgesteld wordt een bedrag van € 40.000 over te hevelen naar 2018.
9. Vervanging meubilair
Bij het vaststellen van de 1^e IBU 2016 is een budget beschikbaar gesteld voor het vervangen van het meubilair. De vervanging van het meubilair wordt stapsgewijs gedaan. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 36.506 over te hevelen naar 2018.
10. Gezamenlijke visie & samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland
Vanuit de voormalige Stadsregio zijn er inkomsten ontvangen. De samenwerkende gemeenten hebben met elkaar afgesproken deze inkomsten te oormerken voor regionale activiteiten, gekoppeld aan de samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland en de MRA Agenda. Deze projecten worden in 2018 uitgevoerd. Voorgesteld wordt een bedrag van € 35.462 over te hevelen naar 2018.
11. Groot onderhoud Pontveer incl. scheepvaartinspecties
Bij het vaststellen van de 2^e IBU 2017 is er budget beschikbaar gesteld voor het groot onderhoud voor de pontveer. Op verzoek van onze partner Landsmeer is het groot onderhoud incl. scheepvaartinspecties verschoven naar 2018. Voorgesteld wordt een bedrag € 35.000 over te hevelen naar 2018.
12. Woonbegeleiding Lake Lland
Bij het vaststellen van de 1^e IBU 2017 is er budget beschikbaar gesteld om voor iedere vluchteling een participatieverklaringstraject te organiseren samen met maatschappelijke begeleiding. Dit project loopt door in 2018. Voorgesteld wordt een bedrag € 33.028 over te hevelen naar 2018.

13. Kosten grafwerkzaamheden
Bij het vaststellen van de begroting 2017 is er budget beschikbaar gesteld voor grafwerkzaamheden. Deze werkzaamheden bestaan voornamelijk uit het grafdelven en herstellen van verzakkingen bij graven op de begraafplaatsen van de gemeente Waterland. Vanwege een bedrijfsovername van de aannemer zijn er afgelopen jaar geen facturen ontvangen. De betreffende aannemer is na herhaalde verzoeken nog niet instaat geweest om een factuur voor 2017 op te stellen. Deze wordt in het eerste kwartaal 2018 verwacht. Omdat de exacte hoogte van de factuur niet bekend is wordt het begrote resterende budget overgeheveld. Voorgesteld wordt een bedrag van € 31.156 over te hevelen naar 2018.
14. Baggeren gemeentehaven Monnickendam
Bij het vaststellen van de 2^e IBU 2016 is er budget beschikbaar gesteld voor het baggeren van de gemeentehaven Monnickendam. Deze werkzaamheden zouden in het winterseizoen 2016-2017 worden uitgevoerd waardoor er in 2017 werkzaamheden stonden gepland. Door de werkzaamheden aan de kademuur in Monnickendam zijn nog niet alle baggerwerkzaamheden in 2017 uitgevoerd een laatste gedeelte wordt in 2018 uitgevoerd. Voorgesteld wordt een bedrag van € 22.650 over te hevelen naar 2018.
15. Herbestemmingsonderzoek Broeker kerk
Bij het vaststellen van de 1^e IBU 2015 is er budget beschikbaar gesteld voor het haalbaarheidsonderzoek naar de herbestemming van de Broeker kerk waarbij het Broeker huis ook meegenomen wordt. Middels een budgetoverheveling opgenomen in de jaarrekening 2015 is budget in 2016 beschikbaar gesteld. In 2016 is het door personele aangelegenheden niet gelukt dit herbestemmingsonderzoek uit te voeren. Daarmee is budget bij de jaarrekening 2016 wederom gevraagd over te hevelen naar 2017. Echter heeft het onderzoek in 2017 anders dan verwacht, geruime tijd stil gelegen. Voorgesteld wordt een bedrag van € 12.500 over te hevelen naar 2018.
16. Stroomregistratie gemeentehaven Monnickendam
Bij het vaststellen van de 1^e IBU 2016 is er budget beschikbaar gesteld voor elektriciteitskasten om het stroomgebruik goed te kunnen registreren op de gemeentehaven Monnickendam. De aanpassingen betreffen het maken van extra aansluitingen, het kunnen afsluiten van aansluitingen om misbruik te voorkomen en het plaatsen van tussenmeters voor registratie van het gebruik. Middels een budgetoverheveling opgenomen in de jaarrekening 2016 is dit budget in 2017 beschikbaar gesteld. Door de werkzaamheden aan de kademuur in Monnickendam zijn de werkzaamheden inzake deze stroomregistratie in 2017 opgeschort en worden in 2018 uitgevoerd. Voorgesteld wordt een bedrag van € 12.000 over te hevelen naar 2018.
17. Toeristische bewegwijzering
Bij het vaststellen van de begroting 2017 is er budget beschikbaar gesteld voor toerisme. Er heeft in 2017 een aanbesteding plaatsgevonden voor de toeristische bewegwijzering die in 2018 verder wordt geëffectueerd. Het structurele budget toerisme 2018ev. kan de kosten van deze toeristische bewegwijzering niet dekken. Voorgesteld wordt een bedrag van € 11.750 over te hevelen naar 2018.
18. Bezwaar en beroep dagtoeristenbelasting
De geplande bezwaar en beroepsprocedures voor de dagtoeristenbelasting zijn nog niet afgerond. Voorgesteld wordt een bedrag van € 10.000 over te hevelen naar 2018.
19. OGGZ-project 'verwarde personen'
Eind 2016 is een bedrag ontvangen om dit project op te zetten. Dit project is in 2017 gedeeltelijk uitgevoerd en wordt in 2018 voortgezet. Bij de jaarrekening 2016 is het bedrag overgeheveld naar 2017. Voorgesteld wordt om het resterende bedrag van € 8.298 over te hevelen naar 2018.
20. Eenmalige opstartkosten uitbreiding administratie Werkom
De initiële kosten betreffende de uitbesteding van de administratieve werkzaamheden aan Werkom zijn nog niet afgerond. Voorgesteld wordt het bedrag van € 6.500 over te hevelen naar 2018.

21. Kindergemeenteraad

Bij het vaststellen van de 1^e IBU 2016 is een budget beschikbaar gesteld voor de kindergemeenteraad. Bij de jaarrekening 2016 is het bedrag overgeheveld naar 2017. Het project is gestart in 2017 maar loopt door in 2018. Voorgesteld wordt een bedrag van € 5.000 over te hevelen naar 2018.

22. Taxatie sportkantine 't Spil

Een in 2017 geplande taxatie van sportkantine 't Spil is uitgesteld naar 2018. Voorgesteld wordt een bedrag van € 931 over te hevelen naar 2018.

Verschil begroting na wijziging versus jaarrekening

In de 2^e IBU 2017 werd uitgegaan van een begroot positief resultaat van € 10.121. Een gedetailleerde analyse van de afwijkingen per programmaonderdeel tussen deze begroting en de voorliggende jaarstukken vindt u vanaf bladzijde 81ev. In onderstaand tabel een overzicht met de voornaamste verschillen.

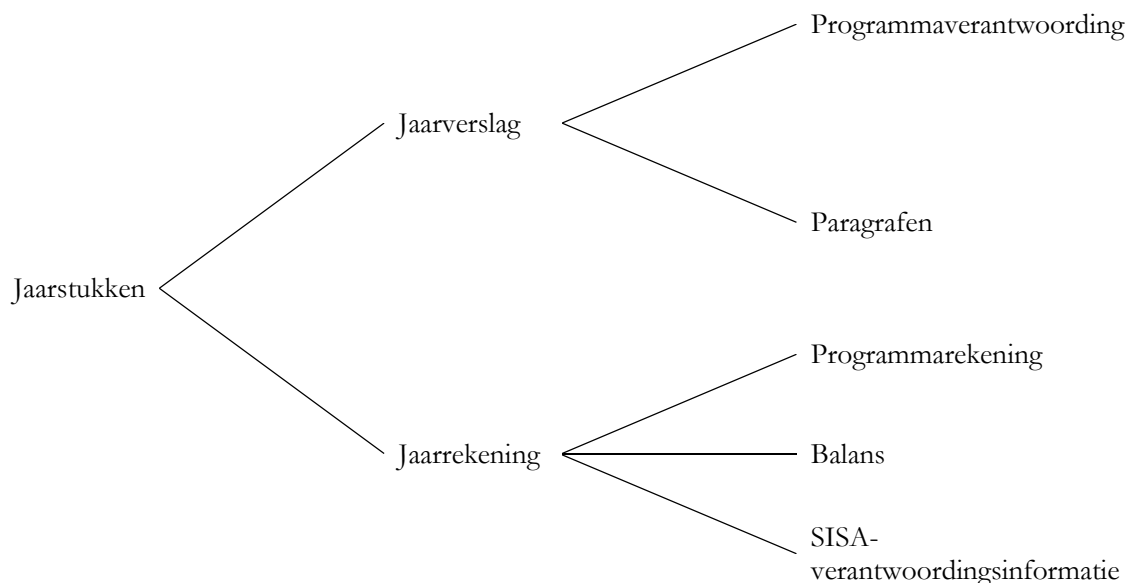
Omschrijving	Bedrag
Gerealiseerd resultaat na overheveling	2.937.805-
Begroot resultaat	10.121
Verschil	2.947.926-
<u>Toelichting</u>	
Hogere uitgaven participatie	200.000-
Hogere uitgaven WMO	995.000-
Hogere uitgaven jeugdzorg	350.000-
Lagere inkomsten nachttoeristenbelasting	285.000-
Lagere inkomsten parkeren Marken	80.000-
Aanpassing voorziening (woningbouw)projecten	985.000-
Aanpassing voorziening pensioenen Wethouders	850.000-
Lagere uitgaven opheffen sociale werkvoorziening	175.000
Lagere uitgaven reïntegratievoorzieningen	85.000
Hogere inkomsten onderhoud wegen	43.000
Lagere uitgaven sportaccomodaties	40.000
Hogere uitgaven omgevingsdienst	50.000-
Lagere bijdrage voortgezet onderwijs	45.000
Hogere inkomsten rijbewijzen/reisdocumenten	50.000
Lagere inkomsten inzake beleggingen	40.000-
Hogere inkomsten gemeentefonds	100.000
Hogere uitgaven opleidingen	45.000-
Lagere inkomsten inkoop van andere gemeenten	50.000-
Lagere salariskosten en inhuur	260.000
Hogere uitgaven vennootschapsbelasting	60.000-
Lagere inkomsten erfpacht	50.000-
Lagere uitgaven ruimtelijke ordening	90.000
Hogere uitgaven systeembeheer en onderhoud	95.000-
Vrijval dubieuze debiteuren door ingetrokken bezwaar	95.000
Saldo onvoorzien	50.000
Overigen	154.074
Totaal	2.947.926-

Toelichting

Er zijn meer uitkeringen op grond van de Participatiewet verstrekt hierdoor zijn de uitgaven voor de bijzondere bijstand gestegen. Er is een overschrijding op het gebied PGB-WMO. Er zijn meer verstrekkingen geweest voor woningaanpassingen. Er zijn meer en duurdere ondersteuning ingezet bij de hulp bij huishouding. Het aantal jeugdhulpverstrekkingen is gestegen. De baten van lokale heffingen zijn lager doordat de opbrengst uit nachttoeristenbelasting en parkeergelden te positief zijn geweest. Voor de lopende projecten is er een extra voorziening getroffen voor de extra werkzaamheden (ambtelijke uren) die voor projecten worden gemaakt. De voorziening pensioenen aangepast naar aanleiding van een actuariële berekening. Er is minder uitgegeven aan het opzetten van het leerwerkbedrijf. Er is minder uitgegeven aan re-integratie instrumenten omdat het mogelijk was om mensen direct naar werk te bemiddelen zonder inzet van dure trajecten. Er is op basis van de vastgestelde AVOI (Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren) ingezet op extra controle en invordering van de vergoeding van nutsbedrijven voor werkzaamheden in gemeentelijk straatwerk ter compensatie van kwaliteitsverlies. Er is minder uitgegeven aan sportaccommodaties. De lasten inzake milieu zijn hoger omdat de Omgevingsdienst nog niet in staat is om tijdig de adviesuren die aan projecten of vergunningsaanvragen moeten worden toebedeeld in beeld te brengen. Het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs is teruggelopen waardoor een lagere bijdragen is verstrekt. Er zijn meer rijbewijzen en reisdocumenten aangevraagd waardoor de inkomsten hoger zijn. In verband met de onzekerheid over de fiscale afwikkeling van de opheffing van de EZW is er in 2017 geen dividend uitgekeerd. Na de septembercirculaire is de hoogte van de algemene uitkering naar boven bijgesteld en tevens zijn er correcties uit oudere jaren ontvangen. De opleidingskosten zijn hoger uitgevallen. Er worden minder taken voor andere gemeenten uitgevoerd op het gebied van inkoop. De salariskosten zijn lager doordat de vacatureruimte niet direct volledig is ingevuld. Daarnaast is bij de 2^e IBU 2017 de aangevraagde uitbreiding van het budget voor inhuur personeel niet volledig is benut. In 2016 waren wij voor de vennootschapsbelasting belastingplichtig. De prognose voor 2017 was dat de jachthaven een negatief resultaat zou geven. Daarmee kon de vennootschapsbelasting over 2016 worden teruggevorderd. Het resultaat van de jachthaven was echter positief waardoor in plaats van de terugvordering er aan vennootschapsbelasting betaald moet worden. Er zijn minder erfpacht inkomsten binnengekomen. De uitgaven van bovenlokale plannen, principe bouwplannen en planschadevergoedingen zijn lager. De kosten van het systeembeheer en onderhoud zijn door de groei van de organisatie gestegen. Er is een bijdrage uit de voorziening dubieuze debiteuren gekomen omdat een vordering waarvan was gedacht dat deze oninbaar was toch wordt ontvangen naar aanleiding van een ingetrokken bezwaar. De extra onverwachte uitgaven zijn in de jaarrekening verwerkt/verantwoord.

Leeswijzer

De jaarstukken zijn onderverdeeld in de beleidsmatige verantwoording (het jaarverslag) en de financiële verantwoording (de jaarrekening). Het jaarverslag en de jaarrekening zijn op hun beurt weer verdeeld in verschillende onderdelen. Schematisch ziet de onderverdeling van de jaarstukken er als volgt uit:

Programmaverantwoording

De programmaverantwoording biedt per programma inzicht in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd, de wijze waarop getracht is de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken en de gerealiseerde baten en lasten. Een programma wordt gedefinieerd als een samenhangend geheel van activiteiten. In de gemeente Waterland zijn de volgende programma's vastgesteld:

1. Ruimtelijk domein
2. Openbaar domein
3. Sociaal domein
4. Bestuur
5. Algemene dekkingsmiddelen
6. Overhead
7. Vennootschapsbelasting
8. Onvoorzien

Per programma wordt in algemene zin de doelstelling aangegeven. Om deze doelstelling te realiseren zijn in de begroting onder prioriteiten concrete activiteiten genoemd die nodig zijn om deze doelstelling te realiseren. In de programmaverantwoording wordt per prioriteit verantwoording afgelegd.

Paragrafen

De paragrafen bij het jaarverslag geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten gezien vanuit een bepaald perspectief. Alle baten en lasten die vermeld worden in de paragrafen zijn verwerkt in de verschillende programma's. Het is dus niet zo dat de bedragen in de paragrafen nog boven op de baten en lasten van de programma's komen.

In de gemeente Waterland zijn de volgende paragrafen opgenomen:

- § A Lokale heffingen
- § B Weerstandsvermogen
- § C Onderhoud kapitaalgoederen
- § D Financiering
- § E Bedrijfsvoering
- § F Verbonden partijen
- § G Grondbeleid
- § H Subsidies
- § I Jachthaven Hemmeland

Programmarekening

De programmarekening bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Overzicht van baten en lasten: alle gerealiseerde baten en lasten van het programmaplan in een samenvattende tabel. Het betreft hier een integraal overzicht van alle baten en lasten en het saldo van het verslaggevingsjaar. Alle baten en lasten van de programma's leiden tot een gerealiseerd saldo van baten en lasten. Vervolgens wordt aangegeven welke bedragen aan de reserves worden onttrokken of toegevoegd. Na deze toevoegingen en onttrekkingen volgt het gerealiseerde resultaat. Naast de realisatie over 2017, bevat de tabel ook de vergelijkende cijfers over 2016. In 2016 had de begroting een andere programma-indeling voor deze vergelijkbaarheid zijn de cijfers aangepast per programma. Daarnaast is zijn de ramingen uit de oorspronkelijke begroting en de begroting zoals deze na alle begrotingswijzigingen is komen te luiden ook weergegeven.
2. Toelichting: in de toelichting wordt een analyse gegeven van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening. Daarnaast wordt een overzicht gegeven van de incidentele baten en lasten.

Balans

De balans geeft een overzicht van de financiële positie van de gemeente. Op de balans wordt een overzicht gegeven van de bezittingen, de schulden, de voorzieningen en het eigen vermogen van de gemeente op 31 december. Daarnaast worden de vergelijkende cijfers gepresenteerd van het voorgaande boekjaar. In de toelichting worden de waarderingsgrondslagen uiteengezet en worden de verschillende balansposten nader uitgesplitst.

SISA-verantwoordingsinformatie

Naast de algemene uitkering uit het gemeentefonds krijgt de gemeente jaarlijks extra geld om specifieke beleid van het Rijk uit te voeren. Met betrekking tot deze specifieke uitkeringen bepaalt de rijksoverheid waar het geld aan besteed wordt, of de gemeente de specifieke uitkering krijgt en hoeveel geld de gemeente krijgt. Om de verantwoordingsbureaucratie te verminderen is met betrekking deze specifieke uitkeringen het zogenoemde principe van single information en single audit (SISA) ingevoerd. Tegenwoordig volstaat eenmalige informatieverstrekking en een eenmalige accountantscontrole. Op basis van een door de rijksoverheid vastgesteld format wordt in de jaarrekening een bijlage opgenomen met de verantwoordingsinformatie over de specifieke uitkeringen.

I. Jaarverslag

Programmaverantwoording

1. Ruimtelijk domein

Doelstelling

De gemeente stelt zich binnen het ruimtelijk domein de volgende doelen:

- de goede ruimtelijke kwaliteit van de gemeente te behouden en waar nodig te verbeteren;
- het economische en toeristische klimaat van de gemeente te verbeteren;
- het woningaanbod in de gemeente aan te laten sluiten bij de behoefte binnen de gemeente;
- (grote), voornamelijk ruimtelijke, projecten te helpen realiseren;
- het begeleiden en voorbereiden van de organisatie op eventuele crises en rampen én de veiligheidsproblematiek in de gemeente in nauwe samenwerking met externe partners aan te pakken.

Prioriteiten

a. Huisvesting vluchtelingen:

- *Huisvesting asielzoekers:* Ook in 2017 verwachten wij nog een taakstelling t.a.v. de huisvesting van verblijfsgerechtigde vluchtelingen. Verder is onderzocht of onze gemeente een rol kan spelen bij noodopvang, dan wel aanvullende opvang van vluchtelingen. Het COA was in gesprek met het Lake Land Hotel over de ontwikkeling van een aanvullende opvanglocatie (AVO) in het hotel voor de duur van max. 2 jaar en maximaal 214 vluchtelingen. Door het akkoord met Turkije is echter het aantal vluchtelingen uit de regio Syrië/Irak drastisch terug gelopen en heeft het COA meer dan voldoende opvangplekken en buffercapaciteit. Nieuwe opvanglocaties zijn dus niet meer nodig en de daarvoor benodigde voorbereidingen zijn gestaakt. Dat geldt ook voor de locatie Lake Land Hotel. Het Rijk heeft aangegeven op dit moment over voldoende capaciteit te beschikken, inclusief zogenaamde buffercapaciteit voor 2016 en 2017.
- *Huisvesting verblijfsgerechtigden:* de gemeente blijft binnen haar vermogen proberen om zo snel mogelijk te voldoen aan de taakstelling huisvesting verblijfsgerechtigden die wij halfjaarlijks van het Rijk krijgen. Als wij de taakstelling niet op een redelijke termijn binnen de reguliere huisvesting kunnen opvangen gaan wij op zoek naar andere mogelijkheden. Tegelijkertijd zorgen wij ervoor dat de verblijfsgerechtigden die hier komen wonen direct begeleiding krijgen om zo snel mogelijk te integreren en te kunnen participeren.

Realisatie:

- *Huisvesting asielzoekers:* Er is geen nieuw verzoek vanuit het Rijk gekomen om een opvanglocatie te realiseren. Door de lagere instroom van vluchtelingen in 2017 is dit niet nodig.
- *Huisvesting verblijfsgerechtigden:* De gemeente heeft een flinke inhaalslag gemaakt in de huisvesting van verblijfsgerechtigden door gebruik te maken van tijdelijke huisvesting in het Lake Land Hotel. Inmiddels zijn de meeste bewoners vanuit het Lake Land Hotel ook al weer gehuisvest in reguliere woningen. Op 31 december 2017 hadden wij formeel nog een achterstand in de huisvesting van 6 personen. Die hebben wij in januari 2018 gehuisvest. Wij zijn weer volledig bij.

b. Volkshuisvesting: in 2016 worden prestatieafspraken vastgesteld tussen gemeente, woningcorporaties en huurdersverenigingen. In 2017 worden deze prestatieafspraken uitgevoerd. De verwachting is dat de woningmarkt verder aantrekt en de (regionale) woningbehoefte groot blijft.

Realisatie:

Volkshuisvesting: in 2016 zijn prestatieafspraken gemaakt tussen gemeente, woningcorporaties en huurdersverenigingen. In 2018 wordt voortdurend uitvoering gegeven aan deze prestatieafspraken. De verwachting is dat de woningmarkt verder aantrekt en de (regionale) woningbehoefte groot blijft.

c. Bestemmingsplannen: in 2017 zal er een veegplan worden opgesteld, waarin de nieuwste planologische inzichten zullen worden verwerkt. Er wordt hard gewerkt aan de totstandkoming van het bestemmingsplan Broek in Waterland, dat wordt geactualiseerd. Afhankelijk van (nieuwe) initiatieven zullen postzegelbestemmingsplannen worden opgesteld.

Realisatie:

In 2017 is gestart met de voorbereiding van een paraplubestemmingsplan (voorheen veegplan genoemd). Het paraplubestemmingsplan wordt primair opgesteld om de bestemmingsplannen in overeenstemming te brengen met de verplichting die volgt uit de Reparatiewet BZK 2014 (Stb. 2014, 458). Daarnaast worden met het paraplubestemmingsplan omissies in andere bestemmingsplannen gerepareerd en worden twee beleidswijzigingen in de andere bestemmingsplannen doorgevoerd. In het paraplubestemmingsplan worden geen nieuwe -individuele- ruimtelijke ontwikkelingen opgenomen. In het voorjaar van 2017 is het voorontwerpbestemmingsplan Broek in Waterland 2018 ter inzage gelegd voor inspraak en vooroverleg. Er zijn 27 reacties ingediend. Op 14 december 2017 is besloten het ontwerpbestemmingsplan ter inzage te leggen voor zienswijzen.

- d. Omgevingsvisie 2030: na een uitgebreid proces met optimale aandacht voor burgerparticipatie zal het voorstel tot vaststelling van de omgevingsvisie in 2017 aan de raad worden aangeboden.

Realisatie:

In 2017 is gestart met de voorbereiding van een paraplubestemmingsplan (voorheen veegplan genoemd). Het paraplubestemmingsplan wordt primair opgesteld om de bestemmingsplannen in overeenstemming te brengen met de verplichting die volgt uit de Reparatiewet BZK 2014 (Stb. 2014, 458). Daarnaast worden met het paraplubestemmingsplan omissies in andere bestemmingsplannen gerepareerd en worden twee beleidswijzigingen in de andere bestemmingsplannen doorgevoerd. In het paraplubestemmingsplan worden geen nieuwe -individuele- ruimtelijke ontwikkelingen opgenomen. In het voorjaar van 2017 is het voorontwerpbestemmingsplan Broek in Waterland 2018 ter inzage gelegd voor inspraak en vooroverleg. Er zijn 27 reacties ingediend. Op 14 december 2017 is besloten het ontwerpbestemmingsplan ter inzage te leggen voor zienswijzen.

- e. Projecten: ook in 2017 zullen projecten worden geleid en gefaciliteerd op het gebied van woningbouw, brede scholen, bedrijven en het eigen gemeentelijke vastgoed. Mede door het opstellen van een omgevingsvisie zullen vragen over welke ontwikkelingen waar wenselijk zijn, in samenhang worden bekeken. Belangrijke ruimtelijke projecten die momenteel in behandeling zijn: Mirror Waterhotel (hotel- en zakencomplex), Fietspad dijk Katwoude, Brede School Broek in Waterland, Hellingweg (woningbouw, detailhandel), Ilpenhof (20 woningen), Regenboog (46 woningen), 't Schouw (50 woningen), Ontwikkeling Kohnstammlocatie, Sebastianusschool (ontwikkeling van senioren- en jongerenwoningen), Stiereveld (19 woningen), Van Disweg (15 woningen), Zeedijk 1 (5 woningen), Galgriet (organische transformatie) en Wonen op Marken (verschillende locaties op Marken). Verder participeren wij actief in regionale projecten om gemeentelijke belangen in te brengen en waar nodig te faciliteren. Dit betreft onder andere de samenwerkingsverbanden recreatieschap, Landschap Laag Holland, Metropoolregio Amsterdam en Bereikbaarheid Waterland.

Realisatie:

- *Brede School Broek in Waterland*: de overeenkomsten zijn gesloten met OPSPOOR en SKW voor de samenwerking, de architectenselectie heeft plaatsgevonden en het Voorlopig Ontwerp is gereed.
- *Ilpenhof*: het project is bijna gereed en wordt in het eerste kwartaal 2018 opgeleverd.
- *Regenboog*: het SPVE is door de gemeenteraad vastgesteld, EOK is opgesteld.
- *'t Schouw*: de omgevingsvergunningen zijn verleend en de bouw is in volle gang, verwachte oplevering is 1^e kwartaal 2018 (11 woningen) en 4^e kwartaal (39 woningen).
- *Kohnstammlocatie*: verkoopleidraad is opgesteld, verkooptraject is gelopen en een projectontwikkelaar is geselecteerd. Ondertekening koop/projectontwikkelingsovereenkomst 1^e kwartaal 2018.
- *Sebastianusschool*: er is overeenstemming bereikt met parochie en tandartspraktijk over de ontwikkeling, tevens is overeenstemming bereikt met Wooncompagnie over de koop van gemeentegrond voor de ontwikkeling van 8 jongerenwoningen. Het ontwerpbestemmingsplan is opgesteld, vastgesteld en ter visie gelegd voor zienswijzen.
- *Stiereveld*: het ontwerpbestemmingsplan is vastgesteld en ter visie gelegd voor zienswijzen.
- *Van Disweg*: het ontwerpbestemmingsplan is vastgesteld en ter visie gelegd voor zienswijzen.
- *Galgriet*: samenwerkingsovereenkomst met marktpartijen is gesloten, omgevingsvergunningen tijdelijke plannen zijn verleend, stedenbouwkundige scenario's zijn opgesteld door marktpartijen.

- *Wonen op Marken*: de voorkeurslocaties zijn op het Woningbouwprogramma geplaatst.
- *SV Marken*: de verkoopleidraad is vastgesteld (woningprogramma, duurzaamheid, waterbewust bouwen, verkaveling etc.), aannemer/ontwikkelaar is voorlopig geselecteerd, Plan van Aanpak voor bouwen in de Noordkade is opgesteld.
- *Buurterstraat 2*: de aanvraag om vooroverleg voor 8 v.s. huurappartementen is afgehandeld, de SOK is opgesteld, PvA is opgesteld.
- *Mirror Waterhotel*: een prealabele vraag is opgesteld, onderbouwd en naar provincie gezonden.
- *Kebo-locatie*: de concept SOK is opgesteld, ondertekening wacht op goede parkeervulling door ontwikkelaar.

f. Bouwtoezicht: de rijksoverheid is nog steeds voornemens om het bouwtoezicht te privatiseren evenals de technische toets van aanvragen omgevingsvergunning aan het Bouwbesluit 2012. Wetgeving hiervoor is op komst. De verwachting is dat dit fasegewijs (gekoppeld aan het type bouw) wordt ingevoerd. Als de wetgeving definitief wordt vastgesteld, moet in 2107 worden beslist welke gevolgen dit heeft voor de gemeentelijke organisatie.

Realisatie:

Het voorstel om het bouwtoezicht over te dragen aan private 'kwaliteitsborgers' is op de lange baan geschoven. Gemeenten blijven voorlopig verantwoordelijk voor het toezicht op de bouw.

g. IJsselmeergebied:

- Wij investeren in 2017, al dan niet in regionaal-verband, in ambtelijke en/of bestuurlijke afvaardiging bij presentaties en bijeenkomsten die te maken hebben met het Markermeer/IJmeer.
- *TBES*: De keuze voor luwtmaatregelen bij het Hoornse Hop ter verbetering van de waterkwaliteit van het Markermeer worden aan een extra onderzoek onderworpen omdat er twijfels bestaan over de brede werking. Op basis van deze uitkomsten kunnen de maatregelen worden heroverwogen. Voor het ecologisch boekhoudsysteem wordt in 2016 en 2017 een analyse uitgevoerd hoe de diverse gegevens die er zijn worden gecombineerd en in onderlinge samenhang geanalyseerd. Dit levert input voor het spelregelkader waarin wordt vastgelegd hoe economische ontwikkelingen systematisch kunnen bijdragen aan de ecologische doelstellingen van het Markermeer/IJmeer. Wij volgen deze ontwikkelingen nauwlettend.
- *Deltaprogramma's*: in 2017 wordt verder uitvoering gegeven aan de uitvoering van de vijf deltabeslissingen. De beslissingen over het flexibele peilbeheer in het IJsselmeer/Markermeergebied en de nieuwe veiligheidsnormen treden in 2017 in werking. Ook zal er veel aandacht zijn voor nieuwe ontwikkelingen zoals waterrobuuste en klimaatbestendige inrichting, toepassing van de nieuwe waternormen en de instrumenten daarvoor.
- *Dijkversterkingen*: het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en Rijkswaterstaat bereiden de dijkversterkingen voor van de Markermeerdijken tussen Hoorn en Amsterdam en de dijk rond Marken. Er wordt zowel ambtelijk als bestuurlijk bijgedragen aan de optimalisatie van de beide dijkversterkingen en het borgen van voldoende draagvlak onder de inwoners voor deze ontwerpen. Bij de Markermeerdijken wordt bijgedragen aan de verdere uitwerking van de voorbereiding van de dijkversterking en de recreatieve meekoppelkansen. Wij van de Alliantie vernomen hebben dat er gewerkt gaat worden met de nieuwe veiligheidsnormen, wij zullen de consequenties hiervan scherp beoordelen. In 2017 worden de vergunningen door de provincie verleend en wordt de aanleg verder voorbereid. In de pilot Meerlaagse Veiligheid Marken wordt bijgedragen aan de voorbereiding van de dijkversterking, wordt sturing gegeven aan de doorontwikkeling van de klimaatadaptieve woontraditie op Marken en wordt bijgedragen aan de crisisoefening Waterwolf. De recreatieve meekoppelkansen worden verder uitgewerkt.

Realisatie:

- Wij hebben in 2017 geïnvesteerd, al dan niet in regionaal verband, in ambtelijke en/of bestuurlijke afvaardiging bij presentaties en bijeenkomsten die te maken hebben met het Markermeer/IJmeer.
- *TBES:* Het beoogde systeemeffect door luwtemaatregelen bij het Hoornse Hop is niet realiseerbaar met het beschikbare budget en de luwtemaatregelen worden niet verder uitgewerkt. Daarvoor in de plaats zijn projecten verder uitgewerkt die binnen korte tijd tot een aanzienlijke verbetering van de ecologische kwaliteit kunnen leiden., zoals de achteroever van de Noord-Hollandse kust. De waterplantenoverlast in het Markermeer is regionaal opgepakt en er wordt een voorstel uitgewerkt.
- *Deltaprogramma's:* Er is door het Rijk, de Provincie en de Waterschappen verder uitvoering gegeven aan de uitvoering van het flexibele peilbeheer in het IJsselmeer/Markermeergebied. Wij hebben een zienswijze ingediend op het ontwerp-peilbesluit IJsselmeergebied. Hierin hebben wij gevraagd om procesafspraken en mitigerende maatregelen voorafgaande aan het vaststellen van het nieuwe Peilbesluit in 2018.
- *Dijkversterkingen:* Hoogheemraadschap Hollandsnoorderkwartier en Rijkswaterstaat bereiden de dijkversterkingen voor van de Markermeerdijken tussen Hoorn en Amsterdam en de dijk rond Marken. Er is zowel ambtelijk als bestuurlijk bijgedragen aan de optimalisatie van de beide dijkversterkingen en het borgen van voldoende draagvlak onder de inwoners. Bij de Markermeerdijken is o.a. bijgedragen aan een verdere zoektocht naar een geoptimaliseerd dijkontwerp bij Uitdam. De deltacommissaris heeft hiervoor een richtinggevend advies gegeven om zonder asverschuiving met een buitenberm en met aanvullende constructieve elementen de dijk te versterken. Dit advies is meegenomen in het ontwerp projectbesluit Waterwet dat ter inzage is gelegd. Bij Katwoude wordt gezocht naar mogelijkheden voor een gekoppelde uitvoering van de sectie. Bij de dijkversterking bij Marken heeft de planuitwerking in de MIRT fase plaatsgevonden. De dijkprofielen zijn gepresenteerd op een bewonersbijeenkomst. Het rapport Marken boven Water, waarin de doorontwikkeling van de klimaatadaptieve woontraditie op Marken verder is uitgewerkt, wordt breed uitgedragen. De recreatieve meekoppelkansen zijn verder uitgewerkt

- h. Economie: in 2017 zal de uitvoering van de economische agenda ter hand worden genomen. Het uitvoeringsprogramma omvat diverse activiteiten en projecten ter versterking van het ondernemersklimaat in Waterland. De uitvoering gebeurt in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven en ondernemersorganisaties (zoals de Ondernemersvereniging Waterland en MKB Nederland). Voorts zal de portefeuillehouder economische Zaken meer bedrijven bezoeken om een (nog) beter inzicht te krijgen in ondernemend Waterland en de wensen ten aanzien van het ondernemersklimaat.

Realisatie:

In 2017 is de uitvoering van de economische agenda ter hand genomen. Het uitvoeringsprogramma omvat diverse activiteiten en projecten ter versterking van het ondernemersklimaat in Waterland. De uitvoering gebeurt in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven en ondernemersorganisaties (zoals de Ondernemersvereniging Waterland, LTO Noord en MKB Nederland). Ook is het afgelopen jaar gewerkt aan het tot stand komen van de Economische Visie + Agenda MRA Zaanstreek Waterland. Voorts heeft de portefeuillehouder Economische Zaken bedrijven bezocht om een (nog) beter inzicht te krijgen in ondernemend Waterland en de wensen ten aanzien van het ondernemersklimaat. In 2017 is specifieke aandacht aan ZZP-ers gegeven.

- i. Visie op recreatie en toerisme: toerisme en recreatie is een belangrijke economische pijler van onze gemeente en is een speerpunt van beleid. Vanuit een breed perspectief is in 2015 een visie op recreatie en toerisme opgesteld. In 2017 gaan wij verder met de uitvoering van projecten uit de uitvoeringsagenda 2015 – 2017, behorende bij de toeristische visie. De focus zal zowel lokaal als regionaal gericht zijn op watersport en waterrecreatie (bijvoorbeeld: officiële zwemstrandjes, een vaarnetwerk zonder knelpunten voor de kleine recreatievaart, een nieuw havenbeleid voor Monnickendam), maar ook op andere vormen van kleinschalige recreatie zoals fietsen en wandelen. Ook zetten wij ons in voor een verbetering van toeristische bewegwijzering in de gemeente. Voor Marken willen wij bijdragen aan een prettige woonomgeving voor de Markers in combinatie met een gastvrij ontvangst voor bezoekers.

Realisatie:

In 2017 zijn diverse acties uit de uitvoeringsagenda recreatie en toerisme 2015-2017 opgepakt. Via aanbesteding is een uitvoerende partij geselecteerd die nieuwe toeristische bewegwijzering gaat uitrollen in de gemeente. Een eerste bewegwijzeringsplan is opgesteld voor Marken. Hier wordt in 2018 verder aan gewerkt. Tevens zijn m.b.t. de dijkversterking recreatieve meekoppelkansen voor Marken uitgewerkt. Het gaat om verbetering van de uitstraling/kwaliteit van de wandeling rondom de dijk met bankjes, prullenbakken, routebewegwijzering, fietsrekken, aanlegmogelijkheden voor bootjes en een officieel zwemstrandje bij de Vuurtoren. Subsidie is aangevraagd voor een kwaliteitsonderzoek naar het zwemwater bij de Vuurtoren. Ook zijn we in 2017 bezig geweest om invulling te zoeken voor een gastvrije entree op het parkeerterrein op Marken. De opties worden in 2018 nader onderzocht. In verband met ontwikkelingen rondom het Galgeriet is geen capaciteit beschikbaar geweest voor nieuw havenbeleid voor Monnickendam

- j. Omgevingsdienst: vanwege de invoering van de Wet Vergunningen, Toezicht en Handhaving is de gemeente genoodzaakt om deel te gaan nemen aan een Omgevingsdienst via een gemeenschappelijke regeling. Op dit moment is er een dienstverleningsovereenkomst met de Omgevingsdienst IJmond. Er vinden oriënterende gesprekken plaats met de Omgevingsdienst IJmond en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Vanwege de ligging van de gemeente Waterland (aangrenzend aan de gemeente Amsterdam, die deelneemt aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied) is het juridisch mogelijk om een keuze te maken tussen deze twee omgevingsdiensten. Verwacht wordt dat er eind 2016 een raadsvoorstel kan worden ingediend.

Realisatie:

De gemeente is in 2017 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling van de Omgevingsdienst IJmond.

- k. Toezicht en Handhaving: in 2015 is de integrale handhavingsnota vastgesteld. Deze nota geeft het kader en de strategie voor de uitvoering van toezicht en handhaving op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening, brandpreventie, openbare buitenruimte en een aantal resterende wetten in de gemeente Waterland voor de periode 2016-2020. Na de zomer van 2016 wordt een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld voor de periode 2016-2017. Doel is om dit programma te implementeren in de organisatie. Na 2017 zal een evaluatie plaatsvinden, waarna een nieuw uitvoeringsprogramma voor 2018 zal worden opgesteld.

Realisatie:

Op 10 januari 2017 is het handhavingsuitvoeringsprogramma 2017 (HUP 2017) vastgesteld. Begin 2018 wordt dit HUP geëvalueerd. Die evaluatie dient als basis van de nieuwe HUP 2018 en eventuele aanpassingen aan de Integrale Handhavingsnota 2016-2020.

- l. Inzet BOA's: de inzet van BOA's is geïntensiveerd. Prioriteit wordt gegeven aan het recreatiegebied Hemmeland, (gezonken) bootjes en verkeer. Hierbij ligt de nadruk op meldingen en klachten van bewoners en bedrijven. Vanaf 1 juli 2016 wordt ook de controle op APV-vergunningen en de controles in het kader van de Drank en Horecawet in eigen beheer uitgevoerd en zijn deze onderwerpen aan de prioriteiten toegevoegd.

Realisatie:

De inzet van BOA's is geïntensiveerd. Prioriteit wordt gegeven aan het recreatiegebied Hemmeland, (gezonken) bootjes en parkeren/verkeer, APV en betaald parkeren Marken. Hierbij ligt de nadruk op meldingen en klachten van bewoners en bedrijven. Vanaf 1 juli 2016 wordt ook de controle op APV-vergunningen en de controles in het kader van de Drank en Horecawet in eigen beheer uitgevoerd en zijn deze onderwerpen aan de prioriteiten toegevoegd.

- m. APV: de APV wordt blijvend beoordeeld op functionaliteit en aangepast om uitvoer en gebruik zo toegankelijk en eenvoudig mogelijk te houden. Daarbij nemen wij de meldingen die via het Lokaal Meldpunt Minder Regels mee.

Realisatie:

In januari 2018 is de APV voor wijziging aan de raad voorgelegd. De wijzigingen betroffen met name functionele aanpassingen. Bij het Lokaal Meldpunt Minder Regels komen weinig tot geen meldingen binnen.

- n. Rampenbestrijding/crisisbeheersing: 2016 heeft in het teken gestaan van de grootschalige oefening op Marken. Verder staat de crisisbeheersing in het teken gestaan van het eigentijds en realistisch maken van de bevolkingszorg. Eind 2016 wordt het beleidsplan van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland vastgesteld. In 2017 kunnen de prioriteiten goed worden bepaald.

Realisatie:

De prioriteiten van de VrZW zijn vastgelegd in het Beleidsplan Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2017-2020. Het thema is Samen voor veilig! De komende jaren ligt de nadruk op het versterken van de samenwerking tussen brandweer, politie, GHOR en de acht gemeenten in Zaanstreek-Waterland. De risico's binnen onze regio moeten worden beperkt en (de effecten van) crises beheerst worden. De samenwerking beperkt zich niet alleen tot de hulpverleningsdiensten. Er wordt door de VrZW ook samengewerkt met inwoners, instellen en bedrijven in Zaanstreek-Waterland.

- o. Drank- en Horecawet: in 2017 voeren wij het door de raad vastgestelde beleidskader op het gebied van preventie en handhaving voor de Drank- en Horecawet uit.

Realisatie:

Uiteraard zijn ook in 2017 de door de raad vastgestelde beleidskaders uitgevoerd. Voor het 1^e kwartaal 2018 staat de evaluatie van het preventie- en handhavingplan Drank- en Horecawet gepland.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2017		Baten 2017		Saldo	
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
1.01	Veiligheid	1.965.245	1.866.062	58.976	42.927	1.906.269-	1.823.135-
1.02	Economie en toerisme	227.274	207.943	37.948	38.250	189.326-	169.693-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	2.752.107	2.982.588	2.045.538	1.345.803	706.569-	1.636.785-
Totaal		4.944.626	5.056.592	2.142.462	1.426.980	2.802.164-	3.629.613-

2. Openbaar domein

Doelstelling

De gemeente stelt zich binnen het openbaar domein de volgende doelen:

- de monumentale waarden, de karakteristieke waarden van de beschermde stads- en dorpsgezichten en de archeologische waarden binnen de gemeente te behouden;
- door middel van het planmatig uitvoeren van beheer- en onderhoudswerkzaamheden een optimale tevredenheid te creëren bij burgers, ondernemers en gebruikers met betrekking tot de openbare ruimte in alle kernen van de gemeente;
- het bijdragen aan de leefbaarheid door het in samenhang realiseren van sport-, culturele- en recreatieve voorzieningen en voorzieningen in het Sociale domein (jeugd en onderhuis).
- optimaal zorg te dragen voor de inzameling en het transport van afvalwater middels riolering;
- optimaal zorg te dragen voor een duurzame inzameling en afvoer van huishoudelijk afval.

Prioriteiten

a. Sport:

- *Nota Sport en bewegen:* in 2016 is de nota Sport en bewegen geactualiseerd. In 2017 voeren wij de uitvoeringsagenda van de geactualiseerde nota uit.
- *Sporthal:* in juli 2016 is een informatieve raadsbijeenkomst gehouden waarin de raad kennis heeft kunnen nemen van de verschillende mogelijkheden voor nieuwbouw of renovatie van sporthal 't Spil. Wij geven in 2017 uitvoering aan het besluit over de renovatie of de nieuwbouw van de sporthal.
- *Tweede Hockeyveld:* wij geven uitvoering aan het besluit over de aanleg van het tweede hockeyveld op het sportpark Markgouw.

Realisatie:

- *Nota Sport en bewegen:* Wij hebben het beleid en de uitvoeringsagenda uitgevoerd, dit zetten wij in 2018 voort.
- *Sporthal:* De sporthal heeft in 2017 een instandhoudingsonderhoud gehad.
- *Tweede Hockeyveld:* Er zijn mogelijkheden bekeken voor de aanleg van het tweede hockeyveld. Eind 2017 hebben wij, na opdracht van de raad, de mogelijkheden in samenhang met de andere sportverenigingen op het sportpark verkent. Dit loopt door in 2018.

b. Duurzaamheid: in 2017 wordt de agenda duurzaamheid verder uitgevoerd. Een aantal projecten loopt door zoals verduurzaming van de nieuwe brede school in Broek in Waterland, samenwerking en verbinding met lokale initiatieven, het opstellen van diverse onderhouds- en beheerplannen en het verder verduurzamen van het gemeentehuis.

Realisatie:

De duurzaamheidsagenda is verder uitgevoerd. Daarbij is onder andere aandacht gegeven aan aardgasloos bouwen en zijn op diverse gebouwen zonnepanelen geplaatst. Het gemeentehuis is verder verduurzaamd. Met behulp van rijkssubsidie is een uitgebreid onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om monumenten meer duurzaam te maken. Ook is een nieuwe welstandsnota voorbereid met meer aandacht voor duurzaamheid.

- c. Verduurzaming openbare ruimte: de gemeentelijke gebouwen worden verduurzaamd door bij vervanging energiezuinige installaties, zonnepanelen of zuinige verlichting toe te passen. Voor de openbare verlichting wordt de uitvoering afgestemd op het nieuwe beheerplan waarbij bij vervanging van armaturen energiezuinige armaturen worden aangebracht. Het (bron)scheiden van afval wordt nadrukkelijker onder de aandacht gebracht bij burgers zodat de bereidheid en bekendheid van afvalscheiding toeneemt. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte wordt niet alleen naar de aanleg, maar ook naar het beheer gekeken. Een voorbeeld hiervan is het omvormen van plantvakken naar vaste planten en/of bloemrijk gras om daarmee de beheerkosten betaalbaar te houden en de beeldkwaliteit te verhogen. Uitgangspunt bij de groeninrichting is dat we zoveel mogelijk “bij” vriendelijke beplanting toepassen. In dit kader wordt ook het nieuwe maaiplan geëvalueerd en verder geoptimaliseerd. Voor de bestrijding van onkruid wordt geen gif meer gebruikt.

Realisatie:

In het najaar 2017 is gestart met een aanlegproject waarbij in de plantvakken bloeiende in combinatie groenblijvende vaste planten worden toegepast. Deze planten komen nog relatief weinig voor binnen de gemeente. Hiermee zorgen we voor een grotere biodiversiteit en een afwisselender straatbeeld. Ook aan het bomenbestand zijn nieuwe soorten toegevoegd voor een grotere diversiteit en om de kans op ziekte onder grote aantallen gelijksoortige boomsoorten (bijvoorbeeld Essentaksterfte) te beperken. Daarnaast is in 2017 het gebouwenbeheerplan geactualiseerd. Hierin is gewaarborgd dat de gemeentelijke gebouwen verder worden verduurzaamd. Hiervoor is binnen het vastgestelde gebouwenbeheerplan 2018-2037 een apart onderdeel duurzaamheid opgenomen waarin een groot aantal gebouwen een upgrade krijgen naar energielabel A. Vooruitlopend op verdere verduurzaming zijn op het gemeentehuis en de fietsenstalling extra zonnepanelen aangebracht. Het gemeentehuis heeft in 2017 een energielabel A behaald. Tot slot is de overgang naar energiezuinige verlichting verder voortgezet.

- d. (Duurzame) mobiliteit: de openbare ruimte wordt duurzamer ingericht door het plaatsen van openbare elektrische laadpalen. Hierdoor wordt het gebruik van de elektrische auto gestimuleerd en de luchtvervuiling verminderd. Klachten over openbaar vervoer worden met EBS en/of de Stadsregio afgestemd en opgelost met als doel meer mensen uit de auto te krijgen. In dit kader zijn wij nauw betrokken bij de tot standkoming van het nieuwe vervoersplan. Waarbij het uitgangspunt is dat de huidige situatie niet mag verslechteren door de opening van de Noord-Zuidlijn. Zowel de afgelopen als de aankomende periode gebeurt er veel op het gebied van bereikbaarheid en mobiliteit. Hoewel dit met name betrekking heeft op de provinciale wegen zijn wij hierbij goed vertegenwoordigd om de belangen van onze burgers te behartigen. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld het project Bereikbaarheid Waterland en de ondertunneling Broek in Waterland.

Realisatie:

De uitrol van elektrische laadpalen heeft met de plaatsing van 7 extra laadpalen verder plaatsgevonden. Dit wordt in 2018 voortgezet. In navolging van Monnickendam is ook op Marken eind 2017 een tweede slimme bandenpomp geplaatst. Daarnaast is en blijft de gemeente nauw aangehaakt in de regio op het gebied van bereikbaarheid en vervoer.

- e. Gemeentewerf & milieustraat: de gemeente beschikt over een gemeentewerf en milieustraat. De afvalinzameling op de milieustraat is in 2016 enige tijd gemonitord om het brenggedrag van bewoners en bedrijven in kaart te brengen. Deze gegevens worden gebruikt bij de afweging of een milieustraat binnen onze gemeentegrenzen nog wenselijk is. Uitgangspunt hierbij blijft dat afval of beter gesteld grondstoffen zoveel mogelijk gescheiden wordt. Waarbij de drempel om dit te doen voor onze burgers zo laag mogelijk blijft en de kwaliteit van dienstverlening aan onze inwoners dus goed is.

Realisatie:

Gezien de raakvlakken met het project Galgeriet wordt de afweging voor wel of geen gemeentelijke milieustraat en de mogelijke alternatieven meegenomen in dit verhaal. In dit kader en vanuit kostenoverweging zijn ook de uitvoering van de mogelijke verbeteringen voor de milieustraat op de huidige locatie tijdelijk stop gezet in afwachting van het project Galgeriet.

- f. Natuur- en milieueducatie (NME): om het groene onderwijs op de basisscholen en de middelbare school in Waterland te stimuleren willen wij meer faciliteiten bieden. Daarom worden in het Groene Hart en recreatiegebied Hemmeland NME-routes uitgezet, waarvoor de scholen een NME-pakket kunnen lenen bij de gemeente. De route in het recreatiegebied Hemmeland kan gecombineerd worden met een imker die uitleg geeft over de bijenkasten die in 2016 zijn geplaatst. Daarnaast verzorgt de gemeente in samenwerking met de scholen enkele natuurlessen, zowel binnen als buiten. Initiatieven voor groenprojecten op scholen en organisaties als de naschoolse opvang worden gefaciliteerd. Een voorbeeld hiervan is de natuurwerkdag in het recreatiegebied Hemmeland in samenwerking met de scouting.

Realisatie:

In het kader van de natuureducatie heeft een inwoner van Ilpendam in samenwerking met de gemeente een insectenkast geplaatst en daar presentaties over gegeven. Het idee is om dit verder uit te breiden door meer insecten minnende planten aan te brengen. In samenwerking met basisschool de Rietlanden heeft de gemeente meegedaan aan de boomplantdag in maart. Ook op het Hemmeland zijn in samenwerking met de scouting wilgen gesnoeid en extra bollen geplant. De uitrol de NME-routes zijn tijdelijk uitgesteld doordat de focus enigszins is verschoven naar het oprichten van de nieuwe groendienst/leerwerkbedrijf. Zodra de groendienst operaties is worden de routes weer opgepakt.

- g. Natuurlijk spelen: de komende jaren wordt ingezet op het uitbreiden van natuurlijk spelen, waarbij kinderen uitgedaagd worden om zelf spelvormen te verzinnen met natuurlijke materialen. Het Groene Hart van Monnickendam wordt hierbij verder ingericht als natuurlijk speelbos, waarbij niet alleen speeltoestellen worden geplaatst, maar ook speelaanleidingen een plek krijgen. De bedoeling is dat het een dynamisch speelbos wordt, dat geen vaste inrichting heeft, maar telkens verandert en waar ook tijdelijke inrichtingselementen zoals boomhutten een plek krijgen. Naast het Groene Hart wordt deze wijze van inrichting ook doorgezet in het recreatiegebied Hemmeland.

Realisatie:

2017 heeft voor een groot gedeelte gestaan in de oprichting van een nieuwe groendienst/leerwerkbedrijf. Hierdoor is het natuurlijk spelen niet verder uitgerold. Zodra de nieuwe groendienst volledig operationeel is en goed draait wordt de verdere uitrol opgepakt. Het is nu de verwachting dat dit in de tweede helft van 2018 het geval zal zijn.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2017		Baten 2017		Saldo	
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	4.627.129	4.557.589	1.304.891	1.353.834	3.322.238-	3.203.755-
2.02	Sport, cultuur en recreatie	2.330.095	2.210.367	282.240	287.714	2.047.855-	1.922.653-
2.03	Milieu	2.924.390	3.004.460	3.389.572	3.586.627	465.182	582.167
Totaal		9.881.614	9.772.415	4.976.703	5.228.174	4.904.911-	4.544.241-

3. Sociaal domein

Doelstelling

De gemeente focust zich er op dat iedereen kan meedoen in Waterland (naar vermogen). Er wordt uitgegaan van wat de burgers zelf willen, wat zij wél kunnen (of hun naasten), van een integrale aanpak en van loslaten, ruimte geven en vertrouwen. Waar nodig levert de gemeente ondersteuning op maat binnen de taken participatie, maatschappelijke ondersteuning, jeugd, gezondheid, leerplicht en leerlingenvervoer. De gemeente zorgt voor een samenhangend preventief aanbod. De gemeente draagt bij aan de leefbaarheid door het in samenhang realiseren van voorzieningen, op het gebied van jeugd en onderwijs en voorzieningen in het Openbaar domein (sport, cultuur en recreatie).

Prioriteiten

- a. Sociaal domein: wij voeren de Uitvoeringsagenda Sociaal domein van het beleidsplan Sociaal domein uit. Dit betreft taken op het gebied van de Participatiewet, Jeugdwet en Wmo. Wij evalueren het beleid en de uitvoering en stellen een nieuw beleidsplan op voor de jaren 2018 en verder.
 - Participatie
 - *Uitvoering Wsw/transitie Baanstede*: wij onderzoeken (in relatie tot de regionale ontwikkeling van het Participatiebedrijf Zaanstad en Purmerend) de mogelijkheden om als gemeente zelf uitvoering te geven aan de Wsw. Daarbij is aandacht voor de organisatorische consequenties van het zelf uitvoeren van de groenwerkzaamheden door Wsw-medewerkers en de cliënten uit de Participatiewet. 2017 staat waarschijnlijk in het teken van de ontvlechting van Baanstede en de voorbereidingen om taken van Baanstede over te nemen als gemeente.
 - *Werkgeversdienstverlening*: wij geven in 2017 invulling aan de werkgeversdienstverlening door deelname aan het werkgeversservicepunt (WSP) regio Waterland en het intensiveren van onze contacten met lokale Waterlandse ondernemers. In 2017 is de positionering van het WSP regio Zaanstreek en regio Waterland in relatie tot het nieuw op te richten Participatiebedrijf een aandachtspunt. De lokale werkgeversdienstverlening is als actiepunten opgenomen in de economische agenda.
 - *Beleidsplan armoedebestrijding en schuldhulpverlening*: wij geven uitvoering aan de activiteiten uit het beleidsplan armoedebestrijding en schuldhulpverlening. De gemeenteraad heeft het plan in juni 2016 vastgesteld.
 - Jeugd
 - *Integratie CJG en versterking Kernteam Jeugd*: wij zetten de integratie van het CJG in het kernteam voort en versterken dit kernteam in kwaliteit (extra expertise) en volume. De focus komt in de komende jaren meer en meer te liggen op de regievoerende functie van het team, integraal werken, inzetten van specialistische jeugdhulp met accent op resultaat behalen en werken met één perspectief-/behandelplan.
 - *Doorontwikkeling processen, samenwerking met ketenpartners aansluiting gezondheidszorg*: wij verbeteren onze interne en externe werkprocessen en de aansluiting op de werkprocessen van onze ketenpartners, waaronder Veilig Thuis, aanbieders specialistische jeugdhulp, huisartsen, gecertificeerde instellingen (aanbod jeugdreclassering, jeugdbescherming), en de GGD.
 - *Versterken en verbreden preventief aanbod*: wij versterken ons preventief aanbod en onderzoeken de mogelijkheid tot verbreding van de doelgroep tot “preventief aanbod 0-100”. De verbreding van het pakket aan preventief aanbod beslaat ook die onderdelen waarop geconstateerd is dat er geen of onvoldoende aanbod beschikbaar is. Wij zetten menskracht en middelen in op de ontwikkeling van dergelijk ontbrekend aanbod.
 - Wmo
 - *Doorontwikkeling arrangementen en processen*: wij gaan samen met de regiogemeenten en de aanbieders de arrangementen voor de nieuwe Wmo-taken verder ontwikkelen en de werkprocessen beter op elkaar afstemmen zodat deze goed aansluiten op de zorgvragen en wij maatwerk kunnen bieden.

- *Beschermd wonen:* gemeenten zijn sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor het bieden van een beschermd woonomgeving aan burgers die dit nodig hebben. Gemeente Purmerend is voor beschermd wonen onze centrumgemeente en voert deze taken voor ons uit. Zij krijgt vanuit de landelijke overheid de middelen om beschermd wonen te financieren. Dit blijft zo in 2017. Naar verwachting komen de financiën voor de uitvoering van beschermd wonen vanaf 2018 bij elke afzonderlijke gemeente terecht. In 2017 kijken wij naar de mogelijkheden die wij hebben om beschermd wonen vanaf 2018 zelf uit te voeren dan wel in te kopen. Om overlastsituaties waarbij verwarde personen zijn betrokken zoveel mogelijk te voorkomen zijn wij regiobreed gestart met een aanpak op het dossier OGGZ (Openbare Geestelijke GezondheidsZorg). De bedoeling is dat voor de vroegsignalering er structureel aandacht en middelen beschikbaar blijven. Daarnaast bevat dit project ook de sporen voor een tijdelijke opvanglocatie en het vervoer naar en van de opvang.

Realisatie:

- Participatie

- *Uitvoering Wsw/transitie Baanstede:* in 2017 is de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Zaanstreek Waterland (GR Baanstede) opgeheven (raadsvoorstel 205-182). De afwikkeling van de liquidatie van Baanstede gaat door in 2018 en eindigt met het uitschrijven van Baanstede uit de Kamer van Koophandel. De Wsw-dienstverbanden van de medewerkers woonachtig in de gemeente Waterland zijn per 1 januari 2018 overgenomen door de gemeente Waterland. Van de 7 medewerkers die bij Baanstede onderdeel Industrie en Diensten werkten, zijn er 4 geplaatst bij Het Weeshuis in Monnickendam. De overige 3 volgen een re-integratietraject.
- *Werkgeversdienstverlening:* wij hebben in 2017 invulling aan de werkgeversdienstverlening gegeven door deelname aan het werkgeversservicepunt (WSP) regio Zaanstreek-Waterland en het intensiveren van onze contacten met lokale Waterlandse ondernemers. Daarnaast was de regionale harmonisatie van de werkgeverssubsidies Participatiewet een aandachtspunt, zodat werkgevers in de hele regio van dezelfde regelingen gebruik kunnen maken.
- *Beleidsplan armoedebestrijding en schuldbulpverlening:* in 2017 zijn wij aangesloten bij het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds. Kinderen kunnen door intermediairs worden aangemeld voor een bijdrage aan het lidmaatschap van sportclubs en culturele activiteiten. Daarnaast krijgen ze een bijdrage voor sportmiddelen en muziekinstrumenten. De aanmelding gebeurt door intermediairs van de gemeente, scholen, maatschappelijk werk en Vluchtelingenwerk.

- Jeugd

- *Integratie CJG en versterking Kernteam Jeugd:* Dit heeft vorm gekregen door structurele deelname van een jeugdarts, jeugdverpleegkundige en pedagogisch adviseur van de GGD aan het kernteam jeugd. Het kernteam is versterkt met een extra regisseur jeugd.
- *Doorontwikkeling processen, samenwerking met ketenpartners aansluiting gezondheidszorg:* Dit is een continue proces. Wij doen dat door deelname aan regionale (ambtelijke) werkgroepen die de transformatie-opdracht jeugd vormgeven met het accent op de wijze van inkopen (per 1 januari 2018 nieuwe werkwijze), de manier van werken die dit met zich meebrengt binnen en in samenwerking met ons kernteam jeugd (bijvoorbeeld opstellen Perspectiefplan) en de mate waarin dit vertaald moet worden naar automatisering van werkprocessen.
- *Versterken en verbreden preventief aanbod:* gesprekken met de beheerder van de CJG-website voor een bredere 0-100 aanpak en bijbehorend (digitaal) aanbod aan preventieve diensten en producten zetten wij in 2018 voort. Daarnaast wordt met diverse partners nauw samengewerkt ter versterking van het preventieve aanbod.

- Wmo

- *Doorontwikkeling arrangementen en processen:* Wij hebben een start gemaakt met procesdoorontwikkeling en ook met de doorontwikkeling van de arrangementen. Dit heeft echter nog geen effect in 2018 maar is de voorbereiding voor de inkoop voor 2019.
- *Beschermd wonen:* De overdracht van de financiering is uitgesteld. Waarschijnlijk komen de gelden na januari 2020 naar de gemeente maar dat is nog niet duidelijk. Wij hebben dan ook de voorbereidingen voor de invoering uitgesteld.

- b. Volksgezondheid: op basis van de (tussentijdse) evaluatie van de gezondheidsnota in 2015, de (concept)visie GGD Zaanstreek-Waterland en de bij deze visie aansluitende kadernota en programmabegroting 2017 leggen wij in 2017 accenten op de thema's alcohol, drugs en roken (genotmiddelen), gezond gewicht en psychische gezondheid en de positie die de GGD in het veranderende zorgveld inneemt. Wij verstevigen de samenwerking met de GGD als ketenpartner in de (jeugd)hulpverlening, opvoedondersteuner en aanbieder van licht ambulante (na)zorg. In 2017 moet daarnaast de lokale gezondheidsnota worden vastgesteld. Deze volgt steeds twee jaar nadat de landelijke nota is opgesteld. Deze landelijke nota is in 2015 tot stand gekomen. Wij beoordelen of integratie van de lokale nota met het op te stellen beleidsplan voor het Sociaal domein voor de jaren 2017 en verder mogelijk is.

Realisatie:

De GGD neemt per 2017 deel aan het kernteam Jeugd van de gemeente en neemt in aansluiting op het thema's psychische gezondheid, eenzaamheid en alcohol en drugsgebruik tevens deel aan het project Suïcidepreventie & Opvang mensen met verward gedrag. Samen met 5 andere regio's in Nederland waar vergelijkbare projecten lopen en de organisatie "113 Zelfmoordpreventie" wordt ingezet op verbetering van (h)erkenning van mensen met suïcidaal gedrag en de organisatie van zorg voor deze doelgroep. Ten aanzien van het thema alcohol en drugs werken Brijder, de GGD en de jongerenwerker samen en bieden lesmateriaal, lessen en zo nodig individuele hulp of advies als dit (opvoed)aanbod tot zorgvragen vanuit leerlingen en/of docenten leidt. De nota gezondheidsbeleid hebben wij uitgesteld omdat wij een integrale nota Sociaal domein gaan maken in 2018 waarin het gezondheidsbeleid een plek krijgt.

c. Onderwijs:

- *Volwasseneneducatie*: in 2016 hebben wij nieuwe trajecten taal en rekenen ingekocht voor volwasseneneducatie. Wij zijn gebruik gaan maken van diensten in het Taalhuis in Purmerend. In 2017 willen wij een eigen Taalpunt inrichten in Waterland in samenwerking met lokale partijen. Het Taalpunt werkt samen met het Taalhuis en zorgt voor een dekkend aanbod van trajecten voor mensen die moeite hebben met (de Nederlandse) taal en rekenen.
- *Huisvesting De Verwondering*: de basisschool De Verwondering moet op 1 augustus 2017 de huidige locatie verlaten. De gemeente is verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting en zorgt samen met het schoolbestuur voor een reële oplossing.
- *Huisvesting scholen scholeneiland*: de schoolbesturen primair onderwijs hebben samen een eerste kostenraming opgesteld voor de renovatie van de scholen op het scholeneiland. In augustus 2016 dienen zij een plan in over hoe zij uitvoering aan hun plannen willen geven. De raad moet hierover een besluit nemen. Wij willen de uitvoering van de plannen daarna snel mogelijk maken en streven naar afronding in 2017.
- *Onderwijsvisie*: In 2017 geven wij uitvoering aan de onderwijsvisie, die wij eind 2016/begin 2017 opstellen.

Realisatie:

- *Huisvesting de Verwondering*: basisschool de Verwondering is nog gehuisvest in de locatie De Regenboog en zal haar intrek nemen in het gebouw de Willem de Zwijger als de renovatie van de Fuut is afgerond. Voor het opknappen van een aantal basisvoorzieningen (o.a. de toiletten) in het gebouw de Willem de Zwijger is een krediet verstrekt aan de Verwondering.
- *Huisvesting scholen scholeneiland*: in overleg met de schoolbesturen wordt de huisvesting en tijdelijke huisvesting gerealiseerd. In het voorjaar van 2018 zal de Fuut tijdelijk gehuisvest worden in Willem de Zwijger. Na renovatie van het schoolgebouw van de Fuut zal er renovatie gepleegd worden aan Willem de Zwijger. Dit ligt in handen van het bestuur van de Verwondering.
- *Onderwijsvisie*: In maart 2018 ontvangt u een Onderwijsnota waarmee de aanzet wordt gegeven om samen met het onderwijsveld te komen tot een Lokale educatieve agenda en een Regionale Educatieve Agenda. Het onderwijsbeleid nemen wij gezien de grote raakvlakken met beleid jeugd en participatie mee in het beleidsplan Sociaal domein.

- d. Brede School Broek in Waterland: in 2016 is een financieel/technisch onderzoek (quickscan) gedaan naar de mogelijkheden van verbreding van obs De Havenridders met andere functies (buitenschoolse opvang, kinderdagverblijf, peuterspeelzaal, muziekonderwijs en bibliotheek). Verder is onderzocht wat daarvoor de beste optie is: volledige renovatie, volledige nieuwbouw of een mix van renovatie, sloop/nieuwbouw en uitbreiding. De raad neemt in het laatste kwartaal 2016 een besluit over het voorkeurs-scenario. Vervolgens worden samenwerkingsovereenkomsten gesloten met de beoogde samenwerkingspartners. Wij verwachten in 2017 een concreet Programma van Eisen, een voorlopig ontwerp (VO) en een definitief ontwerp (DO) te kunnen opstellen en indien mogelijk de omgevingsvergunning te kunnen verlenen.

Realisatie:

De overeenkomsten zijn gesloten met OPSPOOR en SKW voor de samenwerking, de architectenselectie heeft plaatsgevonden en het Voorlopig Ontwerp is gereed. Daarbij is gekozen voor het principe 'the best of both worlds': de school en gymzaal wordt gerenoveerd en daarnaast wordt er nieuwbouw aan toegevoegd.

- e. Uitvoering Participatiewetgeving: ook in 2017 willen wij mensen laten instromen in de organisatie, die behoren tot de doelgroep van de participatiewetgeving. De verdeling in de arbeidsmarktregio Zaanstreek-Waterland komt erop neer, dat bij onze gemeente in 2017 3,48 fte moet worden ingevuld. Waterland is actief aan de slag en boekt ook resultaten. Wij willen dan ook onze praktische aanpak van 2016 voortzetten in 2017, maar ook komen tot nadere integrale beleidsontwikkeling ten aanzien van de verschillende doelgroepen.

Realisatie:

In 2017 is 1 garantiebaan ingevuld en op 1 januari 2018 is de 2^e garantiebaan ingevuld. Dat betekent dat wij nog 1 garantiebaan van 27 uur in 2018 moeten invullen. Met de nieuwe groendienst en de schoonmaak in het leerwerkbedrijf ontstaan voldoende mogelijkheden voor mensen met een doelgroepindicatie, waardoor wij kunnen voldoen aan onze taakstelling.

- f. Kernraden: de kernraden zijn voor Waterland belangrijk, zowel voor de burger als voor het bestuur. Waterland mag trots zijn op actieve kernraden. Een van de aanbevelingen in het bestuurskrachtonderzoek is om de rol van de kernraden te verhelderen, en daarin ook te durven differentiëren. Dit proces wordt nader opgepakt.

Realisatie:

De contacten met de kernraden lopen goed. Jaarlijks wordt in ieder geval een keer een bestuurlijk overleg gehouden en een keer een schouw. Daarnaast worden de kernraden nauw betrokken bij de projecten die spelen of andere maatschappelijke opgaven. De kernraden hebben aangegeven tevreden te zijn in hun rol en de manier waarop de gemeente hiermee omgaat. Wij zien dan ook geen aanleiding hier verandering in aan te brengen.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2017		Baten 2017		Saldo	
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
3.01	Onderwijs	1.020.517	966.001	93.098	87.373	927.419-	878.627-
3.02	Sociale voorzieningen	10.500.834	12.062.446	2.754.802	3.016.694	7.746.032-	9.045.753-
3.03	Volksgezondheid	583.228	580.189	-	-	583.228-	580.189-
Totaal		12.104.579	13.608.636	2.847.900	3.104.067	9.256.679-	10.504.569-

4. Bestuur

Doelstelling

De gemeente stelt zich de volgende doelen:

- dienstverlening van het KCC te verzorgen van al haar producten, diensten en informatie aan de burger;
- leiding te geven aan een innoverende organisatie, waarin kwaliteit, omgevingsbewustzijn, klantgerichtheid, resultaatgerichtheid, integriteit en integraal werken centraal staan en zijn verankerd.

Prioriteiten

- a. Telefooncentrale: op dit moment wordt ongeveer 85% van de binnenkomende gesprekken bij de afdeling Publiekszaken binnen 15 seconden opgenomen. In de overige gevallen moet een klant langer wachten. Door de balie medewerkers nadrukkelijker als achtervang in te zetten willen wij proberen om de pieken in wachttijden verder naar beneden te brengen. Daarnaast willen wij proberen door meer aandacht te vragen voor de mogelijkheid van digitale aanvragen, meer burgers te stimuleren om voor een aantal producten (met name grofvuil meldingen en meldingen openbare ruimte) digitale aanvragen te gebruiken in plaats van te bellen. Het streven blijft om in 2017 in 75% van de gevallen de klant binnen 15 seconden te woord te staan.

Realisatie:

Het aantal gesprekken is met bijna 4.000 per jaar gestegen. Dit heeft vooral te maken met de nieuwe parkeeronthefingen voor Marken en grofvuil. Daarnaast is zichtbaar dat vragen ingewikkelder worden en er meer tijd nodig is om gesprekken te beantwoorden. De gemiddelde gespreksduur nam daardoor met ongeveer een halve minuut per gesprek toe. Mede daardoor is het aantal gesprekken dat binnen 15 seconden wordt opgenomen gedaald naar ongeveer 60%.

- b. Klanten Contact Centrum (KCC): in 2017 is het streven om 90% van alle aanvragen voor gemeentelijke producten direct bij de afdeling Publiekszaken af te handelen. Op dit moment zijn 14 producten digitaal aan te vragen. In 2017 willen wij groeien naar 18 digitaal aan te vragen producten. Tevens willen wij een grotere bekendheid geven aan het digitaal doorgeven van de Meldingen Openbare Ruimte en het grofvuil, zodat er daardoor minder piekmomenten ontstaan bij de telefoon.

Realisatie:

Er worden ongeveer 96% van alle aanvragen door de afdeling Publiekszaken afgehandeld. Het aantal digitaal aan te vragen producten is niet gestegen omdat het nog niet duidelijk is of we doorgaan met het huidige zaakstelsel. Wel is het aanvraagproces voor de nieuwe parkeeronthefingen op Marken verder gedigitaliseerd.

- c. Monitoring: de wachttijden bij de afdeling Publiekszaken zijn kort. Gemiddeld in 2015 1 minuut en 54 seconden. Wel zijn er sommige momenten nog pieken. Het streven voor 2017 is om de wachttijden bij bezoek aan het gemeentehuis in 90% van de gevallen onder de 10 minuten te houden.

Realisatie:

De gemiddelde wachttijd is gestegen naar 3 minuten en 7 seconden. In 90 % van de gevallen bleven wij onder de tien minuten wachttijd. De verslechtering komt voornamelijk door een toename van ongeveer 3.000 extra baliebezoekers.

- d. Regionale samenwerking: gemeente Waterland werkt samen met andere gemeenten op het gebied van bedrijfsvoering en beleidsontwikkeling. Waterland werkt samen in een aantal gemeenschappelijke regelingen op terreinen als veiligheid, gezondheid, Sociaal domein. De toekomst van regionale samenwerking van gemeenten is volop in beweging. Het resultaat van het bestuurskrachtonderzoek én alle bewegingen in de regio op het gebied van samenwerken zijn voor Waterland reden om de zoektocht naar samenwerkingspartners en de zoektocht naar vormen van samenwerken, krachtig op te blijven pakken. In 2016 heeft de raad besloten vooral in te zetten op het onderzoeken van de mogelijkheden voor intensieve en duurzame samenwerking met een vijftal gemeenten. Begin 2017 moet uitgekristalliseerd zijn welk voorkeursmodel daarvoor wordt ingezet. In 2017 zullen wij ons intensief gaan bezighouden met de uitvoering van deze samenwerking. Samenwerken, en hoe dat effectief te doen, zal ook in 2017 een belangrijk onderwerp zijn. Niet alleen voor de organisatie, maar ook voor college en raad.

Realisatie:

De regionale samenwerking is meerdere keren onderwerp van gesprek geweest in de gemeenteraad. De pogingen om te komen tot nauwe ambtelijke samenwerking met vijf gemeenten is helaas niet gelukt. Gaandeweg 2017 hebben gemeenten keuzes gemaakt die uiteraard beïnvloedend zijn naar elkaar. Dat betekent dat organisatorische ambtelijke samenwerking tussen de vijf gemeenten niet meer aan de orde is. Uiteraard blijven gemeenten op inhoud aan elkaar verbonden. Na de gemeenteraadsverkiezingen wordt de koers in de samenwerking opnieuw onder de loep genomen.

- e. Visie dienstverlening: voor de jaren 2015-2020 gaat de gemeente Waterland een nieuwe visie op dienstverlening presenteren. De ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening gaan snel en ook de gemeente Waterland heeft op dienstverleningsgebied grote stappen gezet. In de nieuwe notitie dienstverlening willen wij de nieuwe ontwikkelingen in kaart brengen en onze ambities daarin meenemen.

Realisatie:

Gekozen is om geen aparte notitie te maken. Bij nader inzien is gekozen voor een geïntegreerde aanpak voor verbetering van de dienstverlening. Daarbij geldt enerzijds een plan om de digitale staat van de gemeente sterk te verbeteren in combinatie met de inzet van deskundigheid van medewerkers.

- f. Bestuurskrachtonderzoek: in 2015 is het eindrapport van het bestuurskrachtonderzoek gepubliceerd onder de naam: 'Het Waterlandse Goud te gelde maken'. In dit rapport wordt een reeks van aanbevelingen genoemd die leidend zijn voor de organisatie ontwikkeling. De uitwerking daarvan is in 2016 in volle gang. Onderdeel daarvan is het maken van keuzes in regionale samenwerking. Afhankelijk van de uitkomst daarvan gaan wij in 2017 aan de slag met zoeken naar samenwerking en/of versterken van de ambtelijke organisatie.

Realisatie:

Zie de toelichting bij punt d. Regionale samenwerking.

- g. Innovatie en creativiteit: het college wil de beweging maken van 'midden motor naar voorloper' waar het innovatie en creativiteit van medewerkers en organisatie betreft. Het is hierbij vooral een kwestie van durven en doen. Stimulerend zetten wij een deel van het opleidingen budget in.

Realisatie:

Medewerkers nemen meer deel aan innovatieve en creatieve bijeenkomsten met andere gemeenten, of andere partijen. Soms op het eigen vakgebied, maar soms ook op digitale platforms of kennisbijeenkomsten over digitale innovatie. Medewerkers nemen deel aan denktafels in de organisatie over allereerste onderwerpen die met organisatie ontwikkeling te maken hebben. Voorbeelden daarvan zijn de denktafels om te komen tot vernieuwde cultuurwaarden (leef, verbinden en vertrouwen), schrapsessies om te komen tot ontregeling waardoor creatieve ruimte ontstaat, en innovatieve procesanalyse met als doel te komen tot een betere inwoneroïëntatie in onze processen.

- h. Integriteit: het belang van een integere organisatie en een integer bestuur wordt breed onderschreven in Waterland. Een van de ambities is om gezamenlijk aan de slag te zijn met het onderwerp; wij organiseren daarvoor trainingen. Wij richten ons daarbij op het uitdiepen van complexere situaties die kunnen voorkomen in het openbaar bestuur.

Realisatie:

Op het gebied van integriteit is het staande beleid uitgevoerd.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2017		Baten 2017		Saldo	
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
4.01	Bestuur	1.471.965	2.284.808	411.810	483.488	1.060.155-	1.801.321-
Totaal		1.471.965	2.284.808	411.810	483.488	1.060.155-	1.801.321-

5. Algemene dekkingsmiddelen

Nr.	Omschrijving	Lasten 2017		Baten 2017		Saldo	
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
5.01	Dividend	2.702	2.702	65.468	23.026	62.766	20.323
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	226.784	214.420	4.118.923	3.774.746	3.892.139	3.560.326
5.03	Algemene uitkering	-	-	18.253.707	18.358.672	18.253.707	18.358.672
5.04	Saldo van financieringsfunctie	223.620	213.751	49.407	50.029	174.213	163.722
5.05	Overige algemene dekkingsmiddelen	220.302	220.302	-	-	220.302	220.302
Totaal		232.804	210.571	22.487.505	22.206.472	22.254.701	21.995.901

Het overzicht van algemene dekkingsmiddelen geeft inzicht in de middelen die gebruikt worden ter dekking van de tekorten die ontstaan in de diverse programma's. In beginsel zijn immers de baten van een programma lager dan de lasten. De tekorten op de programma's worden gedekt uit de algemene dekkingsmiddelen, waarvan de algemene uitkering uit het gemeentefonds de belangrijkste is. Hieronder worden de verschillende onderdelen van het overzicht nader toegelicht.

Dividend

In 2017 is besloten om de N.V. houdstermaatschappij EZW op te heffen. Na de verkoop van de aandelen NUON werden via de EZW alleen de aandelen Alliander nog middellijk gehouden. De aandelen Alliander worden nu verdeeld over de gemeenten die aandeelhouder van EZW waren. Deze verdeling geschiedt op basis van de verhouding van het aandelenbezit EZW van de gemeenten. In verband met onzekerheid over de fiscale afwikkeling van deze opheffing heeft de EZW in 2017 geen dividend uitgekeerd.

Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

In dit overzicht zijn onder de lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, opgenomen:

- onroerendezaakbelasting;
- belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten;
- forensenbelasting;
- toeristenbelasting;
- parkeerbelasting;
- hondenbelasting;
- precariobelasting.

Lokale heffingen waarvan de besteding wél gebonden is, zoals de riool- en afvalstoffenheffing en de leges, worden niet in dit overzicht verantwoord maar staan vermeld in de desbetreffende programma's.

Algemene uitkeringen

Het gemeentefonds is het fonds van waaruit gemeenten jaarlijks een algemene uitkering ontvangen van het Rijk. Deze uitkering komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente en is dus vrij besteedbaar. De verdeling van de gelden over de verschillende gemeenten in Nederland geschiedt middels een ingewikkelde systematiek. Hierbij worden de volgende verdeelmaatstaven gehanteerd:

- belastingcapaciteit OZB van de gemeenten (onderscheiden naar woningen en niet-woningen);
- de inwoners van de gemeenten (onderscheiden naar leeftijd, woonplaats, inkomen, recht op uitkering, behorende tot een minderheidsgroep en beroep op voorzieningen in de gemeenten);
- het grondgebied van de gemeenten (onderscheiden naar oppervlakte, bodemgeschiktheid en historische kern);
- de bebouwing in de gemeenten (onderscheiden naar grondoppervlak bebouwing, woonruimten, historisch aantal woonruimten, noodzaak voor vernieuwing van de bebouwing en dichtheid van de bebouwing).

Door middel van circulaire informeert het Rijk de gemeenten over de hoogte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie kan worden gedefinieerd als het saldo van:

- de verwachte te betalen rente over de aangeane leningen en over de aan te trekken middelen;
- de verwachte te ontvangen rente over de uitzettingen.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Onder overige algemene dekkingsmiddelen wordt verstaan de berekende rente van 0,6% over de vaste activa.

6. Overhead

Doelstelling

De gemeente stelt zich de volgende doelen:

- optimale ondersteuning op de gebieden van informatievoorziening en automatisering (I&A), inkoopcoördinatie, huisvesting, externe communicatie, advisering over het subsidieverwervingsproces en advisering over het subsidieverwervingsproces, bestuurlijke besluitvorming, in juridische trajecten en bij juridische kwesties;
- de financiële administratie te voeren;
- de aanslagoplegging en invordering van de gemeentelijke belastingen, heffingen en leges te verzorgen;
- een correcte administratieve organisatie te handhaven en de tijdige financiële rapportage aan andere afdelingen aan te leveren;
- zorg te dragen voor een zo efficiënt en correct mogelijke afhandeling van klachten en bezwaren;
- inzetten van menskracht zodanig dat de doelstelling van de gemeente worden bereikt. Daarbij willen wij flexibele inzet stimuleren. Voor alle medewerkers geldt dat de competenties daadkracht, integriteit, klantgerichtheid en omgevingsbewustzijn belangrijk zijn. Wij willen medewerkers in staat stellen om hun kracht en kunde in te zetten voor Waterland.

Prioriteiten

- a. Gemeentelijke financiën: uitgangspunt van de gemeentelijke financiën is dat een sluitende meerjarenbegroting gepresenteerd wordt, waarbij de gemeentelijke belastingen niet méér stijgen dan de inflatie.

Realisatie:

In november 2017 is een sluitende meerjarenbegroting voor 2018 vastgesteld. Gezien het jaarresultaat over 2017 zal bijstelling van deze begroting noodzakelijk zijn.

- b. Opzet financiële stukken: in 2017 zal in de praktijk worden beoordeeld hoe de gewijzigde BBV in de begroting doorwerkt. Daar waar nodig zullen verbeteringen worden doorgevoerd.

Realisatie:

De opzet van de begroting 2018 is niet wezenlijk veranderd ten opzichte van 2017. Wij blijven de documenten van de P&C cyclus kritisch bekijken en komen waar nodig en mogelijk met verbeteringen.

- c. Het administratieve systeem: ook in 2017 blijven wij zoeken naar mogelijkheden om het administratieve systeem verder te verbeteren. De BBV wijziging heeft effect op de administratieve systemen. Daar waar nodig zullen wijzigingen worden doorgevoerd.

Realisatie:

Hoewel niet zichtbaar in de documenten van de P&C cyclus heeft de nieuwe opzet van de BBV in de administratieve informatievoorziening voor een aantal problemen gezorgd. In 2018 zijn er een aantal wijzigingen doorgevoerd, waarmee informatie op een eenvoudigere wijze kan worden verkregen.

- d. Interne controle: in 2017 streeft de afdeling naar het verkrijgen van goedkeurende verklaringen ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. Met name met betrekking tot de 3D's zal dit de nodige inspanning vergen. Voorts wordt gewerkt aan het handhaven en verder uitbouwen van een adequate en efficiënte administratie en interne controle.

Realisatie:

De controle inzake het sociaal domein is nog niet volledig afgerond. De definitieve bevindingen van de accountant zijn thans daarom ook nog niet bekend. Wij hebben in dit stadium geen indicaties dat de tolerantie grenzen zullen worden overschreden. Vooralsnog heeft de accountant echter nog geen oordeel gegeven over de strekking van de af te geven controleverklaring.

- e. WOZ/Belastingen: de afdeling zal in 2017 de WOZ-waarden opnieuw vaststellen en voor de heffing en inning van de gecombineerde aanslag gemeentelijke belastingen zorg dragen. Bezwaren zullen voor het eind van het derde kwartaal 2017 afgehandeld zijn. Ook in 2017 wordt gewerkt aan de verdere digitalisering en verbetering van de processen.

Realisatie:

De heffing en inning van de gecombineerde aanslagen en de bezwaar afhandeling is conform planning verlopen. Ook in 2017 hebben juridische procedures uit eerdere jaren omtrent leges en dagtoeristenbelasting de nodige aandacht gevraagd. Deze procedures kennen een lange doorlooptijd en zijn ultimo 2017 nog niet afgerond.

- f. Informatievoorziening, -beveiliging en automatisering: stimuleren van 24/7 dienstverlening door optimalisatie van de e-Suite van Dimpact en regelmatig opleveren van (nieuwe) e-diensten, waarbij een elektronisch formulier volledig digitaal wordt verwerkt en afgedaan. Beschrijven en onderhouden van processen van onze informatiehuishouding (documentenbeheer en breed zaakgericht werken) en (informatie)beveiliging, op die manier dat wij klaar zijn voor substitutie. Daarbij komen digitale documenten in de plaats van analoge. Streven naar een constante beschikbaarheid van systemen, producten en diensten, ook buiten kantoor tijden en een goede, adequate bescherming van (persoons)gegevens. Up-to-date houden van ons serverpark, waarmee structureel faciliteiten en programma's goed ondersteund en aangeboden worden. Volgen van de plannen van de e-overheid, zoals de Digitale agenda 2020, en het lokaal daarvan vertalen in een actueel Informatieplan. Faciliteren van het digitale besluitvormingsproces van het college en raad, inclusief digitaal vergaderen en onderhouden van een modern en flexibel Intranet. Zowel in regionaal verband als lokaal ondersteunen van de digitale faciliteiten die benodigd zijn bij de transformatie in het Sociaal domein. Hier hanteren wij het motto: 'van achterstand naar voorsprong'.

Realisatie:

In 2017 is het Informatiebeleid vastgesteld en daarmee met het I-projectenplan 2017-2018. In het Informatiebeleid zijn 16 projecten die in meer of mindere mate impact hebben op de organisatie. Vier projecten zijn hiervan reeds afgerond. Dit betrof die projecten waarbij de stand van de informatiehuishouding in kaart is gebracht, informatie die benodigd was voor het onderzoek Zaakgericht Werken. In 2018 gaan wij verder met de uitvoering van het I-projectenplan.

- g. Inkoopcoördinatie: beste prijs-kwaliteitsverhouding behalen. Continue goede inzet van het handboek Inkoop in de lijn van actuele Aanbestedingswetsgeving. Aanpassing van ons inkoopbeleid en onze inkoopvoorwaarden. Digitaal aanbesteden via TenderNed, om het aanbestedingsproces zo efficiënt mogelijk te maken. Daarnaast streven we naar maatschappelijk verantwoord inkopen, onder meer door nadere invulling te geven aan duurzaam inkopen.

Realisatie:

Alles is gerealiseerd, met uitzondering van de inzet van het handboek Inkoop. Dit handboek is niet aangepast aan het nieuwe inkoopbeleid omdat er, in afwachting van te nemen strategische beslissingen over de vormgeving van de inkoopfunctie, verder geen tijd is gestoken in het verder uitwerken van het instrumentarium.

- h. Huisvesting: flexibel benutten van het gebouw waarbij wij, als 'huis van de gemeente', onze externe klanten en gasten ook erg belangrijk vinden (zoals het aanbieden van een 3D-aangifteloket voor aangiften, politiezaken en huisvesting van wijkagenten). Ook hier is duurzaamheid belangrijk en streven wij naar energiebesparing.

Realisatie:

Het geleidelijk vervangen van meubilair, in volgorde van hoogst nodig is verder opgepakt en ligt op schema. De meest verouderde bureaustoelen zijn vervangen door Arbo technisch verantwoorde bureaustoelen. De publieksruimten in het gemeentehuis worden benut voor wisselende exposities van de Waterlandse Kunstkring. In het kader van duurzaamheid en energiebesparing zijn werkzaamheden uitgevoerd aan de CV, luchtbehandeling en verlichting (LED-verlichting en bewegingsmelders in de gangen). Op het dak van de westvleugel en de fietsenstalling zijn vanuit het budget duurzaamheid extra zonnepanelen aangebracht. Alle werkzaamheden hebben er toe geleid dat het gemeentehuis energielabel A heeft

- i. Externe communicatie: koersen op zoveel mogelijk actuele, correcte, digitale berichtgeving via de website (zoals webcare) en structureel snel en eenvoudig vindbaar maken van informatie en documenten via die website.

Realisatie:

In de loop van 2017 is een nieuwe website opgeleverd waardoor bezoekers beter en sneller actuele informatie kunnen vinden. Deze website is veel transparanter en nog meer als loketfunctie (toptaken) ingericht. Bovendien is tegelijkertijd een separate website voor de gemeenteraad opgeleverd. Hierdoor is de zoekfunctie van de website aanmerkelijk verbeterd. Om inwoners sneller te kunnen informeren is consequent Social Media ingezet.

- j. Subsidieadvisering: ‘subsidiebewustzijn’ in de organisatie verankeren en onderhouden van een helder werkproces van subsidieverwerving, inclusief een actuele database van mogelijkheden voor die verwerving op uiteenlopende beleidsterreinen.

Realisatie:

Bij de vorige rapportage is reeds gemeld dat deze taken, ingegeven door goede resultaten maar ook door krimp in de formatie, zijn teruggelegd in de organisatie en dus niet meer centraal zijn belegd.

- k. Juridische control/bewaking bestuurs- en besluitvormingsprocessen: de ondersteuning van de bestuurs- en besluitvormingsprocessen wordt blijvend verder verbeterd, processen nader uitgewerkt, vastgelegd en verder gedigitaliseerd.

Realisatie:

2017 heeft vooral in het teken gestaan van privacy. De veranderende wetgeving maakt dat we ons hele proces goed hebben bekeken en blijven bekijken in het licht van de komende Privacyverordening. De bestuurs- en besluitvormingsprocessen zijn goed ingericht. Daar waar mogelijk, zijn kleine aanpassingen doorgevoerd.

- l. Klachtafhandeling en bezwaarschriftencommissie: in 2017 zet de afdeling verder in op het zorgvuldig afhandelen van klachten en bezwaarschriften, waarbij aan de voorkant van het proces al gewerkt wordt aan een oplossing met de indieners.

Realisatie:

In 2017 is de bezwaarschriftencommissie gedigitaliseerd. In 2018 hopen we dit verder door te zetten.

- m. Flexibel en leergierig: wij willen medewerkers zo flexibel mogelijk kunnen inzetten binnen de kaders van de algemene dienst. Het bevorderen van flexibiliteit is vanuit verschillende invalshoeken een speerpunt. Medewerkers moeten zich kunnen ontwikkelen. Opleidingen volgen en werkervaring opdoen. Vanuit bedrijfsmatig oogpunt is het belangrijk dat wij medewerkers flexibel kunnen inzetten voor meerdere taken. Met een beperkt personeelsbestand moeten wij een scala van taken uitvoeren. Wij willen stimuleren dat medewerkers zich ondernemer voelen van hun eigen loopbaan.

Realisatie:

Er is een toename van interne brede inzet van medewerkers. Niet alleen horizontaal (dus in soortgelijke functies) maar ook verticaal (dus groei in functie niveau). Bovendien hebben wij ons aangesloten bij regioflex. Dit betreft een netwerk van ca. 23 gemeenten in Noord-Holland die onderling tijdelijke en structurele vacatures uitwisselen. Het biedt medewerkers mogelijkheden om op tijdelijke basis ervaringen extern op te doen. En het geeft de organisatie mogelijkheden om kosten neutraal medewerkers van collega gemeenten kansen te geven. Deze koers geeft medewerkers ontwikkelingskansen. Het geeft de gemeente extra mogelijkheden voor invulling van arbeidsplaatsen, hetgeen in de krappere wordende arbeidsmarkt heel nodig is.

- n. Digitaliseren: de digitalisering van dienstverlening aan de burger, en dus ook van de ambtelijke werkprocessen, vormt steeds meer het hart van onze manier van werken. Dat is ook precies de kunst, digitaliseren hand in hand in een warme relatie met de burger. In 2017 rolt het zogenaamde zaakgericht werken meer uit waardoor het voor burgers mogelijk wordt om processen digitaal directer te volgen. De burger zal voor steeds minder producten naar het gemeentehuis dienen te komen. Tegelijkertijd gaan wij naar de burger toe waar dat nodig is. De ambtelijke organisatie en haar medewerkers passen zich aan op deze vernieuwing.

Realisatie:

Het onderzoek naar het Zaakgericht Werken is als onderdeel van het Informatiebeleid uitgevoerd. De uitkomsten hiervan worden in het 1^e kwartaal 2018 aan het college voorgelegd. Mogelijke samenwerking met buurgemeenten speelt hierbij een grote rol. Keuzes die daarin gemaakt worden, zijn van groot belang van de wijze waarop wij zaakgericht gaan werken.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2017		Baten 2017		Saldo	
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
6.01	Overhead	6.423.709	5.866.943	203.470	282.540	6.220.239-	5.584.403-
Totaal		6.423.709	5.866.943	203.470	282.540	6.220.239-	5.584.403-

7. Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 zijn wij als gemeente belastingplichtig in het kader van de vennootschapsbelasting. De aangifte vennootschapsbelasting over het boekjaar 2016 is voor 1 november 2017 ingediend. Het is niet duidelijk op welke termijn de Belastingdienst de definitieve aanslag vennootschapsbelasting 2016 voor de gemeente zal opleggen. De aangifte vennootschapsbelasting 2017 zal vooralsnog voor 1 juni 2018 ingediend moeten worden. Er is bij de Belastingdienst een verzoek tot uitstel aangevraagd.

De activiteiten waarover aangifte vennootschapsbelasting 2017 gedaan wordt zijn de activiteiten die verband houden met de exploitatie van Jachthaven Hemmeland en het parkeren aan de openbare weg (parkeerterrein Marken). Over deze laatste activiteit zal uiteindelijk geen heffing vennootschapsbelasting plaatsvinden omdat voor deze activiteit een vrijstelling voor overheidstaken toepasbaar is. Tot op heden heeft de Belastingdienst geen uitspraak willen doen op de aanvaardbaarheid van de fiscale (openings)balans per 1 januari 2016 en per 31 december 2016. Het proces van bepalen van de vennootschapsbelasting leidt wel tot zwaardere administratieve lasten omdat jaarlijks aangevoerd moet worden of onderdelen wel of geen ondernemersactiviteit zijn voor de vennootschapsbelasting. Een prognose van de baten en lasten en de daaruit voortvloeiende belastingplicht van de exploitatie van Jachthaven Hemmeland is in de begroting opgenomen. Een risico en een potentieel winstgevend activiteit zijn de grondexploitaties. Waardestijging op grond van verandering van bestemming zal in de toekomst tot belastingheffing kunnen leiden. Primair is dit van toepassing op de toekomstige besluiten.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2017		Baten 2017		Saldo	
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
7.01	Vennootschapsbelasting	45.715-	15.387	-	-	45.715	15.387-
Totaal		45.715-	15.387	-	-	45.715	15.387-

8. Onvoorzien

Definitie onvoorzien

Verplicht te ramen bedrag op de begroting voor het opvangen van onvoorzienbare, onuitstelbare en onvermijdbare uitgaven, die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien.

Bij het gebruik van onvoorzien dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen structurele en incidentele lasten. Gebruik van onvoorzien voor structurele zaken heeft tot gevolg dat in jaar t (het begrotingsjaar) dekking door onvoorzien aanwezig is, maar in jaar t+1 (het volgende begrotingsjaar) deze dekking niet meer aanwezig is. De dekking moet dan worden gevonden in de totale afweging van de begroting. Gesteld kan worden dat de post onvoorzien alleen gebruikt moet worden als dekkingsmiddel voor incidentele zaken. Waarbij het te hanteren criteria alleen voor de incidentele uitgaven is, waarbij uitgegaan moet worden van het 'drie O's-scenario', te weten: onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onvermijdbaar. Overigens wordt bij het opstellen van de begroting de post onvoorzien wel als een structurele last aangemerkt, alsmede onderdeel van het weerstandsvermogen.

Gerealiseerde baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2017		Baten 2017		Saldo	
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
8.01	Onvoorzien	50.000	-	-	-	50.000-	-
Totaal		50.000	-	-	-	50.000-	-

Paragrafen

§ A Lokale heffingen

De gemeentelijke inkomsten bestaan voor een belangrijk deel uit de gemeentelijke heffingen. Enerzijds gaat het daarbij om lokale heffingen waarvan de besteding gebonden is, zoals de riool- en afvalstoffenheffing en de leges. Deze inkomsten moeten specifiek aangewend worden voor het doel waarvoor ze worden geheven en worden verantwoord in de desbetreffende programma's. Anderzijds zijn er ook lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, zoals de onroerende-zaakbelasting. De hieruit voortvloeiende inkomsten worden verantwoord in het overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden als waarvan de besteding ongebonden is. In deze paragraaf zijn opgenomen:

1. een overzicht van de ongebonden lokale heffingen;
2. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
3. een verantwoording met betrekking tot afvalstoffenheffing;
4. een verantwoording met betrekking tot de rioolheffing;
5. een overzicht van de lokale lastendruk;
6. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

1. Overzicht ongebonden lokale heffingen

In onderstaande tabel is, met betrekking tot de lokale heffingen waarvan de besteding ongebonden is, een overzicht van de gerealiseerde bedragen ten opzicht van de begroting weergegeven.

Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie
Onroerendezaakbelasting	2.870.458	2.872.711
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten	26.000	26.280
Forensenbelasting	33.500	31.884
Toeristenbelasting	731.515	457.575
Parkeerbelasting	388.000	308.719
Hondenbelasting	60.000	62.070
Precariobelasting	9.450	15.507
Totaal besteding niet gebonden	4.118.923	3.774.746

2. Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Conform het coalitieakkoord zijn de gemeentelijke belastingen met niet meer dan de inflatiecorrectie verhoogd. Daarbij is uitgegaan van de wijziging van het maandprijs-indexcijfer volgens de consumentenprijs-indexcijfers (CPI), reeks alle huishoudens, gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek. Deze inflatiecorrectie bedroeg 0,5%.

3. Afvalstoffenheffing

Onder de naam afvalstoffenheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen. De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt. In de volgende tabel is in een samenvattend overzicht de vergelijking gemaakt tussen de begroting en de realisatie.

Afvalstoffenheffing	2017	
	Begroot	Realisatie
<u>Opbrengsten</u>		
Opbrengst afvalstoffenheffing	1.866.254	1.879.761
Bijdragen derden	207.500	226.441
Totaal opbrengst afvalstoffenheffing	2.073.754	2.106.201
<u>Kosten</u>		
Afvalverwijdering	1.190.310	1.155.513
Kapitaallasten	27.266	27.266
Capaciteit	328.094	344.840
Kosten straatreiniging	47.825	42.104
Toerekening overheid	307.256	307.256
BTW	248.660	243.576
Totaal kosten afval incl. BTW	2.149.411	2.120.554
Resultaat afvalstoffenheffing	75.656-	14.353-
<u>Ontwikkeling voorziening</u>		
Stand voorziening 01-01-2017		776.690
Resultaat afvalstoffenheffing		14.353-
Stand voorziening 31-12-2017		762.337

Toelichting afwijking

De totale kosten zijn lager doordat het ingezette grondstoffenbeleid (o.a. de 3^e minicontainer) de hoeveelheid restafval in 2017 ten opzichte van voorgaande jaren is afgenomen. De afname van de hoeveelheid leidt tot een afname in de verwerkingskosten van het restafval. De hoeveelheden circulaire grondstoffen zijn toegenomen. Dit betreft met name GFT, PMD, oud-papier en flessenglas. Hierdoor is het effect op de BTW ook lager. De opbrengsten zijn hoger doordat de uitvoering van het grondstoffen beleid heeft geleid tot een toename in de hoeveelheden circulaire grondstoffen. Het gaat hier met name om PMD, oud-papier en flessenglas.

4. Rioolheffing

Onder de naam rioolheffing wordt een belasting geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. Aangezien de rioolheffing kosten-dekkend wordt opgelegd en verschillen via een egalisatievoorziening worden verwerkt, is er per saldo geen effect op de exploitatierekening.

In de volgende tabel is in een samenvattende overzicht de vergelijking gemaakt tussen de begroting en de realisatie.

Rioolheffing	2017	
	Begroot	Realisatie
<u>Opbrengsten</u>		
Opbrengst rioolheffing	1.281.546	1.294.597
Bijdragen derden	-	-
Totaal opbrengst rioolheffing	1.281.546	1.294.597
<u>Kosten</u>		
Riolering	421.429	317.139
Kapitaallasten	282.749	282.749
Capaciteit	153.602	161.408
Kosten straatreiniging	47.825	42.104
Toerekening overhead	132.636	132.636
BTW	88.494	67.532
Totaal kosten incl. BTW	1.126.735	1.003.567
Resultaat rioolheffing	154.811	291.030
<u>Ontwikkeling voorziening</u>		
Stand voorziening 01-01-2017		4.798.197
Resultaat rioolheffing		291.030
Stand voorziening 31-12-2017		5.089.227

Toelichting afwijking

Er is meer rioolrecht geïnd dan was begroot. Hierdoor zijn de werkelijke inkomsten hoger dan voorzien.

De exploitatiekosten zijn in 2017 in belangrijke mate lager omdat:

- de gemeente in 2017 van energieleverancier is gewisseld en omdat de afrekening van elektriciteit plaatsvond op de werkelijke opgenomen meterstanden. Hieruit is naar voren gekomen dat de werkelijke verbruiken lager waren dan vooraf ingeschat;
- enkele werkzaamheden zijn uitgesteld in het kader van het nieuwe gemeentelijke rioleringsplan dat in het 1^e kwartaal 2018 aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden;
- er zich geen (grote) calamiteiten hebben voorgedaan.

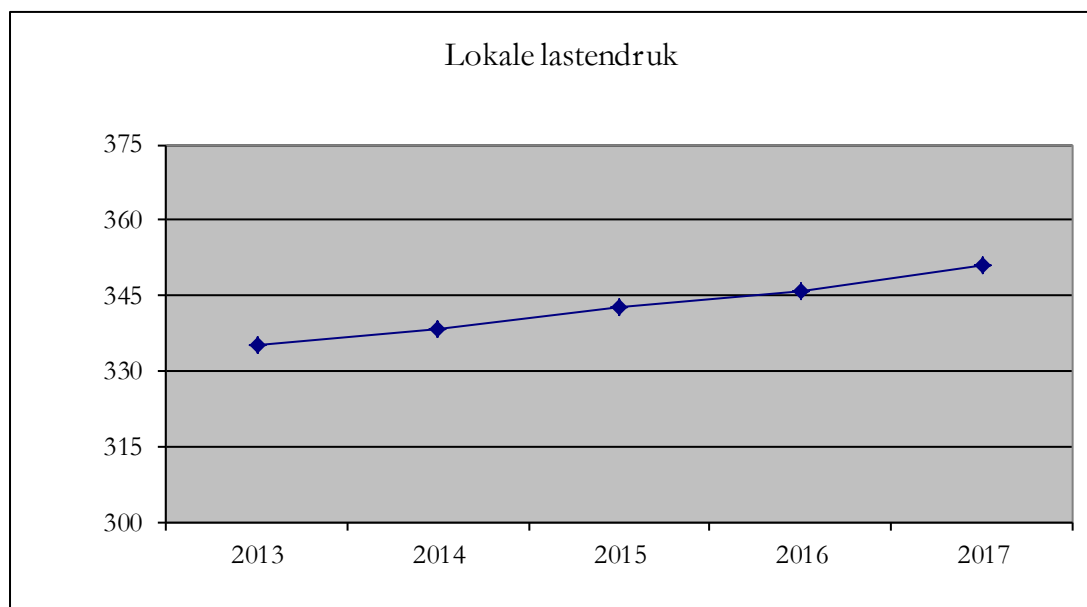
Hierdoor is het effect op de BTW ook lager.

5. Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is het totaal van de onroerendezaakbelasting, belasting op roerende woon- en bedrijfsruimte, afvalstoffenheffing en rioolheffing per inwoner weergegeven.

Lokale heffing	2013	2014	2015	2016	2017
OZB+RZB	137,15	143,79	154,73	155,97	167,97
Rioolheffing	97,89	93,61	86,02	86,67	75,01
Afvalstoffenheffing	100,08	100,97	101,90	102,83	108,12
Totaal	335,12	338,37	342,65	345,47	351,10

Op basis van deze tabel wordt het meerjarenperspectief als volgt weergegeven:

6. Kwijtscheldingsbeleid

Voor mensen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting. Verwezen wordt naar de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Waterland 2010 (inclusief wijzigingsverordening 2014). Voor huishoudens die vorig jaar gehele kwijtschelding van de belastingen hebben gehad geldt dat zij voor het jaar daarna geen aanvraag hoeven in te dienen voor kwijtschelding. Van deze huishoudens zullen wij de gegevens naar het Inlichtingenbureau sturen. Zij controleren op inkomen, vermogen en voertuigbezit. Indien de gegevens van de klant onder de vereiste normen blijven krijgen zij automatisch kwijtschelding. Indien de gegevens van de klant de norm voor de kwijtschelding overschrijdt krijgt de klant de mogelijkheid alsnog een aanvraag in te dienen. Inmiddels is er op 14 december 2017 een wijzigingsverordening vastgesteld met ingangsdatum 1 januari 2018.

§ B Weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft antwoord op de vraag hoe robuust de financiën zijn. Dit antwoord is van belang wanneer er zich een financiële tegenvaller voordoet. Het weerstandsvermogen is gedefinieerd als het vermogen van de gemeente Waterland om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde de taken te kunnen voortzetten. Door aandacht te hebben voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het verslaggevingsjaar, maar ook voor de meerjarenraming.

1. Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente Waterland wordt als volgt berekend:

Weerstandscapaciteit exploitatie		
<u>Weerstandscapaciteit exploitatie</u>		
Onbenutte belastingcapaciteit	1.713.350	
Onvoorzien	<u>50.000</u>	
		1.763.350
<u>Weerstandscapaciteit vermogen</u>		
Algemene reserve	11.547.531	
Stille reserves onroerende zaken	<u>6.435.091</u>	
		<u>17.982.622</u>
Totale weerstandscapaciteit		19.745.972

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is gedefinieerd als het bedrag dat in redelijkheid nog aan extra inkomsten gegenereerd kan worden voor het geval zich tegenvallers voordoen. Aangezien de tarieven van de onroerende-zaakbelasting (OZB) in beginsel niet gebonden zijn aan een bepaald maximum, zou theoretisch gezien sprake zijn van een onbeperkte onbenutte belastingcapaciteit. Om toch een reëel bedrag te kunnen noemen hebben wij berekend hoeveel OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing de gemeente Waterland zou moeten heffen indien zij onder financiële curatele zou komen te staan (de zogenoemde artikel 12-status). Aangezien de rioolheffing en de afvalstoffenheffing reeds overeenkomen met de artikel 12-norm van 100% kostendekkendheid, is er alleen bij de OZB sprake van onbenutte belastingcapaciteit. Het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot de artikel 12-status is voor 2017 vastgesteld op 0,1927% van de WOZ-waarde. Het effect voor 2017 bedraagt € 1.713.350.

Onvoorzien

Bij het opstellen van de 2^e IBU is een budget van € 50.000 opgenomen voor onverwachte uitgaven.

Algemene reserves

De algemene reserve bedraagt ultimo 2017 € 11.547.531. De algemene reserve heeft tot doel te dienen als buffervermogen om onvoorziene en onafwendbare incidentele tegenvallers op te kunnen vangen. Dit doel is met betreffende hoogte van de reserve gewaarborgd.

Stille reserves

Onder stille reserves zijn opgenomen de meerwaarden van de gemeentelijke onroerende zaken die direct verkoopbaar zijn zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. De hoogte van deze stille reserves is voornamelijk bepaald door de WOZ-waarde van gemeentelijke onroerende zaken te verminderen met de boekwaarde.

Hieronder een overzicht van de stille reserves gemeente Waterland:

Omvang stille reserve	Bedrag
Middendam 5 (de Waegh) (Monnickendam)	276.000
Middendam 7 (de Waegh) (Monnickendam)	396.000
Broekerhuis + woning (Broek in Waterland)	438.000
De Bolder (Monnickendam)	425.125
Medisch Centrum (Marken)	638.000
Hellingweg 6 (Broek in Waterland)	146.000
Noordeinde 4 Monnickendam)	94.000
Panden Galgriet	10.660
Weilanden	2.739.395
Aandelen Alliander	1.271.911
Totaal	6.435.091

2. Inventarisatie risico's

Bij het opstellen van de begroting 2017 hebben wij onderstaande risico's onderkend.

Nr.	Risico	Maximaal fin. risico
1	Tegenvallende ontvangsten gemeentefonds	500.000
2	Uitbetaling garantstellingen	1.000.000
3	Invoeren drie decentralisaties	500.000
4	Tegenvallende opbrengsten toeristenbelasting	300.000
5	Risico van uitbetaling van wachtgeld	200.000
6	Stijging aantal uikeringsgerechtigden	200.000
7	Bezwaar en beroep	1.000.000
8	Implementatie Individueel Keuze Budget	53.650
Totaal		3.753.650

In onderstaande toelichting wordt met betrekking tot deze risico's allereerst de tekst uit de begroting weergegeven. Vervolgens wordt toegelicht wat de stand van zaken per risico is.

Toelichting

1. Tegenvallende ontvangsten gemeentefonds

Ontwikkelingen in het gemeentefonds kunnen altijd tot gevolg hebben dat de inkomsten tegenvallen. De kans dat dit risico zich voordoet verwachten wij 25% en het financiële risico schatten wij in op € 500.000.

Toelichting

De tegenvallende inkomsten hebben zich niet voorgedaan.

2. Uitbetaling garantstellingen

De door banken en andere financiers aan woningbouwcorporaties verstrekte leningen inzake sociale woningbouw worden door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) gegarandeerd. De gemeente en het Rijk hebben een achtervangfunctie voor het WSW. In het geval dat het WSW niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen, moeten wij renteloze leningen ter beschikking stellen. Het risico dat wij daarbij lopen wordt gesteld op de rentelasten over het bedrag van de ter beschikking te stellen renteloze leningen van € 1.000.000. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij op minder dan 5%.

Toelichting

Er is in 2017 geen beroep gedaan op garantstelling.

3. Invoering drie decentralisaties op het gebied van de AWBZ/jeugdzorg/Participatiewet

Per 1 januari 2015 heeft de invoering van de drie decentralisaties plaatsgevonden. Hieraan zijn financiële- en uitvoeringsrisico's verbonden. Er is een reserve gevormd voor een bedrag van € 500.000 (Zorgreserve) om deze risico's geheel of gedeeltelijk af te dekken. In het eerste jaar van de decentralisaties hoefde er geen beroep op deze reserve gedaan te worden. De kans op een hoger tekort dan de € 500.000 blijft nog steeds een risico. Deze kans schatten wij in op 20%.

Toelichting

De zorgreserve is leeg. Een deel van het budget is besteed aan de frictiekosten van het opheffen van Baanstede, het overige deel wordt besteed aan de tekorten die wij hebben op het Sociaal domein. De kosten voor het Sociaal domein zijn veel hoger dan wij hadden verwacht. De jaarrekeningen 2015 en 2016 sloten nog met een overschot. In het raadsinformatiedocument nr. 351-37 hebben wij de tekorten op het Sociaal domein aangekondigd. In de analyse van de tekorten hebben wij aangegeven hoe de tekorten zijn ontstaan, welk deel incidenteel is en welke maatregelen wij hebben genomen om de structurele kosten omlaag te brengen. De gevolgen nemen wij mee bij de 1^e IBU 2018. Wij hebben beheersmaatregelen genomen waarmee wij kunnen monitoren en sturen. Het risico op een overschrijding in 2018 blijft, omdat het gaat om wettelijke open einde regelingen.

4. Tegenvallende opbrengsten toeristenbelasting

In de begroting zijn inschattingen gemaakt t.a.v. het aantal toeristen en de ontwikkelingen daarvan. De kans bestaat dat deze ontwikkelingen te optimistisch zijn. Het risico op een te hoge inschatting stellen wij op € 300.000. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij op ongeveer 33%.

Toelichting

Dit risico heeft zich voorgedaan de inschattingen ten aanzien van de toeristenbelasting zijn te positief gebleken.

5. Risico van uitbetaling wachtgeld

Er zijn geen voorzieningen getroffen voor het tussentijds vertrekken van wethouders. Het risico stellen wij op € 200.000. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij op ongeveer 33%.

Toelichting

In 2017 is aanspraak gemaakt op uitbetaling van wachtgeld in verband met het tussentijds vertrek van een wethouder.

6. Stijging aantal uitkeringsgerechtigden

In de begroting zijn inschattingen gemaakt t.a.v. het aantal uitkeringsgerechtigden en de ontwikkelingen daarvan. De kans bestaat dat deze ontwikkelingen te optimistisch zijn. Het risico op een te hoge inschatting stellen wij op € 200.000. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij op ongeveer 25%.

Toelichting

Wij hebben in 2017 de achterstand met betrekking tot de huisvesting van statushouders versneld ingehaald door 26 statushouders te huisvesten. Dit heeft geleid tot stijging van de uitgaven aan bijstandsuitkeringen. Wij willen over 2017 een Vangnetuitkering aanvragen.

7. Bezwaar en beroep

Er lopen momenteel verschillende bezwaar en beroepszaken (tw. € 1.000.000). Hoewel wij er het volste vertrouwen in hebben in het gelijk gesteld te worden blijft er altijd een kans dat een rechter anders besluit. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij op 10%.

Toelichting

Dit risico heeft zich niet voorgedaan, wel zijn er nog een aantal zaken onder de rechter. De afloop is nog onduidelijk.

8. Implementatie Individueel Keuze Budget

Vanaf 1 januari 2017 wordt het IKB opgenomen in de CAR-UWO. De gemeente Waterland heeft 2 extra bovenwettelijke verlofdagen. Deze verlofdagen kunnen worden omgezet in geld. Het risico stellen wij op € 53.650. De kans dat dit risico zich voordoet schatten wij in op 10%.

Toelichting

In 2017 is voor € 48.623 aanspraak gemaakt op dit risico.

Weerstandscapaciteit versus inventarisatie risico's

De exploitatie kent een weerstandscapaciteit van € 1.763.350 daarnaast beschikt de gemeente over een weerstandscapaciteit in het vermogen van € 17.982.622.

Totaal is er een weerstandscapaciteit van € 19.745.972 beschikbaar. Deze weerstandscapaciteit is voldoende om het geïnventariseerde risico van € 3.753.650 op te vangen.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit.

Ratio weerstands- vermogen	<u>Beschikbare weerstandscapaciteit</u> Benodigde weerstandscapaciteit	$\frac{19.745.972}{3.753.650}$	5,26
-------------------------------	---	--------------------------------	------

Het hieronder opgenomen normentabel is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement.

Normenkader		
Waarderings- cijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 - 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	Voldoende
D	0.8- 1.0	Matig
E	0.6 - 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

De ratio van de gemeente Waterland valt in klasse A. Gemeente Waterland streeft naar minimaal factor 2.

3. Kengetallen

Een deugdelijke en transparante jaarrekening is in het belang van de horizontale controle door de provinciale staten en de raad op de financiële positie van gemeenten. Welke informatie daarvoor nodig is, is een onderwerp dat al geruime tijd de nodige aandacht heeft. In de afgelopen jaren zijn vervolgens verschillende wijzigingen doorgevoerd met als doel de horizontale verantwoording en het verticale toezicht te versterken door de financiële informatie inzichtelijker en transparanter te maken. Het opnemen van kengetallen in de jaarrekening past in het streven naar meer transparantie en omdat daarmee wordt beoogd provinciale staten en de raad in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en de baten en de lasten van de gemeenten. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad en provinciale staten in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven.

Kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling van de financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de jaarrekening of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Om dit te bereiken wordt voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt, en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans.

Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding wordt uitgedrukt.

- Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.
- Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.
- Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten.
- Grondexploitatie
Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.
- Belastingcapaciteit
De OZB is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomsten. De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.

Kengetallen gemeente Waterland

Omschrijving	Gemeente Waterland								Signaleringskader		
	Realisatie 2014	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Categorie A Minst risicovol	Categorie B Neutraal	Categorie C Meest risicovol
Netto schuldquote	31,49%	18,41%	19,10%	36,89%	57,53%	54,04%	49,08%	43,90%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle versterkte leningen	29,35%	16,34%	17,28%	34,93%	55,64%	52,19%	47,31%	42,21%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	48,10%	51,41%	51,73%	41,21%	42,01%	42,93%	44,32%	45,95%	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	0,93%	4,62%	1,51%	-8,44%	1,63%	-0,44%	0,26%	0,81%	Begr >0%	Begr = 0%	Begr <0%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit	109,38%	109,58%	107,48%	105,17%	103,72%	103,72%	103,72%	103,72%	<95%	95-105%	>105%

Hieronder de volgende analyse per kengetal:

- **Netto schuldquote**
De nettoschuldquote is toegenomen ten opzichte van 2016. Dit wordt veroorzaakt door de volgende effecten:
 - er is een nieuwe lening aangetrokken;
 - het effect van de vernieuwde BBV-regels (ingående begrotingsjaar 2017). Waar in het verleden de totale geraamde baten en lasten door de technische verwerking van de kostenplaatsstructuur hoger werden gepresenteerd, is dit vanaf 2017ev. niet meer het geval.
 Daarentegen is er in 2017 op de lopende leningen verder afgelost.
Het percentage 2017 maar ook de percentages 2018ev geven weer dat de gemeente Waterland als gemeente geen hoge schulden ten opzichte van de (geraamde) baten heeft.
- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen**
Zie ook de toelichting hierboven voor wat betreft het stijgingspercentage 2017ev. ten opzichte van voorgaande jaren. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Dit is voor gemeente Waterland bijna niet van toepassing.
- **Solvabiliteitsratio**
Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. De solvabiliteitsratio drukt immers het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Dit komt voor gemeente Waterland uit op circa 41,21%. De solvabiliteitsratio lijkt misschien ongunstig echter de balanspost voorzieningen wordt als vreemd vermogen aangezien en is op onze balans qua percentage best een grote balanspost. Deze balanspost wordt afgedekt in onze lopende exploitatie.
- **Structurele exploitatieruimte**
Een positief percentage betekent dat structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Dit is bij gemeente Waterland helaas voor 2017 niet het geval als gevolg tegenvallende resultaten in de exploitatie.

- Belastingcapaciteit

Allereest wat achtergrond informatie. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. Op voorstel van de stuurgroep BBV die naar aanleiding van het advies door de Commissie vernieuwing BBV is ingesteld is ervoor gekozen om de belastingcapaciteit te relateren aan landelijk gemiddelde tarieven. In de eerste plaats is voor een landelijk gemiddelde gekozen omdat over het algemeen geen maximum is gesteld aan belastingtarieven. Daarnaast geeft een gemiddelde meer inzicht in de betekenis van de belastingcapaciteit voor de financiële positie dan wanneer het gerelateerd wordt aan een maximaal te heffen tarief. De hoogte van belastingtarieven komen dus niet in een vacuüm tot stand, er wordt daarbij rekenschap gegeven hoe de «eigen» lastendruk (via tarifiering) zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. Zo publiceert het Coelo de «Atlas van de Lokale Lasten», een macro- en micro-overzicht van opbrengsten van de hoogte en ontwikkeling van tarieven, heffingen en woonlasten dat mede daarvoor wordt gebruikt. Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing geldt dat er kostendekkende tarieven worden gehanteerd. Deze tarieven kunnen hoger zijn dan de landelijk gemiddelde tarieven omdat bijvoorbeeld de kosten van het riool hoger kunnen zijn voor de gemeente Waterland ten opzichte van de landelijk gemiddelde kosten. Gesteld kan worden dat ten opzichte van de landelijk gemiddelde woonlasten, de berekende ratio belastingcapaciteit voor de gemeente Waterland niets zegt over welke ruimte er is ten opzichte van het maximaal te heffen tarief. Echter er kan wel gesteld worden wanneer men alleen kijkt naar de onbenutte belastingcapaciteit in de begroting van de gemeente Waterland (zie tabel, blz. 47) er nog circa € 1.713.350 ruimte beschikbaar zou kunnen komen, rekening houdend met de artikel 12 status die hiervoor geldt.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen hierboven blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staan en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben indien de structurele exploitatieruimte groot is of men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie. De kengetallen zijn daarom gezamenlijk opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Gesteld mag worden dat op basis van de onderlinge samenhang de kengetallen voor de gemeente Waterland op basis van de primitieve (meerjaren)begroting ondanks het negatieve exploitatieresultaat 2017, als voldoende beschouwd kunnen worden.

§ C Onderhoud kapitaalgoederen

Ook de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft een dwarsdoorsnede van de jaarstukken. Lasten van onderhoud kunnen namelijk voorkomen in diverse programma's. Omdat met onderhoud van kapitaalgoederen een substantieel deel van de begroting is gemoeid, is een helder en volledig overzicht van belang voor een goed inzicht in de financiële positie. Onder kapitaalgoederen wordt verstaan het geheel aan zaken die onder het beheer van de gemeente vallen en al dan niet publiekrechtelijk kunnen worden gebruikt. Hierbij kan gedacht worden aan wegen, riolering, groen, water, gebouwen, bruggen en tunnels, openbare verlichting en oevers (kades & beschoeiingen). De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. De lasten van dit onderhoud vormen een aanzienlijk deel van de begroting. Het beleid voor onderhoud van deze kapitaalgoederen is opgenomen in diverse beheerplannen. Hieronder wordt per onderdeel ingegaan op de feitelijke situatie.

1. Wegen

Voor het wegbeheer wordt uitgegaan van het lopend wegenbeheerplan 2013-2017 gemeente Waterland. Dit plan wordt begin 2018 opgevolgd door een geactualiseerd beheerplan. Hieronder een overzicht van totale kosten kapitaalgoederen wegen:

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie 2017
Kosten	1.000.623	926.328	966.643

Toelichting

Er zijn meerkosten gemaakt dan begroot voor de herinrichting van enkele straten conform duurzaam veilig. Tegenover deze hogere lasten staat echter een subsidie vanuit de vervoersregio voor een vergelijkbaar bedrag.

2. Riolering

Voor het rioleringsbeheer wordt uitgegaan van het lopend rioleringsplan van de gemeente Waterland (GRP). De planperiode van het lopend rioleringsplan is een jaar verlengd in het kader van de regionale samenwerking in de waterketen. In het 1^e kwartaal van 2018 wordt het nieuwe (regionale) GRP aangeboden aan de gemeenteraad. Het rioleringsplan geeft aan hoe de gemeente omgaat met de zorgtaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening riolering:

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie 2017
Stand voorziening 1 januari	4.559.446	4.798.197	4.798.197
Toevoeging aan voorziening	1.497.413	1.281.546	1.294.597
Kosten ten laste van voorziening	1.258.662-	1.126.735-	1.003.567-
Stand voorziening 31 december	4.798.197	4.953.008	5.089.227

Toelichting

Er is meer rioolrecht geïnd dan was begroot. Hierdoor zijn de werkelijke inkomsten hoger dan voorzien.

De exploitatiekosten zijn in 2017 in belangrijke mate lager omdat:

- de gemeente in 2017 van energieleverancier is gewisseld en omdat de afrekening van elektriciteit plaatsvond op de werkelijke opgenomen meterstanden. Hieruit is naar voren gekomen dat de werkelijke verbruiken lager waren dan vooraf ingeschat.
- enkele werkzaamheden zijn uitgesteld in het kader van het nieuwe gemeentelijke rioleringsplan dat in het 1^e kwartaal 2018 aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden.
- er zich geen (grote) calamiteiten hebben voorgedaan.

Hierdoor is het effect op de BTW ook lager.

3. Groen

De huidige groenvisie 2016 is in 2018 vervangen door een nieuwe. In de groenvisie worden voor de verschillende kernen ontwikkelingsrichtingen en beheerniveaus bepaald. 2018 is ook het jaar dat wij starten met de eigen groendienst in het kader van een gemeentelijk leerwerkbedrijf. Vanaf dat moment worden nagenoeg alle groendiensten in eigenbeheer uitgevoerd. De beeldkwaliteiten die vastgelegd worden in de groenvisie, vormen daarbij het uitgangspunt voor het beheer. Hieronder een overzicht van totale kosten kapitaalgoederen groen:

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie 2017
Kosten openbaar groen	448.522	427.627	426.972
Kosten groenbeheer begraafplaatsen	63.518	57.904	57.897
Totaal	512.040	485.531	484.869

4. Groenvisie

In de groenvisie zijn diverse projecten benoemd om de waarde van het openbaar groen te verhogen. Deze projecten worden zoveel mogelijk integraal met het herstraten en herstructureren van wegen uitgevoerd om zo de kosten en overlast voor de bewoners te beperken. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening groenvisie:

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie 2017
Stand voorziening 1 januari	77.310	15.531	15.531
Toevoeging aan voorziening	-	-	-
Geplande kosten	61.779-	15.531-	2.400-
Stand voorziening 31 december	15.531	-	13.131

Toelichting

De hier begrote werkzaamheden zijn bedoeld voor de groenreconstructie van de rotonde op de Graaf Willemlaan/Bernardlaan en de Niesenoort Burgwal. Deels zijn deze werkzaamheden vertraagd doordat de straat werkzaamheden uit liepen en deels door de komst van de nieuwe groendienst. In de 1^e helft van 2018 worden deze werkzaamheden alsnog uitgevoerd.

5. Gebouwen

Het nieuwe geactualiseerde gebouwenbeheerplan voor de periode 2018-2037, inclusief de duurzaamheidsparagraaf, is in december 2017 vastgesteld door de raad. In dit plan is het onderhouds-niveau vastgesteld op basis van de technische levensduur van materialen en onderdelen van een gebouw. Ook wordt een overzicht gegeven van alle gebouwen en de actuele ontwikkelingen. Het onderhoud wordt aangevuld met duurzaamheidsmaatregelen. Uitgangspunt hierin is dat de gebouwen verduurzaamd worden. De financiële dekking van het plan loopt via een voorziening. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening gebouwen:

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie 2017
Stand voorziening 1 januari	528.427	454.945	454.945
Toevoeging aan voorziening	571.239	460.927	470.911
Kosten ten laste van voorziening	644.722-	417.000-	333.368-
Stand voorziening 31 december	454.945	498.872	592.489

Toelichting

De toevoeging aan de voorziening is hoger dan begroot omdat er in 2017 extra subsidie ontvangen voor werkzaamheden aan de kerktorens. Deze subsidie komt ten gunste van de voorziening. De lasten in 2017 zijn lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat er minder werkzaamheden zijn uitgevoerd. Zo zijn de werkzaamheden aan de gymzaal Marken en de Marijkehal doorgeschoven naar 2018 zodat de werkzaamheden gecombineerd kunnen worden met de duurzaamheidsmaatregelen die onderdeel zijn van het nieuwe gebouwenbeheerplan.

6. Bruggen en tunnels (kunstwerken)

In juli 2017 is het nieuwe beheerplan Civiele kunstwerken 2017-2026 vastgesteld door de raad. Hiermee zijn de benodigde middelen voor het (dagelijkse) onderhoud verankerd en blijft de veiligheid en bruikbaarheid van de kunstwerken gewaarborgd. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening kunstwerken:

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie 2017
Stand voorziening 1 januari	84.488	121.511	121.511
Toevoeging aan voorziening	286.581	276.000	276.000
Kosten ten laste van voorziening	249.558-	354.403-	221.232-
Stand voorziening 31 december	121.511	43.108	176.279

Toelichting

Het opstellen van het nieuwe raamcontract heeft meer tijd in beslag genomen, hierdoor zijn enkele werkzaamheden zoals bijvoorbeeld de renovatie Lange brug Monnickendam vooruit geschoven naar 2018.

7. Openbare verlichting

Op 3 september 2015 heeft de gemeenteraad het beleidsplan openbare verlichting Waterland 2016-2020 vastgesteld. Hierin is vastgelegd hoe wij omgaan met de openbare verlichting binnen de gemeente en op welke wijze wij deze verduurzamen. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening openbare verlichting:

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie 2017
Stand voorziening 1 januari	29.000	120.571	120.571
Toevoeging aan voorziening	142.000	123.500	123.500
Kosten ten laste van voorziening	50.429-	244.000-	207.089-
Stand voorziening 31 december	120.571	71	36.982

Toelichting

De aanpassingen aan de Graaf Willemlaan zijn doorgeschoven naar 2018, doordat de herbestravingswerkzaamheden doorloopt in 2018. In lijn hiermee wordt ook de verlichting aangepast. Daarnaast duurt vervaardigen van de houten lichtmasten op Marken, welke door de eigendienst worden gemaakt, langer waardoor de vervangingswerkzaamheden doorlopen in 2018. Tot slot loopt ook remplace (groepsvervanging van verlichtingen) van deze winter, waarbij wordt overgegaan op LED, door in het 1^e kwartaal van 2018.

8. Oevers (kades en beschoeiingen)

In de raadsvergadering van 13 maart 2014 is het beheerplan oevers vastgesteld voor de periode 2014-2018. In dit plan zijn de werkzaamheden opgenomen die nodig zijn om de oevers weer op een acceptabel niveau te brengen en te houden. In verband met de werkzaamheden aan de kademuur en het juridisch geschil zijn de uitgaven in 2017 in verhouding hoger dan de andere jaren. In 2018 wordt het beheerplan oevers geactualiseerd. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening oevers (kades & beschoeiingen):

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie 2017
Stand voorziening 1 januari	367.149	449.708	449.708
Toevoeging aan voorziening	240.200	240.200	240.200
Extra storting	-	-	44.058
Kosten ten laste van voorziening	157.640-	542.420-	733.965-
Stand voorziening 31 december	449.708	147.488	0

Toelichting

De uitgaven in 2017 zijn hoger in verband met de werkzaamheden aan de kademuur. In verband met het ontbinden van de overeenkomst met de aannemer is het werk tijdelijk stil komen te liggen. Om de omgeving te ontlasten zijn tijdelijke maatregelen genomen en is de uitvoering door de opvolgende aannemer na het seizoen gestart. Omdat er een juridische procedure loopt kunnen wij nog niet aangeven welke kosten er werkelijk ten laste van de voorziening komen. Voor het jaar 2017 resulteert dit voorlopig in een negatieve stand van de voorziening van € 44.058. In de tweede helft van 2018 komt er duidelijkheid met betrekking tot de eindafrekening van de werkzaamheden aan de kademuur en wordt het nieuwe beheerplan Oevers opgesteld. Voorgesteld wordt de negatieve stand te corrigeren door in 2017 eenmalig het tekort aan te vullen vanuit het exploitatieresultaat. Afhankelijk van de juridische procedure en het nieuwe beheerplan vindt er in 2018 een verrekening van de voorziening plaats.

9. Renovatie sportvelden

Voor de sportvelden is een renovatieplanning opgesteld, waarbij wordt uitgegaan van een levensduur van 20 jaar voor natuurgrasvelden en 12 jaar voor kunstgrasvelden. Eens per drie jaar wordt door het Instituut voor Sportaccommodaties (ISA) een renovatieadvies voor alle sportvelden gegeven, op basis hiervan wordt de renovatie planning indien nodig bijgesteld. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening renovatie sportvelden:

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie 2017
Stand voorziening 1 januari	251.532	324.415	324.415
Toevoeging aan voorziening	72.883	72.883	72.883
Geplande kosten	-	-	-
Stand voorziening 31 december	324.415	397.298	397.298

10. Onderhoud Hemmeland

In de raadsvergadering van 3 juli 2014 is het beheerplan recreatiegebied Hemmeland vastgesteld voor de periode 2014-2018. In 2018 wordt dit plan geactualiseerd, waarbij bekeken wordt of het mogelijk is om het Hemmeland onder te brengen in de reguliere onderhoudsprogramma's. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening onderhoud Hemmeland:

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie 2017
Stand voorziening 1 januari	326.033	190.173	190.173
Toevoeging aan voorziening	75.525	75.525	75.525
Geplande kosten	211.385-	95.850-	84.844-
Stand voorziening 31 december	190.173	169.848	180.854

Toelichting

De geplande kosten zijn lager doordat enkele werkzaamheden in verband met de komst van de groendienst uitgesteld zijn naar 2018. Het gaat dan om groot snoeionderhoud, renovatie van de beschoeiing en het aanplanten van nieuwe en resistente soorten.

11. Baggeren jachthaven Hemmeland

Bij de begroting 2016 is besloten om een onderhoudsvoorziening ten behoeve van toekomstig baggerwerk in de jachthaven in het leven te roepen. Met deze voorziening wordt gespaard om eens in de tien jaar baggerwerkzaamheden te kunnen uitvoeren. In 2026 moet de jachthaven gebaggerd worden. Op basis van de huidige inzichten is de geprognoseerde dotatie omlaag gebracht naar € 25.000. Tevens is gezien de al hogere dotatie in de voorgaande jaren, besloten om in 2017 geen toevoeging te doen aan de voorziening, zodat deze in lijn komt met de geactualiseerde raming.

Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening baggeren jachthaven Hemmeland:

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie 2017
Stand voorziening 1 januari	40.000	80.000	80.000
Toevoeging aan voorziening	40.000	-	-
Geplande kosten	-	-	-
Stand voorziening 31 december	80.000	80.000	80.000

12. Baggeren gemeentehaven Monnickendam

In navolging van de voorziening Jachthaven Hemmeland is ook voor de gemeentehaven een voorziening in het leven geroepen om baggerwerkzaamheden uit te kunnen voeren. Ook hier wordt gespaard om eens in de tien jaar baggerwerkzaamheden te kunnen uitvoeren deze toekomstige baggerwerkzaamheden staan nu geprognostiseerd voor 2027. Hieronder een overzicht van het verloop van de voorziening baggeren gemeentehaven Monnickendam:

Omschrijving	Realisatie 2016	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie 2017
Stand voorziening 1 januari	-	-	-
Toevoeging aan voorziening	-	12.500	12.500
Geplande kosten	-	-	-
Stand voorziening 31 december	-	12.500	12.500

Samenvattend overzicht onderhoud kapitaalgoederen:

Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen / Looptijdplannen	Financiële consequenties conform plannen
1. Wegen	Ja	max 16% onveilig	2013-2017	Nee
2. Riolering	Ja	Conform GRP	2012-2016 + 1 jaar	Ja
3. Groen	Ja	CROW beheerniveau A/B	Vertaald in RAW bestekken en worden jaarlijks geupdated	Ja
4. Groenvisie	Ja	Beheerniveau A	10 jaar	Ja
5. Gebouwen	Ja	Conform beheerplan	20 jaar	Ja
6. Bruggen en tunnels	Ja	Conform beheerplan	5 jaar	Ja
7. Openbare verlichting	Ja	Conform beheerplan	5 jaar	Ja
8. Oevers (kades en beschoeiingen)	Ja	Conform beheerplan	5 jaar	Ja
9. Renovatie sportvelden	Nee	NOC*NSF norm	20 jaar	Ja
10. Onderhoud Hemmeland	Ja	Conform beheerplan	5 jaar	Ja
11. Baggeren jachthaven Hemmeland	1x in de tien jaar baggeren	minimale diepgang conform keuring	10 jaar	Ja
12. Baggeren gemeentehaven Monnickendam	1x in de tien jaar baggeren	minimale diepgang conform keuring	10 jaar	Ja

Categorie	Ramingen tlv exploitatie / voorzieningen	Ramingen volledig en reëel in begroting?	Is er sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
1. Wegen	conform	Nee, er is € 100.000 bezuinigd	Ja	Onbekend, wordt meegenomen in het nieuwe beheerplan
2. Riolering	conform	conform	Nee	-
3. Groen	conform	conform	Nee	-
4. Groenvisie	conform	conform	Nvt	-
5. Gebouwen	conform	conform	Nee	-
6. Bruggen en tunnels	conform	conform	Nee	-
7. Openbare verlichting	conform	conform	Nee	-
8. Oevers (kades en beschoeiingen)	conform	conform	Nee	-
9. Renovatie sportvelden	conform	conform	Nee	-
10. Onderhoud Hemmeland	conform	conform	Nee	-
11. Baggeren jachthaven Hemmeland	conform	conform	Nee	-
12. Baggeren gemeentehaven Monnickendam	conform	conform	Nee	-

§ D Financiering

1. Beleidsvoornemens

In de Wet financiering overheden (Wet Fido) zijn de kaders gesteld voor een professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van de decentrale overheden. De belangrijkste uitgangspunten van de wet zijn het bevorderen van een solide financiering en de kredietwaardigheid van decentrale overheden, als mede het beheersen van renterisico's. In de wet zijn normeringen vastgesteld die als richtsnoer dienen voor het lokale handelen. Zo geldt een maximale kasgeldlimiet van 8,5% en een rente-risiconorm van maximaal 20%. Teneinde gemeenten met een kleine leningenportefeuille tegemoet te komen is voor de rente-risiconorm een minimumbedrag van € 2.500.000 vastgesteld bij ministeriële regeling. De gemeente Waterland blijft de komende vijf jaar onder dit bedrag.

De kaslimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal één jaar en de rente-risiconorm op leningen met een looptijd vanaf één jaar. Het doel van deze normen uit hoofde van de Wet Fido is te voorkomen dat bij herfinanciering van de lening er grote schokken kunnen optreden in de hoogte van de rente die door de gemeente moet worden betaald. De normen beperken de budgettaire risico's. Het niveau van de korte leningen, de kasgeldlimiet, is gelimiteerd tot 8,5% van het bedrag van de begroting. De rente-risiconorm houdt in dat maximaal 20% van de lange leningen per jaar afgelost kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd. Uitgaande van de kasgeldlimiet van 8,5% op het begrotingstotaal zou er op 31 december een vlottende schuld van maximaal € 3,1 miljoen mogen zijn. Er is ruimschoots aan de eisen van de kaslimiet voldaan. Het beleid met betrekking tot de financieringspositie is erop gericht om de hoogrentende leningen om te zetten naar lagere rentepercentages en het aantal opgenomen leningen te beperken. Van de mogelijkheid tot vervroegde aflossing is vanaf de herindeling optimaal gebruik gemaakt. Ultimo 2017 zijn er nog drie langlopende geldleningen.

2. Overzicht uitstaande leningen

Lening	Rente-percentage	Aflossing	Stand per 01-01-2017	Opgenomen 2017	Rente 2017	Afgelest 2017	Stand per 31-12-2017
BNG	3,45%	2021	2.500.000	-	71.540	500.000	2.000.000
BNG	2,09%	2023	4.900.000	-	88.999	700.000	4.200.000
BNG	0,55%	2021	-	4.500.000	375	-	4.500.000
Totaal			7.400.000	4.500.000	160.917	1.200.000	10.700.000

3. Overzicht rentebaten

In de begroting 2017 was er geen rentebate betreffende de rekening-courant opgenomen, de daadwerkelijke rentebaten in rekening-courant bedroegen over 2017 € 28.

4. Ontwikkelingen

In 2018 zal in verband met geplande investeringen (onder andere renovatie schoolgebouwen) één of meerdere geldleningen worden afgesloten.

5. Renteresultaat op het taakveld treasury

De vernieuwde BBV schrijft voor dat er inzicht in het renteresultaat wordt gegeven op het taakveld treasury. Hieronder de specificatie:

Omschrijving	Bedrag
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	-160.917
De externe rentebaten over de korte en lange financiering	<u>50.029</u>
Saldo rentelasten en rentebaten	-110.887
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= project-financiering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	<u>-</u>
	-
Aan taakveld toe te rekenen externe rente	-110.887
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen	<u>-</u>
Totaal aan taakveld toe te rekenen rente	-110.887
De aan taakveld toegerekende ontvangen rente	220.302
De aan taakveld toegerekende betaalde rente	<u>-49.407</u>
Renteresultaat op het taakveld Treasury	60.007

§ E Bedrijfsvoering

Inleiding

De gemeentelijke organisatie wil een slagvaardige en daadkrachtige gemeente zijn, die soepel kan inspelen op ontwikkelingen die zich steeds sneller voordoen. Wij stimuleren daarvoor flexibiliteit, zelfstandigheid en creativiteit bij medewerkers. Het verbeteren van de dienstverlening en de digitalisering is een continue proces.

Cultuur

Wij hebben ingezet op cultuur in plaats van structuur. De manier van werken en samenwerken is volgens ons essentieel om onze doelen te behalen. Wij willen alleen organiseren wat nodig is en tegelijk zoveel mogelijk ruimte laten voor nieuwe initiatieven of maatwerk. Samen met de medewerkers zijn wij gekomen tot vernieuwde cultuurwaarden. Dit zijn: lef, verbinden en vertrouwen.

Dienstverlening

Dienstverlening betreft het grootste deel van onze taken. De tijd vraagt om een versterking van onze dienstverlenende houding. Er is gekozen voor een geïntegreerde aanpak van de verbetering van de dienstverlening. Daarvoor ligt er een plan om de digitale staat van de gemeente sterk te verbeteren. Daarnaast is de inzet en deskundigheid van medewerkers heel belangrijk. Door training en coaching zijn wij hier voortdurend mee bezig.

Digitalisering

Wij zijn bezig om de informatievoorziening op een hoger niveau te brengen. Dit is noodzakelijk om als zelfstandige gemeente de vele uitdagingen die op ons af komen het hoofd te kunnen bieden. Er is een goed beeld ontstaan waar wij nu staan op het gebied van informatievoorziening en welke ambities en uitdagingen Waterland heeft op het gebied van informatievoorziening. In het informatieplan staan drie doelen die worden uitgewerkt: het versterken van het fundament, digitalisering van de dienstverlening en resultaatgericht werken.

Inzet van medewerkers

Wij werken aan een bredere inzet van medewerkers en kijken meer naar rollen dan naar functies. Op sommige terreinen vermindert de formatie, op andere terreinen breidt de formatie zich uit. De structurele werkzaamheden worden zoveel mogelijk door structureel in dienst zijnde medewerkers uitgevoerd, ook conform de wens van de raad. Daarnaast werken wij beperkt met een flexibele schil van interne- en externe medewerkers.

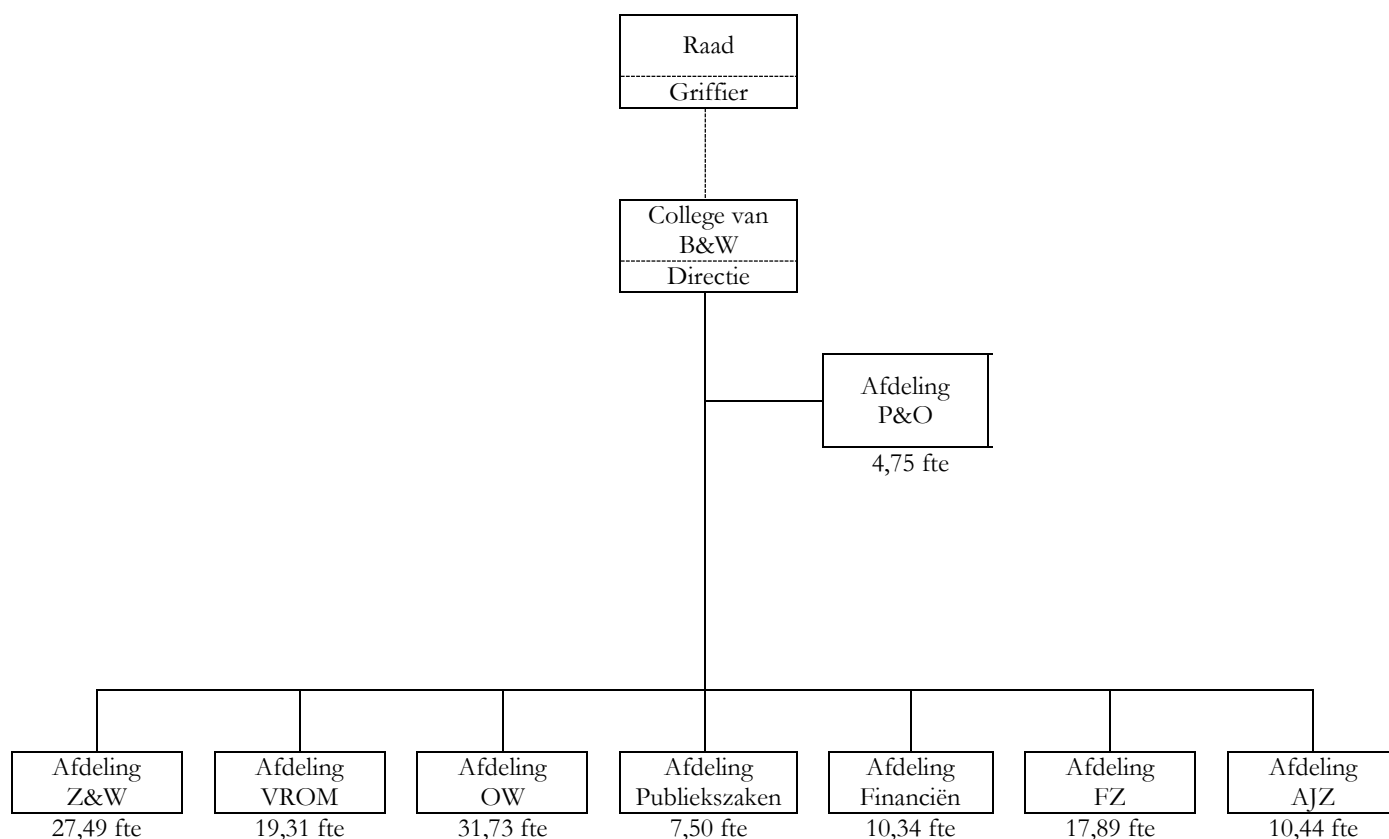
Leerwerkbedrijf

In 2017 is besloten de gemeenschappelijke regeling werkvoorzieningsschap Baanstede per 1 januari 2018 op te heffen. Waterland heeft zelf een leerwerkbedrijf opgericht om de Wsw taken uit te voeren. De Wsw-medewerkers die in gemeente Waterland wonen en bij Baanstede een dienstverband hadden zijn per 1 januari 2018 in dienst gekomen bij gemeente Waterland. In 2017 is gewerkt aan het opzetten van een eigen groendienst en schoonmaakploeg om een deel van deze medewerkers dit werk te kunnen aanbieden. Samen met Het Weeshuis van Stichting Philadelphia zijn beschutte werkplekken voor een deel van de Wsw doelgroep opgezet. Het leerwerkbedrijf richt zich niet alleen op de Wsw medewerkers maar biedt ook mensen met een uitkering vanwege de participatiewet een opstap naar werk met inzet van werkervaringsplaatsen. Voor de begeleiding van deze medewerkers is de formatie uitgebreid met een jobcoach.

Regionale samenwerking

Regionale samenwerking is er op een groot aantal onderwerpen, zie daarvoor ook de verbonden partijen. Binnen Zaanstreek-Waterland is het afgelopen jaar de samenwerking verder verkend tussen gemeente Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Waterland en Wormerland. De poging om te komen tot een nauwe ambtelijke samenwerking met vijf gemeenten is helaas niet gelukt. Gaandeweg 2017 hebben gemeenten keuzes gemaakt die uiteraard beïnvloedend zijn naar elkaar. Na de gemeenteraadsverkiezingen wordt de koers in de samenwerking opnieuw onder de loop genomen.

Organisatiestructuur per 31 december 2017

Afkortingen

B&W	Burgemeester & wethouders
P&O	Personeel & organisatie
Z&W	Zorg & welzijn
VROM	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer
OW	Openbare werken
FZ	Facilitaire zaken
AJZ	Algemene en juridische zaken
Fte	Fulltime-equivalent

Algemene toelichting

- De raad bestaat uit 17 raadsleden.
- De functie griffier is 1 fte. Deze maakt geen onderdeel uit van formatie binnen de organisatie.
- Het college van B&W bestaat uit een burgemeester (1fte) en vier wethouders (in totaal 2,55 fte).
- Directie bestaat uit één algemeen directeur/gemeentesecretaris (1fte).
- De in het organogram weergegeven fte's zijn conform de formatie per ultimo 2017.
- De formatie bedraagt 130,46 fte. Dit aantal is inclusief de 3,69 fte formatie die wordt ingezet voor het uitvoeren van taken voor regionale partners; deze loonkosten worden verhaald op de regionale partners.

Verschil werkelijke fte's versus begrote fte's

Afdelingen	fte	
	Begroot	Werkelijk
1 Zorg & welzijn	26,77	27,50
2 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en Milieubeheer	19,22	19,31
3 Openbare werken	31,40	31,73
4 Publiekszaken	7,50	7,50
6 Financiën	10,18	10,34
7 Facilitaire zaken	18,48	17,89
8 Algemene en juridische zaken	10,76	10,44
9 Personeel & organisatie	4,75	4,75
10 Bestuur en directie	1,00	1,00
Totaal	130,06	130,46

Toelichting afwijkingen

Z&W : +0,73 fte: uitbreiding formatie +0,89 fte; overboeking -0,16 fte

VROM : +0,09 fte: per abuis foutief opgenomen in de begroting

OW : +0,33 fte: bovenformatieve formatie -0,83 fte; uitbreiding formatie +1,16 fte

Fin : +0,16 fte: organieke overboeking +0,16 fte

FZ : - 0,59 fte: vermindering formatie -1,39 fte; uitbreiding formatie +0,80 fte

AJZ : - 0,32 fte: vermindering formatie -0,39 fte; uitbreiding formatie +0,07 fte

Openbaarmaking

De wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector schrijft voor dat van iedere topfunctionaris en iedere gewezen topfunctionaris de volgende gegevens in het financiële verslaggevingsdocument moeten worden opgenomen:

- a. de naam;
- b. de beloning;
- c. de belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen;
- d. de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn;
- e. de functie of functies;
- f. de duur en omvang van het dienstverband in het boekjaar;
- g. de maximale bezoldiging naar rato.

Voor de gemeente Waterland 2017 zijn dit de volgende topfunctionarissen

- a. E.G.H. Dijk
- b. € 79.840
- c. € 0
- d. € 11.480
- e. Griffier
- f. 36 uur per week. Volledig jaar in dienst
- g. € 181.000

- a. N. van Ginkel
- b. € 92.412
- c. € 622
- d. € 14.066
- e. gemeente secretaris/algemeen directeur
- f. 36 uur per week. Volledig jaar in dienst.
- g. € 181.000

§ F Verbonden partijen

1. Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake als er sprake is van zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Deze definities houden in dat indien de gemeente participeert in een NV, BV, VOF, commanditaire vennootschap of een gemeenschappelijke regeling altijd sprake is van verbonden partijen. Ook stichtingen en verenigingen kunnen onder verbonden partijen vallen, indien de gemeente een zetel in het bestuur heeft en financiële risico's loopt. Een stichting of vereniging die jaarlijks subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een afdwingbaarheid door derden, is geen verbonden partij. Een eventuele morele verplichting tot betaling in geval van problemen zou in de paragraaf weerstandsvermogen kunnen worden opgenomen. Bij een verbonden partij kan met name worden gedacht aan samenwerkingsverbanden. Deze samenwerkingsverbanden zijn ontstaan uit de behoefte om gezamenlijk met andere partijen een bepaald doel na te streven. Zonder deze samenwerkingsverbanden zou de gemeente deze taken zelf moeten uitvoeren. Aan een verbonden partij zijn bepaalde bevoegdheden overgedragen, waartoe de deelnemers elk jaar een financiële bijdrage beschikbaar stellen. De gemeente moet er zelf voor waken dat op de juiste wijze van de bevoegdheden gebruik wordt gemaakt en de beschikbaar gestelde gelden goed worden besteed. Daartoe is er ambtelijk en bestuurlijk toezicht en worden gegevens opgenomen in de begroting en de jaarrekening.

2. Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland (ISW)

Vestigingsplaats:	Purmerend
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling met zeven gemeenten.
Activiteiten:	het bevorderen van politiek-bestuurlijke samenwerking en beheer van archiefstukken van de deelnemende gemeenten
Programmaonderdelen:	1.02 Economie en toerisme 4.01 Bestuur 6.01 Overhead
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het dagelijks en algemeen bestuur

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2016	2017	2018
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	161.380	164.865	-
Eigen vermogen per 31 december	160.717		
Vreemd vermogen per 31 december	1.058.115		
Jaarresultaat voor bestemming	269.000		
Jaarresultaat na bestemming	248.000		

De cijfers zijn exclusief Stadsregio Amsterdam

Sinds 15 november 2016 zijn de taken van het ISW die betrekking hebben op het bevorderen van beleidsmatige samenwerking tussen de Waterlandse gemeenten gestopt. Deze taken worden thans vormgegeven in het convenant Mra en op deze wijze regionaal opgepakt.

Door deze samenwerking in de Mra zijn de taken gestopt, genoemd in de gemeenschappelijke regeling ISW, die hierop betrekking hebben. De taak in de gemeenschappelijke regeling die betrekking heeft op het instandhouden van het Waterlands Archief blijft bestaan. Vooralsnog blijft de huidige regeling nog bestaan in afwachting van het opstellen van een regeling voor het Waterlands Archief. De verwachting is dat dit eerste helft 2018 wordt aangepast.

Waterlands Archief

Het Waterlands Archief, centrum voor regionaal historisch onderzoek, beheert rond de duizend archieven van plaatselijke overheden, notarissen en particuliere instellingen (bijvoorbeeld kerken). Naast archiefbeheer heeft het Waterlands Archief tot taak de archieven en de daarbij behorende cultuurhistorische collecties nu en in de toekomst kwalitatief goed en duurzaam te beheren ten behoeve van overheid en publiek, en het bevorderen van het gebruik ervan. De afgelopen jaren is het beleidsplan 2015-2017 Duurzaam Digitaal 2.0 uitgevoerd. Speerpunten daarin waren uitbreiding en verbetering van de digitale dienstverlening, verbreding educatie en verbetering presentatie en het werken aan digitale duurzaamheid en toegankelijkheid.

Realisatie

In het afgesloten beleidsplan 2015-2017 lag de focus op de uitbreiding van de digitale dienstverlening (van binnen naar buiten). Daarin zijn veel doelen gerealiseerd zoals het digitaal kunnen raadplegen van alle toegangen. Maar ook de publieksactiviteiten zijn verbreed en er is gewerkt aan duurzame digitale opslag en toegankelijkheid. De doelstellingen die nog niet (geheel) gerealiseerd, zoals het proactief adviseren van gemeenten en de aansluiting e-Depot. Dit pakt het Waterlands Archief op bij de uitvoering van het Uitvoeringsplan 2018-2021. In het Uitvoeringsplan ligt de nadruk op nieuwe diensten op basis van netwerken en samenwerken (van buiten naar binnen).

E- depot

Het e-Depot is een digitale archiefbewaarplaats. Het Waterlands Archief heeft hiertoe aansluiting gezocht bij het Noord-Hollands Archief. De aansluiting op het e-Depot wordt in 2018 gerealiseerd als onderdeel van het project Vervanging bouwdoossiers. Bij de vervanging worden de digitale scans leidend, en worden daarmee duurzaam te bewaren archiefstukken.

3. Metropoolregio Amsterdam

Vestigingsplaats:	Amsterdam
Rechtsvorm:	Convenant versterkte samenwerking Metropoolregio Amsterdam aangegaan door de colleges van burgemeester en wethouders van 35 gemeenten, de colleges van gedeputeerde staten van 2 provincies en het dagelijks bestuur van de Vervoerregio Amsterdam, die deelnemen aan de versterkte samenwerking
Activiteiten:	- het aanjagen van de economie, het verbeteren van de bereikbaarheid en het bouwen van woningen, - voorttrekkersrol vervullen in de kennis- en circulaire economie, - duurzaamheid hoog op de actielijst, - landschappelijke elementen hoog op de actielijst, met aandacht voor het uitbreiden van zowel de recreatiemogelijkheden als de natuurbeleving.
Programmaonderdelen:	4.01 Bestuur
Bestuurlijk belang gemeente:	- vertegenwoordiging vanuit deelregio Zaanstreek-Waterland richting MRA en Vervoersregio - nadere afspraken hierover worden door de secretarissen uitgewerkt - inzet vanuit de burgemeesters en secretarissen - strategische coördinatie en ondersteuning secretarissen (vooralsnog: Zaanstad, Purmerend, Edam-Volendam) - vanuit alle gemeenten de inzet van beleidsadviseurs van voldoende kwaliteit ten bate van het ambtelijk vooroverleg en de voorbereiding/aansluiting naar het beleid van de eigen gemeente, dit alles op basis van een goede en efficiënte taakverdeling - thema's en bestuurlijk trekkers: Ruimte Purmerend, Wonen Zaanstad, Duurzaamheid Zaanstad, Economie Edam-Volendam, Bereikbaarheid Oostzaan, Landschap/erfgoed Waterland, Toerisme en recreatie Edam-Volendam, Big Data Zaanstad - vertegenwoordiging in bestuurlijke en ambtelijke overleggen

Begrotingsproces MRA

Het begrotingsproces van de MRA is op 1 januari 2017 gestart. De eerste globale begroting 2018 is op 6 april 2017 vastgesteld door de MRA regiegroep. De regiegroep MRA heeft op 13 oktober 2017 het MRA werkplan en begroting 2018 vastgesteld. Op 13 oktober 2017 is ook de gewijzigde begroting 2017 van het MRA bureau vastgesteld. Het ging hier om een tweetal correcties en het aantrekken van een adviseur voor het betrekken van raads- en statenleden. De deelnemende organisaties reserveert € 1,50 per inwoner.

Begrotingsproces Vervoersregio Amsterdam

- Het dagelijks bestuur van de Vervoerregio heeft op 13 april 2017 ingestemd met het aanbieden van de jaarstukken 2016 van de Stadsregio Amsterdam en de Kadernota 2018 van de Vervoerregio Amsterdam aan de 15 deelnemende gemeenten van de Vervoerregio. Het dagelijks bestuur heeft op 18 mei 2017 de concept Ontwerpbegroting 2018-2021 goedgekeurd. Met het financieel kader uit de Kadernota 2018 als vertrekpunt, geeft deze ontwerpbegroting een eerste inhoudelijke uitwerking van de activiteiten en programmering voor 2018. Een volledige uitwerking van de programmering volgt in de Programmabegroting 2018-2021, die staat geagendeerd voor de Regioraad van 12 december 2017.
- Doordat alle taken op het gebied van verkeer en vervoer volledig uit de Brede Doel Uitkering (BDU) worden bekostigd is er geen gemeentelijke bijdrage meer nodig.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2016	2017	2018
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	38.207	25.935	25.915
Eigen vermogen per 31 december	-		
Vreemd vermogen per 31 december	263.201.892		
Jaarresultaat voor bestemming	1.549.395		
Jaarresultaat na bestemming	1.549.395		

Na de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen per 1 januari 2016 hebben de dagelijks besturen van de Vervoerregio en de MRA de deelnemende gemeenten (waaronder Waterland) verzocht om de samenwerking per 1/1/2017 voort te zetten in een vervoersregio via een wijziging van de gemeenschappelijke regeling (verkeer en vervoer binnen de Vervoerregio) en een versterkte samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam voor de thema's duurzaamheid, economie, landschap, mobiliteit, ruimte en wonen. De gemeenteraad heeft op 30 juni 2016 met deze wijziging in de samenwerking ingestemd. De samenwerking is vormgegeven in een convenant. Op 6 maart 2017 vond de symbolische ondertekening plaats van het convenant over de samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam (MRA).

Binnen de MRA werkt de gemeente Waterland samen in de deelregio Zaanstreek-Waterland.

Beleidsvoornemens Deelregio Zaanstreek Waterland

Er is een gezamenlijk visie en strategische agenda MRA Noord geformuleerd. Deze agenda vormt input aan de MRA. De thema's zijn wonen, economie, toerisme en recreatie, landschap en erfgoed, duurzaamheid, bereikbaarheid, ruimtelijke ontwikkeling, big data. Per thema is in het portefeuillehoudersoverleg gewerkt aan de agenda onder bestuurlijk voorzitterschap van de gemeenten die de inzet op dit thema coördineert. Per thema worden de ontwikkelingen, kansen en acties benoemd en toegelicht. Een aantal acties is voor sommige gemeenten meer relevant als voor andere. De samenwerkingsagenda heeft een dynamisch karakter, de thema's en acties die worden voorgesteld kunnen, waar nieuwe ontwikkelingen dat nodig maken, worden aangepast.

Risico's

Het takenpakket van de MRA en de vervoersregio omvatten taken die niet door de gemeente Waterland alleen uitgevoerd kunnen worden. Deelname is voornamelijk van belang om het niveau van het openbaar vervoer, de infrastructuur, de regionale woningmarkt en de regionale economie hoog te houden. Door het aantal deelnemende partijen en de grootte van sommige partijen is de gemeente Waterland slechts één van de deelnemende partijen. Hierdoor kan het lastig zijn de Waterlandse belangen te laten prevaleren.

4. Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (GGD)

Vestigingsplaats:	Zaanstad
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling
Activiteiten:	belangenbehartiger van de regio Zaanstreek-Waterland op het gebied van collectieve preventie en andere gemeentelijke activiteiten in het kader van de gezondheidszorg
Programmaonderdelen:	3.03 Volksgezondheid
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het dagelijks en algemeen bestuur

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2016	2017	2018
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	515.673	602.475	621.680
Eigen vermogen per 31 december	1.430.500		
Vreemd vermogen per 31 december	7.191.424		
Jaarresultaat voor bestemming	558.197-		
Jaarresultaat na bestemming	137.102-		

De GGD Zaanstreek-Waterland functioneert sinds 2006 als gemeenschappelijke regeling (GR). De wethouders Volksgezondheid van de gemeenten uit de regio Zaanstreek-Waterland vormen het Algemeen Bestuur van de GGD. De belangrijkste taak van de GGD is de bevordering en uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van de volksgezondheid. Zij biedt een uitgebreid pakket aan (preventieve) gezondheidszorg en neemt deel aan het kernteam Jeugd van onze gemeente. Daarnaast voert de GGD in opdracht van de aan de GR deelnemende gemeenten de taken van Veilig Thuis uit. De GGD heeft het jaarlijkse Emovo gezondheidsonderzoek uitgevoerd onder de leerlingen van de klassen 2 en 4 van het voortgezet onderwijs. Daarnaast is er gewerkt aan de - lokale - speerpunten alcohol, drugs en roken, gezond gewicht en psychische gezondheid. De in december 2016 door het algemeen bestuur van de GGD vastgestelde herziene visie GGD Zaanstreek Waterland vormt daarbij de leidraad.

5. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW)

Vestigingsplaats:	Zaanstad
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling met negen gemeenten.
Activiteiten:	door samenwerking een zo doelmatig mogelijk georganiseerde en gecoördineerde brandbestrijding alsmede hulpverlening bij rampen en zware ongevallen te bewerkstelligen
Programmaonderdelen:	1.01 Veiligheid
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het dagelijks en algemeen bestuur

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2016	2017	2018
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	1.227.102	1.398.848	1.411.532
Eigen vermogen per 31 december	1.987.000		
Vreemd vermogen per 31 december	30.641.000		
Jaarresultaat voor bestemming	11.000		
Jaarresultaat na bestemming	807.000-		

Op 10 februari 2017 heeft het Algemeen Bestuur het beleidsplan Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2017-2020 vastgesteld. In het beleidsplan staan de gezamenlijke ambities van het samenwerkingsverband verwoord. De komende jaren ligt de nadruk op het versterken van de samenwerking tussen brandweer, politie, GHOR en de acht gemeenten in Zaanstreek-Waterland. Deze samenwerking beperkt zich niet alleen tot de hulpverleningsdiensten maar er wordt ook samengewerkt met inwoners, instellingen en bedrijven.

Beleidsvoornemens

De VrZW voert voor de deelnemende gemeenten de taken uit die bij wet (Wet veiligheidsregio's) zijn toegewezen aan de veiligheidsregio's en de taken die conform de gemeenschappelijke regeling aan de VrZW zijn opgedragen. Het betreft taken op gebied van:

- Brandweer;
- Meldkamer;
- Multidisciplinaire taken;
- GHOR (uitbesteed aan Amsterdam-Amstelland);
- Bevolkingszorg (Gemeentelijke) processen (voor zover belegd bij VrZW);
- Bedrijfsvoering.

Risico's

Deze gemeenschappelijke regeling komt voort uit de Wet veiligheidsregio's en de gemeente Waterland is verplicht deel te nemen aan deze gemeenschappelijke regeling.

6. Landschap Waterland

Vestigingsplaats:	Haarlem.
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling van de provincie, stadsdeel Amsterdam-Noord, Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang.
Activiteiten:	het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie en bescherming van het landschap.
Programmaonderdelen:	2.02 Sport, cultuur en recreatie
Bestuurlijk belang gemeente:	één bestuurslid in het algemeen bestuur en één adviseur namens alle ISW-gemeenten

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2016	2017	2018
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	15.340	13.234	15.531
Eigen vermogen per 31 december	1.810.678		
Vreemd vermogen per 31 december	34.655		
Jaarresultaat voor bestemming	6.551-		
Jaarresultaat na bestemming	-		

De focus bij de werkzaamheden in 2017 heeft gelegen op recreatieve voorzieningen, communicatie en het meekoppelen met (particuliere) initiatieven. Ook in 2017 heeft het project voor het meekoppelen van recreatieve voorzieningen (met name fiets- en wandelpaden) bij de dijkversterking tussen Hoorn en Amsterdam-Noord veel tijd en aandacht gekregen. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in het besluit van het Algemeen Bestuur op 7 december 2017 om – nu de aanleg van de recreatieve voorzieningen voor rekening gaat komen van de provincie Noord-Holland – de gereserveerde bedragen beschikbaar te stellen voor het beheer en onderhoud tot een maximum van € 140.000 per jaar vanaf 2022.

7. Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (Baanstede)

Vestigingsplaats:	Purmerend.
Rechtsvorm:	gemeenschappelijke regeling.
Activiteiten:	het verschaffen van de mogelijkheid tot het verrichten van arbeid door personen met een indicatie op grond van de Wet sociale werkvoorziening.
Programmaonderdelen:	3.02 Sociale voorzieningen
Bestuurlijk belang gemeente:	één lid in het dagelijks en algemeen bestuur.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2016	2017	2018
Jaarlijkse bijdrage gemeente Waterland	123.361	123.715	-
Eigen vermogen per 31 december	1.394.879		
Vreemd vermogen per 31 december	8.360.494		
Jaarresultaat voor bestemming	1.847.421-		
Jaarresultaat na bestemming	3.242.300-		

Voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) was de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap Zaanstreek-Waterland ingesteld. De sociale werkvoorziening maakt het mogelijk dat personen met lichamelijke, verstandelijke en/of psychische beperkingen, deelnemen aan het arbeidsproces. Het gaat hierbij om mensen die onder aangepaste omstandigheden tot arbeid in staat zijn. De wethouders sociale zaken uit de acht gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland vormen het Algemeen Bestuur. In april 2017 is de raad middels raadsvoorstel 205-182 akkoord gegaan met de opheffing van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Zaanstreek Baanstede (GR Baanstede) per 1 januari 2018. De gemeenten Zaanstad en Purmerend hebben gezamenlijk een Participatiebedrijf (Werkom) opgericht waarin onderdelen van de huidige Baanstede organisatie zijn opgegaan. De gemeente Waterland heeft de voorkeur uitgesproken voor het zelf uitvoeren van de Wsw met het Leerwerkbedrijf Waterland. Op 1 januari 2018 is het Leerwerkbedrijf van de gemeente Waterland van start gegaan en voert Baanstede geen activiteiten meer uit. Na 1 januari 2018 zijn nog niet alle onderwerpen van de GR Baanstede daadwerkelijk afgewikkeld. De entiteit Baanstede blijft nog in stand tot de liquidatie is beëindigd. Tot de liquidatie is afgerond blijven de deelnemende gemeenten formeel betrokken bij de GR Baanstede. Voor de afwikkeling van de liquidatie is een Vereveningscommissie ingesteld die over de daadwerkelijke liquidatie-acties besluit. De liquidatie eindigt wanneer er geen bezittingen, vorderingen, schulden en verplichtingen meer op de balans van Baanstede staan. De liquidatie is afgerond met een goedkeurende verklaring van de onafhankelijke accountant en het uitschrijven van Baanstede uit het handelsregister van de Kamer van Koophandel.

8. N.V. Houdstermaatschappij EZW

Vestigingsplaats: Amsterdam.
Rechtsvorm: naamloze vennootschap.
Activiteiten: houdstermaatschappij aandelen Alliander.
Programmaonderdelen: 5.01 Dividend
Bestuurlijk belang gemeente: aandeelhouder.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2016	2017	2018
Jaarlijkse dividend uitkering	71.751	-	72.000
Eigen vermogen per 31 december	30.420.000		
Vreemd vermogen per 31 december	1.571.000		
Netto winst	1.012.000		

In 2017 is besloten om de N.V. houdstermaatschappij EZW op te heffen. Na de verkoop van de aandelen NUON werden via de EZW alleen de aandelen Alliander nog middellijk gehouden. De aandelen Alliander worden nu verdeeld over de gemeenten die aandeelhouder van EZW zijn. Deze verdeling geschiedt op basis van de verhouding van het aandelenbezit EZW van de gemeenten. In verband met onzekerheid over de fiscale afwikkeling van deze opheffing heeft de EZW in 2017 geen dividend uitgekeerd.

9. Bank Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats: Den Haag.
Rechtsvorm: naamloze vennootschap
Activiteiten: bank.
Programmaonderdelen: 5.01 Dividend
Bestuurlijk belang gemeente: aandeelhouder.

Omschrijving	Jaarrekening		Begroting
	2016	2017	2018
Jaarlijkse dividend uitkering	23.026	23.026	23.000
Eigen vermogen per 31 december	4.486.000.000		
Vreemd vermogen per 31 december	149.514.000.000		
Netto winst	369.000.000		

De gemeente is aandeelhouder van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De gemeente heeft 14.040 aandelen. De gemeente heeft daarmee een belang van 0,025% in de BNG. De BNG fungeert als bank voor de maatschappelijke sectoren die een binding hebben met de overheid. De BNG heeft in 2017 meer dividend uitgekeerd dan begroot. In de begroting was gerekend met een bedrag van € 14.321. Uiteindelijk is € 23.026 aan dividend uitgekeerd.

§ G Grondbeleid

Het doel van het te voeren grondbeleid van de gemeente Waterland is het bevorderen van het gewenste ruimtegebruik en de ruimtelijke kwaliteit en het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten. Dit doel kan (mede) worden bereikt door middel van de volgende instrumenten:

- het meewerken aan ruimtelijke plannen van derden;
- het aangaan van samenwerkingsverbanden met derden voor het uitvoeren van ruimtelijke plannen;
- kostenverhaal;
- het vestigen van een zakelijk recht;
- huur en verhuur;
- aan- en verkoop van grond/onroerende zaken;
- vestiging voorkeursrecht (Wet voorkeursrecht gemeenten) en onteigening;
- het tegengaan van oneigenlijk gebruik van gemeentegrond door derden.

Het grondbeleid van de gemeente Waterland is vastgelegd in de door het college op 28 juni 2016 vastgestelde Nota Grondbeleid Gemeente Waterland 2016. Eerder is deze nota vastgelegd door het college op 24 november 2015. Hierna zijn enkele moties verwerkt waarna de nota opnieuw is vastgelegd. In deze nota worden de hierboven genoemde instrumenten en het daarmee samenhangende beleid nader uitgewerkt.

Het project de mfa/BSS op de voormalige locatie van de Kohnstammschool is stopgezet. Doordat deze ontwikkeling niet doorgaat, gaat ook de verplaatsing van de scholen naar de mfa niet door. Thans wordt gekeken hoe verder met scholen en multifunctionele functies zal worden omgegaan. Op 6 februari 2018 heeft het college besloten om een koop-projectontwikkelingsovereenkomst aan te gaan, ten behoeve van het realiseren van woningbouw op de Kohnstammlocatie. Binnen het plan zullen 62 woningen worden gerealiseerd.

De gemeente heeft in de nota grondbeleid aangegeven dat er sprake kan zijn van zowel actief als faciliterend grondbeleid. In de praktijk is het grondbeleid veelal faciliterend. Er zijn kostprijsberekeningen, de projecten worden jaarlijks opnieuw beoordeeld. Verliezen worden direct genomen, er worden tussentijds geen winsten genomen.

§ H Subsidies

Op grond van de Algemene subsidieverordening Waterland 2014 heeft de raad in samenhang met de Algemene wet bestuursrecht de subsidieplafonds en subsidiebegrotingsposten voor 2016 en 2017 vastgesteld voor een aantal welzijnsterreinen. Voor de welzijnssubsidies wordt een onderscheid gemaakt tussen periodieke en eenmalige subsidies. Het college is vervolgens bevoegd om binnen het subsidieplafond de subsidie te verstrekken.

In de onderstaande tabel treft u een overzicht van de afgerekende subsidiebedragen 2016 en tevens de uitbetaalde voorschotten 2017 aan. Onderaan de tabel een toelichting wanneer er afgeweken wordt van het subsidieplafond 2017.

Categorie	Voorschot 2016	Verantwoord 2016	Plafond 2017	Voorschot 2017
Amateuristische kunstbeoefening	13.750,00	13.750,00	13.750,00	13.750,00
- Ilpendams fanfare	2.475,00	2.475,00	2.475,00	2.475,00
- Christelijke Muziekvereniging Juliana	2.475,00	2.475,00	2.475,00	2.475,00
- Muziekvereniging Olympia/Con Brio	2.475,00	2.475,00	2.475,00	2.475,00
- Fanfarecorps Zuiderwoude	2.475,00	2.475,00	2.475,00	2.475,00
- Toneelvereniging de Brug	550,00	550,00	550,00	550,00
- Toneelvereniging IOS	550,00	550,00	550,00	550,00
- Christelijk gemengd koor Marcantat	550,00	550,00	550,00	550,00
- Gemengd Koor Broek in Waterland	550,00	550,00	550,00	550,00
- Cantorij Grote Kerk	550,00	550,00	550,00	550,00
- Zuiderzeekoor	550,00	550,00	550,00	550,00
- Gemengd koor Instemming	550,00	550,00	550,00	550,00
Kunstzinnige vorming	120.639,00	118.827,75	121.369,00	121.369,00
- SOAM	11.500,00	9.688,75	11.575,00	11.575,00
- Stichting Muziekschool Waterland	109.139,00	109.139,00	109.794,00	109.794,00
Sport	72.224,28	72.452,80	72.465,00	72.526,24
- Zwemvereniging Waterland	10.270,28	10.498,80	10.139,00	10.200,24
- Sportservice Noord-Holland (aangepast sporten)	2.954,00	2.954,00	2.972,00	2.972,00
- Sportservice Noord-Holland (combinatiefunctionaris)	59.000,00	59.000,00	59.354,00	59.354,00
Cultuurhistorische waarden	550,00	550,00	550,00	550,00
- Stichting Museum de Speeltoren	275,00	275,00	275,00	275,00
- Vereniging Historisch Eiland Marken	275,00	275,00	275,00	275,00
Volkscultuur	2.686,20	2.686,20	2.692,47	2.692,47
Chr.Oranjeveer. Nederland en Oranje Marken	330,00	330,00	330,00	330,00
Stichting voor Volksvermaak Ilpendam	527,56	527,56	528,88	528,88
Herdenkingscomité Monnickendam	330,00	330,00	330,00	330,00
Sint Nicolaas Comité Monnickendam	1.058,64	1.058,64	1.063,59	1.063,59
Sinterklaascommissie Uitdam	110,00	110,00	110,00	110,00
Stichting Oranje comité/Oranjevereniging Katwoude	330,00	330,00	330,00	330,00

Categorie	Voorschot 2016	Verantwoord 2016	Plafond 2017	Voorschot 2017
Sociaal cultureel werk	318.848,00	288.136,00	278.244,00	278.244,00
- De Bolder sociaal cultureel werk en vrijwilligersondersteuning	162.668,65	162.668,65	163.645,00	163.645,00
- De Bolder activiteiten gezonde leefstijl	4.205,00	4.205,00	4.205,00	4.205,00
- De Bolder jongerenwerk	66.948,00	66.948,00	67.350,00	67.350,00
- De Bolder KANS (combinatiefunctionaris)	42.787,00	42.787,00	43.044,00	43.044,00
- De Bolder extra subsidie	42.239,35	11.527,35	0,00	0,00
Jeugd- en jongerenwerk	1.650,00	1.100,00	1.650,00	1.650,00
- Hervormd Gereformeerd Jeugdwerk Monnickendam	550,00	550,00	550,00	550,00
- Stichting Marker Jongeren	550,00	0,00	550,00	550,00
- Vereniging Scoutinggroep Waterland	550,00	550,00	550,00	550,00
Club- en buurthuiswerk	550,00	550,00	550,00	550,00
- Stichting club- en buurthuiswerk IJpendam	550,00	550,00	550,00	550,00
Overige sociaal culturele activiteiten	5.350,00	5.350,00	7.185,00	7.185,00
- Stichting Bach in Monnickendam	330,00	330,00	330,00	330,00
- Damesclub Katwoude	325,00	325,00	325,00	325,00
- Stichting Uit de Kunst Waterland	2.365,00	2.365,00	1.870,00	1.870,00
- Stichting Cultuur Nacht Waterland	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
- Stichting Big Band Monnickendam Notorious Monks	330,00	330,00	330,00	330,00
- Catharinastichting Zuiderwoude	NIEUW		330,00	330,00
- Stichting Monnickendammer Visdagen	NIEUW		2.000,00	2.000,00
Peuteropvang	31.699,10	32.307,80	31.483,50	31.483,50
- Tinteltuif	7.741,95	7.741,95	7.789,00	7.789,00
- Stichting Peuterspeelgroep Marken	3.471,50	3.927,20	3.951,00	3.951,00
- SKW: peuterspeelzaal Pinokkio	10.103,65	10.103,65	9.227,00	9.227,00
- SKW: peuterspeelzaal 't Stokpaardje	5.752,00	5.752,00	5.786,50	5.786,50
- Stichting Co Nijntje	4.630,00	4.783,00	4.730,00	4.730,00
Ouderenzorg	117.231,50	117.119,00	117.826,50	117.276,50
a. Coördinerend ouderenwerk	16.276,50	16.164,00	16.276,50	16.276,50
- St. Gecoördineerd Ouderenwerk 55+ IJpendam	4.325,00	4.325,00	4.325,00	4.325,00
- St. Gecoördineerd Ouderenwerk Monnickendam	5.060,00	5.060,00	5.060,00	5.060,00
- St. Dienstverlening Ouderen Broek in Waterland	3.284,00	3.284,00	3.284,00	3.284,00
- St. Welzijn Ouderen Marken	2.145,00	2.145,00	2.145,00	2.145,00
- St. Samenwerkingsverband Welzijn Ouderen Waterland	825,00	825,00	825,00	825,00
- Vereniging Vervoer van Ouderen	637,50	525,00	637,50	637,50
b. Stichting WonenPlus Noord-Holland	99.305,00	99.305,00	99.900,00	99.900,00
- St. WonenPlus Noord-Holland (incl. mantelzorgondersteuning)	99.305,00	99.305,00	99.900,00	99.900,00
c. Recreatief ouderenwerk	1.650,00	1.650,00	1.650,00	1.100,00
- Stichting bejaardensociëteit Monnickendam	550,00	550,00	550,00	0,00
- Gymnastiekvereniging Ilpenstein	550,00	550,00	550,00	550,00
- Ouderensoos Broek in Waterland	550,00	550,00	550,00	550,00
Maatschappelijke dienstverlening	18.784,76	18.673,51	18.992,14	18.992,65
- E.H.B.O.-afdeling IJpendam	275,00	275,00	275,00	275,00
- Stichting Slachtofferhulp Nederland	2.844,41	2.844,41	2.941,17	2.941,68
- Stichting AED Marken-Uitdam	2.040,00	1.928,75	2.040,00	2.040,00
- Stichting 6 minuten Waterland	6.600,00	6.600,00	6.600,00	6.600,00
- Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek-Waterland	7.025,35	7.025,35	7.135,97	7.135,97

Categorie	Voorschot 2016	Verantwoord 2016	Plafond 2017	Voorschot 2017
Vluchtelingenwerk	49.000,00	49.000,00	82.743,50	82.743,50
- Stichting Vluchtelingenwerk Amstel tot Zaan	49.000,00	49.000,00	82.743,50	82.743,50
Algemeen Maatschappelijk Werk	97.917,15	97.917,15	98.311,15	98.311,15
- SMD Algemeen maatschappelijk werk	62.367,57	62.367,57	62.741,78	62.741,78
- SMD Sociaal raadsliedenwerk	23.868,76	23.868,76	24.011,97	24.011,97
- SMD Mentorproject	11.488,47	11.488,47	11.557,40	11.557,40
- overschot nader in te vullen	192,35	192,35		
Eenmalige subsidies	5.330,00	5.330,00	8.000,00	6.975,00
- Stichting Neeltje Pater: 4e huiskamerfestival				1.500,00
- Stichting uit de kunst: Soundbites festival				2.000,00
- Gemengd Koor Broek in Waterland: kerstcantate The Winter Rose				1.000,00
- St. Monnickendammer hardzeildagen: opening Jan Haring Weekend				1.500,00
- Stichting Tuintonen Watergang: tuintonenfestival				475,00
- Stichting Cultuurnacht Waterland: jubileumconcert 15 jaar Jazz & Jam				500,00
Stimuleringsregeling	14.586,00	14.586,00	28.250,00	15.000,00
- St. Klankbordfonds Muziekschool Waterland: Project popfabriek				5.000,00
- St. SCC De Bolder: Project zomerondernemers				2.500,00
- St. Dorpshuis Ilpendam: insectenhotel				2.500,00
- Speeltuinvereniging Monnickendam: verbouwing				5.000,00
Subsidies dorpsraden	4.266,80	4.266,80	4.292,40	4.292,40
- Stichting Stadsraad Monnickendam	533,35	533,35	536,55	536,55
- Stichting Polderaad Katwoude	533,35	533,35	536,55	536,55
- Stichting Dorpsraad Zuiderwoude	533,35	533,35	536,55	536,55
- Stichting Eilandraad Marken	533,35	533,35	536,55	536,55
- Stichting Dorpsraad Ilpendam	533,35	533,35	536,55	536,55
- Dorpsraad Broek in Waterland	533,35	533,35	536,55	536,55
- Dorpsraad Uitdam	533,35	533,35	536,55	536,55
- Stichting de Laatste Mol (Watergang)	533,35	533,35	536,55	536,55
Overig	36.248,00	36.248,00	50.000,00	20.000,00
- Dieren Opvang Centrum Waterland	7.805,00	7.805,00	INKOOP	INKOOP
- Vandalismebestrijding: Halt	8.443,00	8.443,00	INKOOP	INKOOP
- Stichting Promotie Waterland	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
- Re-integratiesubsidies	0,00	0,00	30.000,00	0,00
Totaal bedrag	911.310,79	878.851,01	938.354,66	893.591,41

Toelichting:

- Sport
De subsidie van de Zwemvereniging was niet geïndexeerd.
- Ouderenzorg
Stichting Bejaardensociëteit Monnickendam is opgeheven.
- Re-integratiesubsidies
Bij de re-integratiesubsidies was een subsidieplafond opgenomen van € 30.000 in de begroting. Deze subsidie hebben wij niet meer opgenomen in paragraaf H van de jaarrekening omdat het hier niet om een welzijnssubsidie gaat maar om een werkgeverssubsidie. Met betrekking tot deze werkgeverssubsidie is dit jaar circa € 2.700 uitgegeven.

§ I Jachthaven Hemmeland

Jachthaven Hemmeland is gebouwd om inkomsten te genereren voor onderhoud van het recreatiegebied Hemmeland. Tot begin jaren negentig was het Hemmeland eigendom van de gemeente Monnickendam. Daarna was het tot 1 januari 2010 in eigendom van meerdere gemeenten en de provincie via een zogenaamde gemeenschappelijke regeling. Sinds 1 januari 2010 is de gemeente weer volledig eigenaar van zowel het recreatiegebied als de jachthaven. Het beheer en onderhoud van de jachthaven was tot 1 mei 2013 in handen van Recreatie Noord Holland (RNH). Vanaf die datum heeft de gemeente Waterland de exploitatie overgenomen van RNH.

Onderstaand overzicht laat een opstelling van kosten en opbrengsten zien hoe vanuit fiscaal oogpunt gekeken wordt met betrekking tot de berekening van de vennootschapsbelasting jachthaven Hemmeland. Hiermee is de relatie gelegd met programmaonderdeel 7.01 Vennootschapsbelasting.

Financiën

Kostensoort	Begroting 2017 na wijziging	Realisatie 2017
Opbrengsten	809.750	821.065
Inhuur personeel	273.129	291.818
Interne toerekening personeelskosten	291.990	26.924
Fiscale vpb kapitaallasten	15.677	15.677
Onderhoud	105.322	83.613
Overige kosten	355.101	334.276
	<u>1.041.219</u>	<u>752.307</u>
Resultaat voor VPB	-231.469	68.758

Toelichting

De kosten voor inhuur op de jachthaven hoger zijn uitgevallen doordat er meer begeleiding nodig was voor de baggerwerkzaamheden op jachthaven Hemmeland. Met betrekking tot de VPB-rekening was in het kader van de kostendekkendheid een groot gedeelte van de overhead toegerekend. In overleg met een juridisch adviseur is besloten deze overhead niet geheel toe te rekenen omdat naar alle waarschijnlijkheid de belastingdienst deze toerekening niet zal accepteren. De schoonmaakkosten (door het nieuwe schoonmaakcontract) zijn lager uitgevallen. De werkelijke kosten voor het baggerwerk en de asbestsanering op de jachthaven Hemmeland goedkoper zijn uitgevallen. Resumerend in 2016 waren wij voor de vennootschapsbelasting belastingplichtig. De prognose voor 2017 was dat de jachthaven een negatief resultaat zou geven. Daarmee kon de vennootschapsbelasting over 2016 worden teruggevorderd. Het resultaat van de jachthaven was echter positief waardoor in plaats van de terugvordering aan vennootschapsbelasting betaald moet worden. De voorlopige aanslag staat op € 13.500 te betalen VPB.

II. Jaarrekening

Programmarekening

1. Overzicht baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Realisatie 2016			Begroting 2017 voor wijzigingen		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1.	Ruimtelijk domein	4.786.790	1.857.314	2.929.476-	3.763.845	1.677.168	2.086.677-
1.01	Veiligheid	2.128.647	120.349	2.008.298-	1.961.122	61.976	1.899.146-
1.02	Economie en toerisme	272.590	46.356	226.234-	231.459	25.148	206.311-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	2.385.553	1.690.609	694.944-	1.571.264	1.590.044	18.780
2.	Openbaar domein	10.979.551	5.206.722	5.772.831-	9.038.671	5.052.333	3.986.338-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	4.837.247	1.302.673	3.534.574-	3.965.126	1.417.055	2.548.071-
2.02	Sport, cultuur en recreatie	2.677.834	404.484	2.273.351-	2.193.489	282.478	1.911.011-
2.03	Milieu	3.464.470	3.499.565	35.094	2.880.056	3.352.800	472.744
3.	Sociaal domein	10.962.931	2.533.246	8.429.685-	11.286.196	2.586.624	8.699.572-
3.01	Onderwijs	1.297.147	129.537	1.167.610-	984.863	206.612	778.251-
3.02	Sociale voorzieningen	9.106.124	2.403.709	6.702.414-	9.713.900	2.380.012	7.333.888-
3.03	Volksgezondheid	559.660	-	559.660-	587.433	-	587.433-
4.	Bestuur	1.925.480	353.351	1.572.129-	1.456.821	411.810	1.045.011-
4.01	Bestuur	1.925.480	353.351	1.572.129-	1.456.821	411.810	1.045.011-
5.	Algemene dekkingsmiddelen	3.163.925	26.040.035	22.876.110	259.830	22.391.373	22.131.543
5.01	Dividend	-	86.072	86.072	2.702	99.321	96.619
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-	3.540.956	3.540.956	232.621	4.063.156	3.830.535
5.03	Algemene uitkering	-	18.095.136	18.095.136	-	18.179.489	18.179.489
5.04	Saldo van financieringsfunctie	192.419	934	191.485-	248.620	49.407	199.213-
5.05	Overige algemene dekkingsmiddelen	2.971.506	4.316.937	1.345.431	224.113-	-	224.113
6.	Overhead	4.485.953	227.754	4.258.199-	5.985.841	128.264	5.857.577-
6.01	Overhead	4.485.953	227.754	4.258.199-	5.985.841	128.264	5.857.577-
7.	Vennootschapsbelasting	45.715	-	45.715-	-	-	-
7.01	Vennootschapsbelasting	45.715	-	45.715-	-	-	-
8.	Onvoorzien	-	-	-	50.000	-	50.000-
8.01	Onvoorzien	-	-	-	50.000	-	50.000-
Totaal saldo baten en lasten		36.350.345	36.218.422	131.924-	31.841.204	32.247.572	406.368
9.	Reserves	408.155	1.762.532	1.354.376	592.200	187.096	405.104-
0.101	Mutaties algemene reserve	408.155	1.539.959	1.131.804	592.200	23.750	568.450-
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	58.282	58.282	-	64.523	64.523
0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	-	58.823	58.823	-	58.823	58.823
0.104	Mutaties reserve afschrijving Brede School Broek in Waterland	-	9.227	9.227	-	40.000	40.000
0.105	Mutaties reserve zorgkosten	-	96.241	96.241	-	-	-
0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	-	-	-	-	-	-
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat		36.758.500	37.980.954	1.222.453	32.433.404	32.434.668	1.264

Begroting 2017 na wijzigingen			Realisatie 2017			Omschrijving	Nr.
Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo		
4.944.626	2.142.462	2.802.164-	5.056.592	1.426.980	3.629.613-	Ruimtelijk domein	1.
1.965.245	58.976	1.906.269-	1.866.062	42.927	1.823.135-	Veiligheid	1.01
227.274	37.948	189.326-	207.943	38.250	169.693-	Economie en toerisme	1.02
2.752.107	2.045.538	706.569-	2.982.588	1.345.803	1.636.785-	Ruimtelijke ordening en wonen	1.03
9.881.614	4.976.703	4.904.911-	9.772.415	5.228.174	4.544.241-	Openbaar domein	2.
4.627.129	1.304.891	3.322.238-	4.557.589	1.353.834	3.203.755-	Verkeer, vervoer en waterstaat	2.01
2.330.095	282.240	2.047.855-	2.210.367	287.714	1.922.653-	Sport, cultuur en recreatie	2.02
2.924.390	3.389.572	465.182	3.004.460	3.586.627	582.167	Milieu	2.03
12.104.579	2.847.900	9.256.679-	13.608.636	3.104.067	10.504.569-	Sociaal domein	3.
1.020.517	93.098	927.419-	966.001	87.373	878.627-	Onderwijs	3.01
10.500.834	2.754.802	7.746.032-	12.062.446	3.016.694	9.045.753-	Sociale voorzieningen	3.02
583.228	-	583.228-	580.189	-	580.189-	Volksgesondheid	3.03
1.471.965	411.810	1.060.155-	2.284.808	483.488	1.801.321-	Bestuur	4.
1.471.965	411.810	1.060.155-	2.284.808	483.488	1.801.321-	Bestuur	4.01
232.804	22.487.505	22.254.701	210.571	22.206.472	21.995.901	Algemene dekkingsmiddelen	5.
2.702	65.468	62.766	2.702	23.026	20.323	Dividend	5.01
226.784	4.118.923	3.892.139	214.420	3.774.746	3.560.326	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	5.02
-	18.253.707	18.253.707	-	18.358.672	18.358.672	Algemene uitkering	5.03
223.620	49.407	174.213-	213.751	50.029	163.722-	Saldo van financieringsfunctie	5.04
220.302-	-	220.302	220.302-	-	220.302	Overige algemene dekkingsmiddelen	5.05
6.423.709	203.470	6.220.239-	5.866.943	282.540	5.584.403-	Overhead	6.
6.423.709	203.470	6.220.239-	5.866.943	282.540	5.584.403-	Overhead	6.01
45.715-	-	45.715	15.387	-	15.387-	Vennootschapsbelasting	7.
45.715-	-	45.715	15.387	-	15.387-	Vennootschapsbelasting	7.01
50.000	-	50.000-	-	-	-	Onvoorzien	8.
50.000	-	50.000-	-	-	-	Onvoorzien	8.01
35.063.582	33.069.850	1.993.732-	36.815.354	32.731.721	4.083.633-	Totaal saldo baten en lasten	
96.241	2.100.094	2.003.853	96.241	1.962.676	1.866.435	Reserves	9.
-	1.442.426	1.442.426	-	1.320.670	1.320.670	Mutaties algemene reserve	0.101
-	64.523	64.523	-	64.432	64.432	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	0.102
-	58.823	58.823	-	58.823	58.823	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	0.103
-	40.000	40.000	-	18.751	18.751	Mutaties reserve afschrijving Brede School Broek in Waterland	0.104
96.241	494.322	398.081	96.241	500.000	403.759	Mutaties reserve zorgkosten	0.105
-	-	-	-	-	-	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	0.106
-	-	-	-	-	-	Mutaties reserve funding kerktorens	0.107
35.159.823	35.169.944	10.121	36.911.595	34.694.397	2.217.198-	Gerealiseerd resultaat	

2. Toelichting overzicht baten en lasten

In deze toelichting wordt een analyse gegeven van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening. Het gaat daarbij in beginsel om afwijkingen die groter zijn dan € 50.000 en om afwijkingen die kleiner zijn dan € 50.000, maar waarbij deze afwijking groter is dan 10% van het begrote bedrag. Overigens worden overschrijdingen van de lasten altijd toegelicht.

1. Ruimtelijk domein

Programmaonderdeel 1.01 Veiligheid

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- er minder inhuur van personeel op APV-beleid nodig is geweest;
- een deel van het geoormerkte geld betreffende het OGGZ-project verwarde personen nog niet is uitgegeven. Voorgesteld wordt het bedrag van € 8.298 over te hevelen naar 2018;
- de bijdrage aan de Veiligheidsregio in 2017 lager was dan geraamd. Naar verwachting zal het bestuur in 2018 besluiten om bij het vaststellen van de jaarrekening van de Veiligheidsregio tot een incidentele teruggave aan de deelnemende gemeenten. Daarnaast heeft er een verandering plaatsgevonden in de afrekening van de overgedragen kazernes. Per saldo is dit effect nul. Het geeft echter een verschuiving tussen de baten en lasten binnen het taakveld.

Baten

De baten zijn lager doordat er een verandering heeft plaatsgevonden in de afrekening van de overgedragen kazernes. Per saldo is dit effect 0. Het geeft echter een verschuiving tussen de baten en lasten binnen het taakveld.

Programmaonderdeel 1.02 Economie en toerisme

Lasten

De lasten zijn lager doordat er een aanbesteding is geweest voor de toeristische bewegwijzering die in 2018 verder wordt geëffectueerd. Het structurele budget 2018ev. kan de kosten van deze toeristische bewegwijzering niet dekken. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 11.750 over te hevelen naar 2018.

Programmaonderdeel 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen

De lasten zijn hoger doordat:

- conform de landelijke voorgeschreven verslaggevingsregels voor gemeenten lopen de opbrengsten en uitgaven van diverse woningbouwprojecten over de exploitatie. Het saldo van deze baten en lasten wordt overgeboekt naar de post onderhanden werk op de balans. Winst op woningbouwprojecten wordt genomen bij afronding van woningbouwprojecten, bij (dreigend) verlies wordt een voorziening getroffen. Voor de lopende projecten is er een extra voorziening getroffen van € 985.000 voor de extra werkzaamheden (ambtelijke uren) die voor projecten worden gemaakt. In de planning is tot nu toe te weinig aandacht geweest voor onvoorziene tegenvallers en is uitgegaan van een ideale planning. In de praktijk blijkt deze bijna altijd tegen te vallen door onder andere de provincie (regels van de provinciale verordening), omwonenden, de initiatiefnemer (economische omstandigheden) of de gemeente zelf (eisen, ambtelijke capaciteit bij pieken);
- er voor het project Galgriet kosten zijn gemaakt die dit jaar niet waren begroot;
- er juridische inhuur heeft plaatsgevonden ten behoeve van gerechtelijke procedures inzake Wabovergunningen;
- er meer gebruik is gemaakt van een extern bureau dat constructieberekeningen controleert dan van tevoren ingeschat;
- er een aantal legesopbrengsten als dubieus zijn aangemerkt.

Tegenover deze hoger lasten staan lagere lasten doordat:

- de doorlooptijd van (woningbouw)projecten is veelal langer dan 1 jaar (door langlopende procedures en omdat (woningbouw) projecten over het jaar heen lopen);
- er minder is uitgegeven aan de voorbereidingskosten voor de invoering van de Omgevingswet. Het project Omgevingswet betreft een meerjarenplan en derhalve dient het resterende budget te worden overgeheveld totdat het project gereed is. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 40.750 over te hevelen naar 2018;
- de kosten van bovenlokale plan niet zijn gemaakt. Voor 2017 was er gepland dat er kosten gemaakt moesten worden voor meekoppelkansen bij de dijkversterking op Marken. Dit is echter niet nodig gebleken;
- de kosten van principe-bouwplannen zijn lager uitgevallen omdat er minder postzegelbestemmingsplannen zijn afgerond. Aan een groot aantal plannen wordt door het stedenbouwkundig bureau gewerkt;
- er voor planschadevergoedingen minder verzoeken zijn geweest die hebben geleid hebben tot een vergoeding waardoor de leges terugbetaald moesten worden;
- de kosten van de bestemmingsplannen voor Broek in Waterland en het paraplubestemmingsplan lager waren. Dit zijn (meerjaren)projecten waar jaarlijks de resterende budgetten moeten worden overgeheveld totdat de projecten gereed zijn. Voorgesteld wordt om een bedrag € 43.013 over te hevelen naar 2018;
- er minder onderhoudswerkzaamheden aan de panden Galgeriet 12 en Galgeriet 37 zijn uitgevoerd;
- de taxatie van sportkantine 't Spil uitgesteld is. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 931 over te hevelen naar 2018.

Baten

De baten zijn lager doordat:

- er rekening is gehouden met erfpachtinkomsten van het Mirror Waterhotel. Deze canon gaat pas in op het moment van de start van de bouw;
- er geen huurinkomsten zijn ontvangen inzake Kerkbuurt 70, vanwege een uitgevoerde asbestsanering. Hierdoor is de exploitatie van de Wooncompagnie op deze locatie negatief. Op dit moment vindt er een discussie tussen verzekeraars plaats wie verantwoordelijkheid (en dus de kosten) draagt.
- gemiddelde leges per aanvraag iets lager waren dan geraamd;
- de doorlooptijd van (woningbouw)projecten langer is dan 1 jaar. Hierdoor zijn er dit jaar minder inkomsten ontvangen.

Tegenover deze lagere baten staan hogere baten doordat:

- er voor het project Galgeriet projectbijdragen zijn ontvangen die dit jaar niet waren begroot;
- er opbrengsten uit invorderingskosten zijn ontvangen.

2. Openbaar domein

Programmaonderdeel 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- een deel van de baggerwerkzaamheden in de binnenhaven (gemeentehaven Monnickendam) nog niet zijn uitgevoerd in verband met de werkzaamheden aan de kademuur. Voorgesteld wordt een bedrag van € 22.650 over te hevelen naar 2017;
- de werkzaamheden inzake de stroomregistratie gemeentehaven Monnickendam nog niet zijn uitgevoerd in verband met de werkzaamheden aan de kademuur. Voorgesteld wordt bedrag van € 12.000 over te hevelen naar 2018;
- de werkelijke kosten voor het baggerwerk en de asbestsanering op de jachthaven Hemmeland goedkoper zijn uitgevallen;
- de schoonmaakkosten (door het nieuwe schoonmaakcontract) en het elektriciteitsverbruik voor het douche en toiletgebouw lager zijn uitgevallen;
- er door de milde winter minder kosten gemaakt zijn voor de gladheidsbestrijding;
- de laatste onkruidronde gelijk liep met de veegronde voor blad;

- er minder schades zijn geweest aan het straatmeubilair;
- de kosten voor BGT lager zijn als gevolg van vertraging in de oplevering van de kaart door de landelijke stichting SVB-BGT (Samenwerkingsverband van Bronhouders - Basisregistratie Grootchalige Topografie);
- het groot onderhoud inclusief scheepvaartinspecties aan de pont IJpendam, op verzoek van onze partner Landsmeer is verschoven naar 2018. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 35.000 over te hevelen naar 2018;
- vanwege een bedrijfsovername van de aannemer afgelopen jaar er geen facturen zijn ontvangen. De betreffende aannemer is na herhaalde verzoeken nog niet instaat geweest om een factuur voor 2017 op te stellen. Deze wordt in het eerste kwartaal 2018 verwacht. Omdat de exacte hoogte van de factuur niet bekend is wordt het begrote resterende budget overgeheveld. Voorgesteld wordt om bedrag van € 31.156 over te hevelen naar 2018.

Tegenover deze lagere lasten staan hogere lasten doordat:

- er meer kosten zijn gemaakt voor de herinrichting van enkele straten conform duurzaam veilig. Tegenover deze lasten staat ook een subsidie vanuit de vervoersregio voor een vergelijkbaar bedrag (zie de toelichting baten op dit taakveld);
- er abusievelijk bij het opstellen van de begroting de hogere bedieningskosten van de hefbrug niet zijn opgenomen, waardoor de werkelijke kosten hoger zijn dan begroot;
- de afgelopen jaren de meterstanden zijn ingeschat. Door de wisseling van energieleverancier zijn alle meterstanden opgenomen. De werkelijke eindafrekening kwam hierdoor hoger uit. Vanaf nu worden de meterstanden jaarlijks opgenomen;
- de bijdrage aan het hoogheemraadschap voor het beheer van de wegen buiten de bebouwde kom door een contractueel overeengekomen indexatie hoger zijn dan begroot;
- er geld is uitgegeven aan calamiteitenonderhoud zoals o.a. het asfalteren van de toegang om de jachthaven operationeel te houden;
- de kosten voor inhuur op de jachthaven hoger zijn uitgevallen doordat er meer begeleiding nodig was voor de baggerwerkzaamheden op jachthaven Hemmeland;
- er een extra toevoeging is gedaan aan de voorziening Oevers inzake de werkzaamheden aan de kade-muur. In verband met het ontbinden van de overeenkomst met de aannemer is het werk tijdelijk stil komen te liggen. Om de omgeving te ontlasten zijn tijdelijke maatregelen genomen en is de uitvoering door de opvolgende aannemer na het seizoen gestart. Dit resulteerde in eerste instantie voor 2017 in een negatieve stand van de voorziening Oevers. Dit is voor 2017 aangevuld uit de exploitatie.

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- er op basis van de in 2017 vastgestelde AVOI (Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructu-ren) is ingezet op extra controle en invordering van de vergoeding van nutsbedrijven voor werkzaamheden in gemeentelijk straatwerk ter compensatie van kwaliteitsverlies. Dit heeft geleid tot een toename van de inkomsten hierop;
- er een subsidie is verkregen bij de stadsregio om enkele straten duurzaam veilig in te richten. Dit heeft geleid tot extra inkomsten, maar leidt ook tot extra uitgaven voor een vergelijkbaar bedrag.

Programmaonderdeel 2.02 Sport, cultuur en recreatie

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- de bijdrage in 2017 aan het zwembad lager is omdat er een verrekening heeft plaatsgevonden over de jaren 2015 en 2016;
- er door noodzakelijke aanpassingen aan de cv is het verbruik van water en gas afgenomen bij sporthal t Spil;
- de daadwerkelijke achterstallige en incidentele bijgeraamde kosten voor de schoonmaak van Sporthal IJpendam over 2014 en 2015 lager uitkwamen dan vooraf werd ingeschat;
- er enkele kleine meevallers bij het onderhoud (o.a. boomonderhoud en terugloop van vandalisme) van de diverse sportparken zijn geweest;
- er minder bouwplannen zijn ingediend waarvoor deskundigheid moest worden ingehuurd ten aanzien van eventuele mogelijke archeologische gevolgen;

- het herbestemmingsonderzoek Broeker Kerk nog niet is uitgevoerd. Voorgesteld wordt om een bedrag van 12.500 over te hevelen naar 2018.
- voor het aanschaffen van kleding en handgereedschap ten behoeve van de groendienst er geen kosten zijn gemaakt. De aanschaf hiervan vindt pas plaats in 2018, omdat de groendienst dan operationeel is. Het benodigd materieel en kleding worden hierop aangepast. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 66.737 over te hevelen naar 2018;
- er bij de overheveling 2016/2017 ten onrechte vanuit is gegaan dat er nog een rekening zou komen van het recreatieschap.

Tegenover deze lagere lasten staan hogere lasten doordat:

- de extra inkomsten uit subsidies (toren kerk Ilpendam, toren kerk Broek in Waterland en De Waegh Monnickendam) als extra storting aan de voorziening gebouwen zijn toegevoegd;
- er bij het bibliotheekwerk een overschrijding is vanwege het inhuren van een bureau voor de evaluatie van de huidige bibliotheek. Verder zijn de premie opstalverzekering en de waterschapslasten gestegen ten opzichte van voorgaande jaren.

Programmaonderdeel 2.03 Milieu

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- er een hogere toevoeging aan de voorziening heeft plaatsgevonden als gevolg van de werkelijke lagere kosten riolering en hogere inkomsten uit het rioolrecht (zie toelichting hieronder);
- er tegenover de extra subsidie inkomsten inzake het project “verduurzaming van monumenten” (zoals bij de baten toegelicht) ook extra uitgaven zijn gedaan. Deze uitgaven waren niet begroot;
- ten aanzien van de kosten die te maken hebben met de werkzaamheden van de omgevingsdienst IJmond nog steeds geldt dat de kosten voor advisering van projecten niet apart in rekening kunnen worden gebracht en derhalve ook niet inzichtelijk zijn. Dit leidt tot een overschrijding op dit budget. Wij zijn in onderhandeling met de omgevingsdienst over een nieuwe dienstverleningsovereenkomst, waar deze mogelijkheid tot inzicht in specifieke werkzaamheden zal worden meegenomen.

Tegenover deze hogere lasten staan ook lagere lasten doordat:

- de gemeente in 2017 van energieleverancier is gewisseld en omdat de afrekening van elektriciteit plaatsvond op de werkelijke opgenomen meterstanden. Hieruit is naar voren gekomen dat de werkelijke verbruiken lager waren dan vooraf ingeschat;
- enkele werkzaamheden zijn uitgesteld in het kader van het nieuwe gemeentelijke rioleringsplan dat in het 1^e kwartaal 2018 aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden;
- er zich geen (grote) calamiteiten hebben voorgedaan;
- het ingezette grondstoffenbeleid (o.a. de 3e minicontainer) de hoeveelheid restafval in 2017 ten opzichte van voorgaande jaren is afgenomen. De afname van de hoeveelheid leidt tot een afname in de verwerkingskosten van het restafval. De hoeveelheden circulaire grondstoffen zijn toegenomen. Dit betreft met name GFT, PMD, oud-papier en flessenglas;
- er minder is uitgegeven aan het budget duurzaamheid. In 2017 zijn er duurzame snelheidsdisplays aangeschaft, waarvan de rekening pas bij levering wordt betaald. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 40.000 over te hevelen naar 2018.

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- er meer rioolrecht is geïnd dan was begroot;
- de uitvoering van het grondstoffenbeleid heeft geleid tot een toename in de hoeveelheden circulaire grondstoffen. Het gaat hier met name om PMD, oud-papier en flessenglas;
- er extra subsidies zijn binnengehaald als vervolg op het project “verduurzaming van monumenten”. Deze subsidies zijn ontvangen via de VNG en regio Zaanstreek-Waterland. Het project verduurzaming van monumenten moet leiden tot meer duurzame monumenten met zoveel mogelijk behoud van de karakteristieke waarden. Alle subsidie inkomsten inzake dit project zijn dit jaar ontvangen, alle daarbij behorende kosten zijn dit jaar nog niet gemaakt. De resterende kosten inzake de verkregen subsidies worden in 2018 nog gemaakt. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 56.000 over te hevelen naar 2018.

3. Sociaal domein

Programmaonderdeel 3.01 Onderwijs

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- er incidenteel minder kosten voor gymvervoer zijn gemaakt omdat de gymlessen vaak niet door zijn gegaan;
- er jaarlijks een bedrag aan het schoolbestuur ZAAM voor alle gemeentelijke huisvestingskosten aan het Bernard Nieuwentijt College (doordecentralisatie-overeenkomst) wordt betaald. De hoogte van het bedrag is gebaseerd op het aantal leerlingen per 1 oktober en de vergoeding die wij van het Rijk ontvangen. Omdat het aantal leerlingen is teruggelopen is een lagere bijdrage verstrekt.

Programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen

Lasten

De lasten zijn hoger doordat:

- er contracten voor de kernteamleden pas in oktober 2017 zijn afgesloten met terugwerkende kracht tot 1 januari 2017 hierdoor kon dit niet meer worden bijgeraamd bij de 2^e IBU 2017.
- er kosten voor het kernteam over 2016 zijn betaald waarmee onvoldoende in de stelpost (balans 2016) rekening was gehouden;
- het aantal uitkeringen is toegenomen doordat er instroom is geweest van een groot aantal statushouders bovendien is ruim 25% van de cliënten ouder dan 55 jaar. De ervaring is dat deze groep, zeker bij langdurige werkloosheid, niet profiteert van de banengroei door de economische vooruitgang;
- het budget voor bijzondere bijstand overschreden is als gevolg van hogere uitgaven voor de inrichting van woningen en eerste huurbetalingen in verband met de vestiging van de grote groep statushouders;
- er een stijging is van de kosten voor bewindvoering;
- er een dotatie is gedaan aan de voorziening dubieuze debiteuren omdat er ten opzichte van 2016 minder teruggevorderd kan worden op de uitkeringen;
- er meer duurdere ondersteuning bij het huishouden is ingezet dan voorgaande jaren als gevolg van een zwaardere zorgvraag bij de cliënten;
- er meer inwoners met psychische problemen zijn die begeleiding nodig hebben vanuit de WMO;
- er bij de lichamelijk gehandicapten sinds 2017 de mogelijkheid van een opplusfunctie in de arrangementen bij is gekomen die ingezet kan worden als er tijdelijk extra ondersteuning noodzakelijk is;
- het gebruik van het Aanvullend Openbaar Vervoer is toegenomen;
- er meer trapliften zijn verstrekt en er meer woningaanpassingen zijn gedaan;
- er meer hulpmiddelen verstrekt zijn dan voorgaande jaren. Dit komt met name doordat er meer scootmobielen toegekend zijn en rolstoelaandrijvingen. Dit zijn relatief dure voorzieningen die niet vaak vanuit depot te leveren zijn. Dit effect werd bovendien versterkt doordat het bestand verouderd is en met name scootmobielen technisch zijn afgekeurd. Daardoor zijn er minder scootmobielen herverstrekt. Het herverstrekkingspercentage was in 2017 slechts 44%, in 2016 was dit nog 70%. Tot slot zijn de prijzen van nieuw leveringen voor hulpmiddelen sinds het nieuwe contract in 2016 gestegen;
- er meer inwoners gebruik maken van schuldhulpverlening;
- er een overschrijding is op PGB-WMO begeleiding dat wordt veroorzaakt doordat er meer/hogere pgb's zijn verstrekt en de afrekening van 2016 van de PGB's die hoger was dan de stelpost (balans 2016) die daarvoor was opgenomen;
- er meer uitgegeven is aan de kosten voor de "bovenregionale inkoop". Dit betreft alle kosten die gemaakt worden voor de (boven)regionale samenwerking in het Sociaal domein, dus niet alleen voor de (inkoop van de) jeugdhulp, maar ook voor de Wmo en de participatiewet en de ondersteuning van de portefeuillehouders. Daarentegen werd er wel minder gebruik gemaakt van de landelijk ingekocht jeugdhulp en JOH (jeugd en opvoedhulp);
- er meer is uitgegeven aan kinderschermingsmaatregelen (dwang en drang) en de aanpak van kindermishandeling, dat komt omdat er sprake is van een toenemend aantal kinderen dat te maken krijgt met de jeugdbescherming en jeugdreclassering;

- er meer jeugdhulp is verstrekt. Dat geldt voor vrijwel alle maatwerkvoorzieningen: JGGZ, JAWBZ en Pgb's. Het aantal aanvragen is met 20% gestegen;
- de kosten van kinderopvang hoger zijn omdat er meer ouders gebruik gemaakt hebben van de uitvoeringsregeling Sociaal Medische Indicatie/Voor en Vroegschoolse Educatie (SMI/VVE).

Tegenover deze hogere lasten staan lagere lasten doordat:

- er minder is uitgegeven aan advisering omdat er minder externe indicatieadviezen opgevraagd zijn voor de Wmo;
- de Adviesraad Sociaal domein minder heeft vergaderd waardoor er ook minder presentiegelden zijn uitgekeerd;
- de kosten van de opvang van vluchtelingen lager zijn dan was ingeschat;
- er minder is uitgegeven omdat niet alle activiteiten voor mantelzorgondersteuning doorgang hebben gevonden en het budget voor jeugd- en jongerenwerk inzake de kindergemeenteraad niet is uitgegeven. De uitvoering is wel gestart in 2017 maar loopt door in 2018. De kosten komen pas in 2018 hierdoor wordt voorgesteld een bedrag van € 5.000 over te hevelen naar 2018;
- er minder stimuleringsubsidies zijn aangevraagd en bij de incidentele subsidies bleef er een bedrag over na toekenning van de aanvragen;
- er bij De Bolder per abuis een dubbel bedrag was geraamd voor het subsidiëren van activiteiten met betrekking tot een gezonde leefstijl. Tevens is bij de Bolder de premie van de opstalverzekering lager geworden;
- de subsidie over 2016 en 2017 van de Stichting Bejaardensociëteit Monnickendam aan de gemeente is terugbetaald omdat de stichting is opgeheven;
- er voor de fraudebestrijding en controle minder gebruik is gemaakt van de Sociale Recherche en er is minder vaak een beroep gedaan op de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.
- er minder is uitgegeven voor het opzetten van het leerwerkbedrijf omdat door de verkoop van het gebouw van Baanstede de frictiekosten uiteindelijk lager zijn. Voorgesteld wordt een bedrag van € 6.500 (inzake de initiële kosten voor de uitbestede administratieve werkzaamheden aan Werkom) over te hevelen naar 2018;
- er minder is uitgegeven aan re-integratie instrumenten omdat het mogelijk was om mensen direct naar werk te bemiddelen zonder inzet van dure trajecten;
- er minder is uitgegeven aan inburgering. Het project om voor iedere vluchteling een participatieverklaringstraject te organiseren samen met maatschappelijke begeleiding loopt nog. Voorgesteld wordt een bedrag van € 33.028 over te hevelen naar 2018.

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- er veel meer verhaald kon worden voor de inkomensvoorzieningen;
- een hogere rijksbijdrage is ontvangen voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen;
- de bijdrage die wij van een andere gemeente ontvangen voor het uitvoeren van taken voor de Participatiewet gestegen is door een groter aantal cliënten;
- er van het Rijk hogere bijdragen zijn ontvangen voor de inburgering van statushouders en de bijdrage die wij van een andere gemeente ontvangen voor het uitvoeren van taken voor de Participatiewet is gestegen door een groter aantal cliënten;
- er een bedrag is ontvangen uit verhaal voor een woonvoorziening en voor rolstoelen;
- er van het Rijk geld is ontvangen voor de opvang van vluchtelingen in 2016.

4. Bestuur

Programmaonderdeel 4.01 Bestuur

Lasten

Naar aanleiding van een opmerking van de accountant is een toezegging gedaan aan de raad om over te gaan tot een actuariële berekening van de pensioenen van wethouders. Deze berekening leidt tot de vorming van een hogere voorziening dan in het verleden het geval was. De benodigde toevoeging aan de voorziening vormt een extra last in het taakveld bestuur. Het is geen toename van de toekomstige uitgaven. De hoogte van de pensioen verplichtingen zelf zijn niet veranderd. Daarnaast zijn de lasten hoger doordat er meer reisdocumenten en rijbewijzen waren aangevraagd waren, moesten er ook meer leges aan het Rijk worden afgedragen.

Tegenover deze hogere lasten staan lagere lasten doordat:

- er minder gemeentelijke evenementen hebben plaatsgevonden waarvoor catering is ingehuurd en er is zuinig omgegaan met het extern lunchen en dineren door het college;
- de bijdrage aan het ISW lager is omdat het ISW wordt opgeheven en dit jaar minder taken zijn uitgevoerd;
- het grootste deel van de kosten Rekenkamer van het onderzoek naar de Veiligheidsregio geboekt konden worden op het boekjaar 2016. Daarnaast is verzocht door de Rekenkamer om een onderzoek in 2018. Dit in verband met de op handen zijnde verkiezingen in maart 2018. In overleg met de raad in nieuwe samenstelling zal in 2018 een nieuw onderzoek worden opgestart. Voorgesteld wordt een bedrag van € 9.000 als resultaatbestemming op te nemen om de kosten voor onderzoeken in 2018 te kunnen bekostigen.
- door omstandigheden onder andere de workshop integriteit niet heeft plaatsgevonden. Daarnaast zijn in 2017 geen bijeenkomsten georganiseerd in het kader van de "Gemeenteraad langs de kernen". Het drukke vergaderschema, verschil in opvatting over het doel van de bijeenkomsten in de raad en de verkiezingen zijn hiervoor de voornaamste redenen.

Baten

De baten zijn hoger doordat er meer reisdocumenten en rijbewijzen aangevraagd zijn. Hier tegenover staat dat er minder Verklaringen Omtrent Gedrag en uittreksels zijn aangevraagd. Verder zijn er vanuit de voormalige Stadsregio inkomsten ontvangen. De samenwerkende gemeenten hebben met elkaar afgesproken deze inkomsten te oormerken voor regionale activiteiten, gekoppeld aan de samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland en de MRA Agenda. Deze projecten worden in 2018 uitgevoerd. Voorgesteld wordt een bedrag van € 35.462 over te hevelen naar 2018.

5. Algemene dekkingsmiddelen

Programmaonderdeel 5.01 Dividend

Baten

De baten zijn lager doordat in 2017 is besloten om de N.V. houdstermaatschappij EZW op te heffen. Na de verkoop van de aandelen NUON werden via de EZW alleen de aandelen Alliander nog middellijk gehouden. De aandelen Alliander worden nu verdeeld over de gemeenten die aandeelhouder van EZW waren. Deze verdeling geschiedt op basis van de verhouding van het aandelenbezit EZW van de gemeenten. In verband met onzekerheid over de fiscale afwikkeling van deze opheffing heeft de EZW in 2017 geen dividend uitgekeerd.

Programmaonderdeel 5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- de taxatie roerende zaakbelasting in eigen beheer is uitgevoerd;
- de geplande bezwaar en beroepsprocedures voor de dagtoeristenbelasting nog niet zijn afgerond. Voorgesteld wordt een bedrag van € 10.000 over te hevelen naar 2018;
- er in 2017 geen controles zijn uitgevoerd ten aanzien van de forensenbelasting.

Baten

De inkomsten uit parkeren op Marken zijn lager dan geraamd. Bij de invoering van de parkeermeters is de dagtoeristenbelasting afgeschaft. Een gedeelte van de vroegere inkomsten dagtoeristenbelasting zou worden goedge maakt door het invoeren van hogere parkeertarieven. Bovendien zou met de invoering van de parkeermeters het aantal betaalde parkeeruren toenemen. De invoering van de parkeermeters heeft niet tot de verwachte hogere opbrengsten voor parkeerbelasting geleid. Daarnaast zijn de inschattingen ten aanzien van de toeristenbelasting te positief geweest.

Programmaonderdeel 5.03 Algemene uitkering

Baten

De baten zijn hoger doordat de algemene uitkering na de septembercirculaire nog is aangepast. Tevens zijn er nog correcties ontvangen op de inkomsten van vorige jaren.

6. Overhead

Programmaonderdeel 6.01 Overhead

Lasten

De lasten zijn lager doordat:

- de vervanging van het meubilair stapsgewijs wordt gedaan. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 36.506 over te hevelen naar 2018;
- de diverse onderzoeken voor het informatieplan en de daaropvolgende besluitvorming langer heeft geduurd dan gedacht. Hierdoor is minder vervanging van interne medewerkers nodig geweest. Voorgesteld wordt een bedrag van € 75.442 over te hevelen naar 2018;
- er rekening werd gehouden met hogere juridische kosten in 2017 in verband met de arbitragezaak van de kademuur in Monnickendam. Voorgesteld wordt een bedrag van € 51.338 over te hevelen naar 2018;
- de asbestsanering van de gemeentewerf niet in december 2017 is uitgevoerd, maar begin 2018 wordt uitgevoerd. Dit uitstel is ontstaan doordat de ontwikkelingen rondom het Galgriet in een stroomversnelling raakten. Hieromtrent is het nut en noodzaak van de sanering nogmaals tegen het licht gehouden. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 86.546 over te hevelen naar 2018;
- er geen uitvoering is gegeven aan het preventief medisch onderzoek inzake het arbobeleid. De reden hiervoor is dat de prioriteit heeft gelegen bij de implementatie van het leerwerkbedrijf;
- er minder assessments zijn uitgevoerd bij werving en selectie;
- er minder meubilair is aangeschaft voor medewerkers met een fysieke beperking;
- er geen aanpassingen op het functiegebouw zijn geweest en er geen nieuwe functietyperingen zijn gemaakt;
- het niet is gelukt genoeg garantiebanen in te vullen;
- er minder stagiaires zijn ingezet;
- er minder aanspraak is gemaakt op een vergoeding voor overwerk;
- er minder uitgaven zijn gedaan voor gedifferentieerd belonen;
- bij de 2^e IBU 2017 de aangevraagde uitbreiding van het budget voor inhuur personeel niet volledig is benut. Dit komt doordat er minder inhuur in het laatste deel van het jaar nodig is geweest dan bij de 2^e IBU 2017 was voorzien en doordat de reeds aangevraagde verplichtingen op inhuur lager zijn dan vooraf was ingeschat.

Tegenover deze lagere lasten staan hogere lasten doordat:

- het onderhoud aan de gemeentelijke voertuigen hoger is uitgevallen;
- er meer is geprint;
- er dit jaar een ruime hoeveelheid meer post is verstuurd dan afgelopen jaren. Dit komt onder andere door grote partijen brieven die zijn gestuurd naar inwoners over PMD containers, parkeervergunningen, verkiezingen etc.;
- de kosten van het systeembeheer en onderhoud zijn door de groei van de organisatie gestegen;
- de uitbestede werkzaamheden hoger zijn doordat er extra inhuur nodig was door technische problemen die niet door systeembeheer zelf konden worden opgelost;
- de opleidingskosten hoger zijn uitgevallen;
- er een eenmalige subsidie aan Omroep PIM is verstrekt omdat zij van mediabedrijf moesten veranderen en er extra kosten zijn gemaakt voor infrastructurele aanpassingen van het gemeentehuis. Het college heeft in november besloten dat deze kosten gemaakt moesten worden en dat dit gefinancierd kon worden uit Onvoorzien;
- er in 2017 een transitie naar een nieuwe website heeft plaatsgevonden. De extra kosten hebben betrekking op de archiveringsprogrammatuur. De website pagina's en social media worden nu gearcheveerd. Dit is in overeenstemming met de geldende richtlijnen. Dit was niet voorzien in het project.
- er per abuis geen rekening was gehouden met de onregelmatigheidstoelage van de BOA's voor het werken op onregelmatige tijden;
- er hogere uitgaven zijn geweest inzake voormalig personeel.

Baten

De baten zijn hoger doordat:

- er een bijdrage uit de voorziening dubieuze debiteuren is gekomen omdat een vordering waarvan was gedacht dat deze oninbaar was toch wordt ontvangen naar aanleiding van een ingetrokken bezwaar;
- er een WIA uitkering is ontvangen van het UWV voor een voormalig medewerker;
- er nog inkomsten zijn ontvangen van een medewerkster die regionale werkzaamheden heeft verricht.

Tegenover deze hogere baten staan lagere baten doordat er minder taken op het gebied van inkoop zijn uitgevoerd voor andere gemeenten.

7. Vennootschapsbelasting

Programmaonderdeel 7.01 Vennootschapsbelasting

Lasten

In 2016 waren wij voor de vennootschapsbelasting belastingplichtig. De prognose voor 2017 was dat de jachthaven een negatief resultaat zou geven. Daarmee kon de vennootschapsbelasting over 2016 worden teruggevorderd. Het resultaat van de jachthaven was echter positief waardoor in plaats van de terugvordering aan vennootschapsbelasting betaald moet worden. Daarnaast was op de balans van 2016 alleen een reservering van de netto Vpb last opgenomen. De belastingdienst rekent over te betalen belasting heffingsrente over 2016. Dit heeft ook tot hogere kosten geleid.

8. Onvoorzien

Programmaonderdeel 8.01 Onvoorzien

Lasten

De lasten zijn lager. De extra onverwachte uitgaven zijn in de jaarrekening verwerkt/verantwoord.

9. Reserves

Hieronder de onderbouwing van de mutaties uit de reserves:

Omschrijving	Lasten 2017		Baten 2017		Saldo	
	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
Overzicht incidentele baten en lasten	-	-	565.666	544.898	565.666	544.898
Bestemmingsreserve 2016	-	-	96.241	96.241	96.241	96.241
Overhevelingen 2016	-	-	780.519	679.531	780.519	679.531
Verwerking saldo 2016	-	-	-	-	-	-
0.101 Mutaties algemene reserve	-	-	1.442.426	1.320.670	1.442.426	1.320.670
0.102 Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	-	64.523	64.432	64.523	64.432
0.103 Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	-	-	58.823	58.823	58.823	58.823
0.104 Mutaties reserve afschrijving bredeschool BiW	-	-	40.000	18.751	40.000	18.751
0.105 Mutaties reserve zorgkosten	96.241	96.241	494.322	500.000	398.081	403.759
0.106 Mutaties reserve instructiebad	-	-	-	-	-	-
0.107 Mutaties reserve fundering kerktorens	-	-	-	-	-	-
Totaal programma Reserves	96.241	96.241	2.100.094	1.962.676	2.003.853	1.866.435

3. Overzicht incidentele baten en lasten

Nr.	Omschrijving	Lasten 2017		Baten 2017	
		Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
<u>Mutaties algemene reserve</u>					
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	100.000	100.000	-	-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	130.000	130.000	-	-
2.02	Sport, cultuur en recreatie	7.000	7.000	-	-
3.01	Onderwijs	7.916	7.916	-	-
3.01	Onderwijs	23.750	23.750	-	-
3.03	Volksgezondheid	35.000	35.000	-	-
<u>Mutaties algemene reserve (incl. overheveling)</u>					
6.01	Overhead	88.000	88.000	-	-
6.01	Overhead	114.000	114.000	-	-
<u>Gedeeltelijke mutaties algemene reserve</u>					
2.02	Sport, cultuur en recreatie	30.000	16.995	-	-
3.02	Sociale voorzieningen	15.000	11.615	-	-
3.02	Sociale voorzieningen	15.000	10.622	-	-
Totaal		565.666	544.898	-	-

Hieronder worden de posten uit bovenstaand tabel toegelicht die hebben geleid tot een gedeeltelijke mutatie van de algemene reserve dan wel een volledige onttrekking inclusief overheveling.

Volledige onttrekking algemene reserve inclusief overheveling

- 6.01 Overhead

Op 18 mei 2017 is de begrotingswijziging asbestsanering daken gemeentewerf Monnickendam (dossier 260) vastgesteld. Er is afgesproken, dat ten behoeve van het uitvoeren van de asbestsanering op de daken van de gemeentewerf een bedrag van € 88.000 uit de algemene reserve wordt onttrokken. De betreffende werkzaamheden inzake deze asbestsanering waren gepland en opgedragen voor december 2017, maar zijn in relatie tot het project Galgeriet nogmaals tegen het licht gehouden om te bekijken of uitstel mogelijk is. Uiteindelijk is besloten de werkzaamheden, in iets beperktere vorm, als nog begin 2018 uit te voeren. Voorgesteld wordt een bedrag van € 86.546 over te hevelen naar 2018.

- 6.01 Overhead

Bij het vaststellen van de 2^e IBU 2017 is er budget beschikbaar gesteld voor de hoge juridische kosten betreffende het geschil rond de kademuur in Monnickendam. Deze zaak dient echter pas in 2018 wat maakt dat een groot deel van de kosten in 2018 wordt gemaakt. Voorgesteld wordt een bedrag van € 51.338 over te hevelen naar 2018.

Gedeeltelijke onttrekking algemene reserve

- 2.02 Sport, cultuur en recreatie

Bij het vaststellen van de 2^e IBU is er budget beschikbaar gesteld voor de schoonmaakkosten voor de gymzaal Ipendam betreffende de nog niet betaalde oude jaren. (2014-2016). Het betrof echter alleen de jaren 2014 en 2015 omdat met de afrekening 2016 rekening was gehouden in de begroting.

- 3.02 Sociale voorzieningen

Bij het vaststellen van de 1^e IBU 2017 is er een schatting gemaakt van het benodigde budget voor het verbouwen van het Lake Land Hotel teneinde kamers geschikt te maken voor de huisvesting van vergunninghouders. Deze inschatting bleek te hoog te zijn.

- 3.02 Sociale voorzieningen

Bij het vaststellen van de 1^e IBU 2017 is een schatting gemaakt van het benodigde budget voor het opvangen van verblijfsgerechtigden. Deze inschatting bleek te hoog te zijn.

Balans

1. Overzicht balans 31 december 2017

ACTIVA	2016	2017
VASTE ACTIVA	26.835.706	27.989.039
Immateriele vaste activa		
Kosten geldleningen en saldo agio en disagio	-	-
Kosten onderzoek ontwikkeling	95.200	206.568
Bijdragen aan activa derden	-	-
	<u>95.200</u>	<u>206.568</u>
Materiele vaste activa		
Investerings economisch nut	13.905.568	15.118.208
Investerings economisch nut met heffing	9.493.805	9.439.431
Investerings maatschappelijk nut	1.121.660	1.058.906
Uitgegeven in erfpacht	79.397	79.397
	<u>24.600.430</u>	<u>25.695.942</u>
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekking deelnemingen	450.377	450.377
Leningen woningbouwcorporaties/deelnemingen	-	-
Overige langlopende leningen	1.689.698	1.636.151
Overige uitzettingen rentetypische looptijd	-	-
	<u>2.140.075</u>	<u>2.086.528</u>
VLOTTENDE ACTIVA	11.826.076	10.630.045
Voorraden		
Grond- en hulpstoffen	-	-
Onderhanden werk	158.772	-
Gereed product en handelsgoederen	-	-
Vooruitbetalingen	-	-
	<u>158.772</u>	<u>-</u>
Uitzettingen < 1 jaar		
Vorderingen openbare lichamen	2.652.460	2.404.564
Verstekte kasgeldleningen	-	-
Rekening-courantverhoudingen niet-financiële instellingen	-	-
SKB (schatkistbankieren)	4.258.787	3.903.897
Overige vorderingen	1.545.513	1.202.420
Overige uitzettingen	-	-
	<u>8.456.760</u>	<u>7.510.881</u>
Liquide middelen		
Kas	2.259	1.705
Bank	186.448	169.800
	<u>188.706</u>	<u>171.505</u>
Overlopende activa		
Europese overheidslichamen nog te ontvangen bedragen	-	-
Het Rijk nog te ontvangen bedragen	-	-
Overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen bedragen	-	-
Overige nog te ontvangen bedragen	-	-
Vooruitbetaalde bedragen	3.021.838	2.947.657
	<u>3.021.838</u>	<u>2.947.657</u>
TOTALE ACTIVA	38.661.782	38.619.084

PASSIVA	2016	2017
VASTE PASSIVA	35.202.752	35.799.687
Eigen vermogen		
Algemene reserve	11.645.749	11.547.531
Bestemmingsreserves	7.129.629	6.583.864
Resultaat	1.222.453	2.217.198-
	<u>19.997.830</u>	<u>15.914.197</u>
Voorzieningen		
Voorzieningen	7.737.239	9.120.808
	<u>7.737.239</u>	<u>9.120.808</u>
Vaste schulden > 1 jaar		
Obligatieleningen	-	-
Onderhandse leningen banken	7.400.000	10.700.000
Door derden belegde gelden	-	-
Waarborgen	67.683	64.682
	<u>7.467.683</u>	<u>10.764.682</u>
VLOTTENDE PASSIVA	3.459.029	2.819.396
Netto-vlottende schulden		
Kasgeldleningen	-	-
Bank	-	-
Overige schulden	1.832.441	1.819.300
	<u>1.832.441</u>	<u>1.819.300</u>
Overlopende passiva		
Nog te betalen bedragen	1.616.849	990.744
Van Europese overheidslichamen ontvangen voorschotten	-	-
Van het Rijk ontvangen voorschotten	-	-
Van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotten	-	-
Overige leningen met rentetypische looptijd 1 jaar en langer	-	-
Overige vooruitontvangen bedragen	9.739	9.351
	<u>1.626.588</u>	<u>1.000.096</u>
TOTALE PASSIVA	38.661.782	38.619.084

2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Algemene grondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengsten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen dan wel schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume worden geen voorzieningen getroffen of op andere wijze verplichtingen opgenomen.

Vaste activa

Artikel 59 van het BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. De investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa wordt gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardevermindering die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten onderzoek en ontwikkeling zullen in vijf jaar worden afgeschreven. Artikel 64, zesde lid van het BBV stelt aan de afschrijving van immateriële vaste activa een maximum van vijf jaar. De activeringscriteria zijn opgenomen in artikel 60 van het BBV.

Materiële vaste activa

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs. De materiële vaste activa met economische nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht, in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven. Alle investeringen worden geactiveerd. In afwijking hiervan worden kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde niet geactiveerd.

Financiële vaste activa

Kapitaalversterkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen de nominale waarde. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering plaats. Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van geschatte inningskansen.

Liquide middelen

Deze activa wordt tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van verplichting dan wel het voorzienbare verlies. Voorzieningen worden op grond van artikel 44 van het BBV gevormd voor:

1. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten;
2. bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
3. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
4. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typisch looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

3. Toelichting op de balans

Vaste activa

- *Immateriële vaste activa*

Hieronder een overzicht van de post immateriële vaste activa en het verloop:

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2017	Investeringsen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2017
Kosten geldleningen en saldo agio en disagio	-	-	-	-	-
Kosten onderzoek en ontwikkeling	95.200	137.512	26.144	-	206.568
Totaal	95.200	137.512	26.144	-	206.568

De investeringen in het boekjaar:

Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk in 2017	Cumulatief t/m 2017
Voorbereiding bredeschool Broek in Waterland	200.000	46.549	140.306
Voorbereiding groot onderhoud Sporthal 't Spil	60.000	-	35.106
Voorbereiding 2e Hockeyveld	30.000	20.178	20.178
Voorbereiding Renovatie De Bolder	130.000	70.785	70.785
Totaal	420.000	137.512	266.375

- *Materiële vaste activa*

Hieronder een overzicht van de post materiële vaste activa en het verloop:

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2017	Investeringsen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2017
Investeringsen met een economisch nut	13.905.568	1.881.259	668.619	-	15.118.208
- Gronden en terreinen	1.393.797	-	-	-	1.393.797
- Bedrijfsgebouwen	7.334.255	1.713.506	373.318	-	8.674.443
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.069.290	-	77.706	-	991.585
- Vervoersmiddelen	162.308	-	32.689	-	129.619
- Machines, apparaten en installaties	30.161	-	15.081	-	15.081
- Overige materiële vaste activa	3.915.758	167.753	169.826	-	3.913.685
In erfpacht uitgegeven gronden	79.397	-	-	-	79.397
- In erfpacht uitgegeven gronden	79.397	-	-	-	79.397
Investeringsen met een ec. nut met heffing	9.493.805	234.607	288.982	-	9.439.431
- Bedrijfsgebouwen	14.292	-	1.099	-	13.192
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	9.319.864	227.707	237.032	-	9.310.539
- Vervoersmiddelen	75.478	-	25.159	-	50.319
- Machines, apparaten en installaties	52.377	-	10.629	-	41.748
- Overige materiële vaste activa	31.795	6.900	15.062	-	23.632
Investeringsen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	1.121.660	32.065	94.818	-	1.058.907
- Gronden en terreinen	19.060	-	-	-	19.060
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.032.367	-	82.454	-	949.913
- Machines, apparaten en installaties	70.233	32.065	12.364	-	89.934
Totaal	24.600.430	2.147.930	1.052.418	-	25.695.942

Hieronder worden de investeringen met een economisch nut weergegeven:

Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk in 2017	Cumulatief t/m 2017
Groot onderhoud Sporthal 't Spil	600.000	137.430	137.430
Renovatie de Blauwe Ster	1.400.656	1.402.237	1.402.237
Steigers Jachthaven Hemmeland	390.000	-	-
EGEM-i Basisregistratie WOZ	52.500	6.900	36.660
EGEM-i Basisregistratie ondergrond (topografie/BGT)	28.000	6.837	24.231
EGEM-i bedrijven/handelsregister	25.000	8.760	9.962
ICT ontwikkeling 2017	60.000	57.793	57.793
Informatieplan 2017	282.519	94.363	94.363
Nieuwbouw kazerne Broek in Waterland	809.500	5.683	809.122
Toiletvoorziening Marken	253.000	8.482	8.482
Ondergrondse containers 't Spil	50.000	-	-
Aanschaf pickup-truck	57.000	-	-
Ondergrondse wijk-containers 2017	192.500	74.729	74.729
Mini-containers	149.700	152.978	152.978
Verbouw buitendienst	300.000	159.674	159.674
Totaal	4.650.375	2.115.866	2.967.661

De volgende investeringen in de openbare ruimten met een maatschappelijk nut zijn in het boekjaar geactiveerd:

Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk in 2016	Cumulatief t/m 2016
Vervanging/ondergrond speeltoestellen	113.000	32.065	88.555
Totaal	113.000	32.065	88.555

- **Financiële vaste activa**

Het verloop van de financiële activa gedurende 2017 is als volgt:

Omschrijving	Boekwaarde 01-01-2017	Investeringen	Afschrijvingen/ aflossingen	Boekwaarde 31-12-2016
Kapitaalverstrekkingen aan	450.377	-	-	450.377
- Deelnemingen	450.377	-	-	450.377
- Gemeenschappelijke regelingen	-	-	-	-
- Overige verbonden partijen	-	-	-	-
Leningen aan	-	-	-	-
- Woningbouwcorporaties	-	-	-	-
- Deelnemingen	-	-	-	-
- Overige verbonden partijen	-	-	-	-
Overige langlopende leningen	1.689.698	-	53.547	1.636.151
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	-	-	-	-
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-	-	-
Totaal	2.140.075	-	53.547	2.086.528

De deelnemingen betreffen: aandelen in N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en N.V. Houdstermaatschappij EZW.

Aandelen BNG

Aandelen BNG	Bedrag
14.040 aandelen à € 2,50	35.100

Het dividend 2017 bedroeg € 23.026 = 1,64 per aandeel.

Aandelen EZW

Aandelen EZW	Bedrag
Nominale waarde aandelen Alliander	415.277
Aandelen EZW	-

In 2017 is besloten om de N.V. houdstermaatschappij EZW op te heffen. Na de verkoop van de aandelen NUON werden via de EZW alleen de aandelen Alliander nog middellijk gehouden. De aandelen Alliander worden nu verdeeld over de gemeenten die aandeelhouder van EZW zijn. Deze verdeling geschiedt op basis van de verhouding van het aandelenbezit EZW van de gemeenten. In verband met onzekerheid over de fiscale afwikkeling van deze opheffing heeft de EZW in 2017 geen dividend uitgekeerd.

De overige langlopende leningen betreffen:

▪ Lening Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland	€ 992.623
▪ Lening VV Monnickendam, inzake veldverlichting kunstgrasveld	€ 35.982
▪ Lening Stichting Waterlandse Hockey Accommodatie, aanleg hockeyveld	€ 233.546
▪ Lening Stichting Dorpshuis Katwoude ivm overname	€ 374.000
	<u>€ 1.636.155</u>

Vlottende Activa

- Voorraden

De kosten met betrekking tot grondexploitatie worden verantwoord onder de vlottende activa, zijnde onderhanden werk. Het betreft per balansdatum de:

▪ nog niet afgewikkelde woningbouwprojecten	€ 759.646
▪ voor dreigende verliezen woningbouwprojecten is een voorziening gevormd	€ 1.141.767 -/-
▪ voor dreigende verliezen overige projecten is een voorziening gevormd	<u>€ 166.314 -/-</u>
	<u>€ 548.435 -/-</u>

De post voorraden staat op nul omdat de post voorraden niet negatief mag zijn.

Daarom wordt er voor het negatieve saldo van € 548.435 aan de passivakant een voorziening verantwoord. Per saldo is voor de totaal te verwachten nadelige exploitatie van (woningbouw)projecten een voorziening gevormd van € 1.308.081 (€ 1.141.767 + € 166.314).

- ***Uitzettingen korter dan 1 jaar***

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder zijn als volgt weer-
gegeven:

Uitzettingen korter dan 1 jaar	Saldo 31-12-2017	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd 31-12-2017	Gecorrigeerd 31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen	2.404.564	-	2.404.564	2.652.460
Verstrekte kasgeldleningen	-	-	-	-
Rekening-courantverhouding	-	-	-	-
SKB (schatkistbankieren)	3.903.897	-	3.903.897	4.258.787
Overige vorderingen	1.547.898	345.478	1.202.420	1.545.513
Overige uitzettingen	-	-	-	-
Subtotaal	7.856.359	345.478	7.510.881	8.456.760

Toelichting

De vordering op openbare lichamen betreft met name de vordering inzake het BTW-compensatie-
fonds (€ 1.993.245). De betaling van deze vordering is per 1 juli 2018. Van de andere vorderingen op
openbare lichamen staat begin maart 2018 nog € 32.662 open.

De overige vorderingen zijn onder te verdelen in:

▪ vorderingen inzake bijstandsverlening	€ 496.290
▪ liggelden e.a. jachthaven Hemmeland	€ 112.487
▪ nog op te leggen aanslagen belastingen	€ 393.649
▪ als overlopende vordering aan te merken	€ 67.678
▪ belastingen, leges en private vorderingen	<u>€ 477.794</u>
	<u>€ 1.547.898</u>

Van de overige vorderingen staat begin maart 2018 nog open, onderverdeeld in:

▪ liggelden e.a. jachthaven Hemmeland	€ 15.635
▪ als overlopende vorderingen aan te merken	€ 12.465
▪ belastingen, leges en private vorderingen van voor 2016	€ 62.330
▪ belastingen, leges en private vorderingen mbt 2016	€ 239.974

SKB (schatkistbankieren)

Om het dagelijkse cash management mogelijk te houden en te voorkomen dat decentrale overheden
tot op de laatste euro hun overtollige middelen bij de schatkist moeten aanhouden is er een drempel-
bedrag ingesteld. De omvang van het drempelbedrag is afhankelijk van de omvang van de begroting
van de decentrale overheid en betreft een gemiddelde per kwartaal over de positieve saldi. Voor de
gemeente Waterland betreft dit het drempelbedrag ad € 250.000. Tot aan het drempelbedrag mogen
middelen buiten de schatkist uitgezet worden, middelen boven het drempelbedrag dienen verplicht
afgestort te worden. Over de hoogte en benutting van het drempelbedrag in ieder kwartaal dient via
de jaarstukken gerapporteerd te worden.

Navolgende tabel geeft de benutting van het drempelbedrag voor 2017 weer:

Drempelbedrag SKB	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Drempelbedrag	250.000	250.000	250.000	250.000
Gemiddeld saldo buiten de schatkist	178.271	180.984	197.476	136.639
Ruimte binnen limiet	71.729	69.016	52.524	113.361

- **Liquide middelen**

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen	2016	2017
Kas	2.259	1.705
Bank (BNG)	147.794	134.964
Bank (Rabo)	38.654	34.836
Totaal	188.706	171.505

- **Overlopende activa**

De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

Overlopende activa	2016	2017
Europese overheidslichamen nog te ontvangen bedragen	-	-
Het Rijk nog te ontvangen bedragen	-	-
Overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen bedragen	-	-
Overige nog te ontvangen bedragen	-	-
Vooruitbetaalde bedragen	3.021.838	2.947.657
Totaal	3.021.838	2.947.657

Toelichting

Vooruitbetaalde bedragen betreft met name:

- de huurvooruitbetaling aan de Wooncompagnie inzake de brede School Ilpendam (€ 2.876.677);
- kruisposten betreffende BTW ten laste komend van 2017 (€ 38.341);
- nog te verrekenen inrichten politiepost in het gemeentekantoor (€ 8.400);
- voorschotten sociale uitkeringen (€ 10.691);
- afdrachten parkeren Marken (€ 8.767).

Vaste passiva

- **Eigen vermogen**

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Omschrijving	2016	2017
Algemene reserve	11.645.749	11.547.531
Bestemmingsreserves	<u>7.129.629</u>	<u>6.583.864</u>
	18.775.378	18.131.395
Resultaat	1.222.453	2.217.198-
Totaal	19.997.831	15.914.198

Het verloop in 2017 is per reserve als volgt:

Omschrijving	Saldo 01-01-2017	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming	Saldo 31-12-2017
Algemene reserve	11.645.749	-	544.898	446.681	11.547.532
Kapitaallasten gebouwen #	5.686.442	-	83.183	-	5.603.259
Onderhoud Hemmeland	936.051	-	58.823	-	877.228
Zorgkosten	403.759	96.241	500.000	-	-
Onderhoud instructiebad	103.377	-	-	-	103.377
Saldo dienstjaar	1.222.453	2.217.198-	96.241	1.126.212	2.217.198-
Totaal	19.997.830	2.120.957-	1.283.145	1.572.893	15.914.198

betreft reserves in verband met afschrijving op activa.

Toelichting

▪ *Algemene reserve*

De algemene reserve is bedoeld als buffer voor financiële tegenvallers, niet zijnde tegenvallers in de begrotingssfeer doch onzekere en onafwendbare calamiteiten/voorvallen. De reserve is een soort verzekering/waarborg voor een ongehinderde voortgang van de normale exploitatie.

Algemene reserve	Bedrag
Saldo 01-01-2017	11.645.749
Mutaties 2017: af	544.898-
- Incidentele lasten begroting 2017	544.898-
Mutaties 2017: bij	446.681
- Resultaat 2016 na bestemming	446.681
- Incidentele baten begroting 2017	-
Saldo 31-12-2017	11.547.531

▪ *Kapitaallasten gebouwen*

Kapitaallasten gebouwen	Bedrag
Saldo 01-01-2017	5.686.442
Geen mutaties 2017	83.183-
- Aanwenden afschrijvingslasten	83.183-
Saldo 31-12-2017	5.603.259

▪ *Onderhoud Hemmeland*

Onderhoud Hemmeland	Bedrag
Saldo 01-01-2017	936.051
Mutaties 2017: af	58.823-
- Aanwending reserve in 2017	58.823-
Saldo 31-12-2017	877.228

▪ *Zorgkosten*

Zorgkosten	Bedrag
Saldo 01-01-2017	403.759
Mutaties 2017: af - Aanwenden zorgreserve	500.000- 500.000-
Mutaties 2017: bij - Bestemmingsreserve 2016 aanvullen zorgreserve	96.241 96.241
Saldo 31-12-2017	-

▪ *Onderhoud instructiebad*

Onderhoud instructiebad	Bedrag
Saldo 01-01-2017	103.377
Geen mutaties 2017	-
Saldo 31-12-2017	103.377

▪ *Saldo dienstjaar*

Saldo dienstjaar	Bedrag
Saldo 01-01-2017	1.222.453
Mutaties 2017: af - Bestemmingsresultaat 2016	1.222.453- 1.222.453-
Mutaties 2017: bij - Resultaat 2017	2.217.198- 2.217.198-
Saldo 31-12-2017	2.217.198-

- **Voorzieningen**

Het verloop van de voorzieningen in 2017 ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Saldo 01-01-2017	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2017
Wachtgeldverplichting college	194.677	45.972	-	42.736	197.912
Pensioenverplichting wethouders	166.784	859.169	-	36.625	989.328
Afvalstoffenheffing	776.690	-	-	14.353	762.337
Riolering	4.798.197	291.030	-	-	5.089.227
Gebouwenonderhoud	454.945	470.911	-	333.368	592.489
Onderhoud wegen	-	-	-	-	-
Groenonderhoud	15.531	-	-	2.400	13.131
Oevers (kades & beschoeiingen)	449.708	284.256	-	733.965	-
Bruggen en tunnels (kunstwerken)	121.511	276.000	-	221.232	176.279
Parkeervoorzieningen	5.320	-	-	-	5.320
Waterbank	38.717	-	-	-	38.717
Grootonderhoud sportvelden	324.415	72.883	-	-	397.298
Onderhoud Hemmeland	190.173	75.525	-	84.844	180.854
Baggeren haven Monnickendam	-	12.500	-	-	12.500
Baggeren jachthaven Hemmeland	80.000	-	-	-	80.000
Onderhoud openbare verlichting	120.571	123.500	-	207.089	36.982
(Woningbouw)projecten	-	548.435	-	-	548.435
Totaal	7.737.239	3.060.181	-	1.676.612	9.120.808

Toelichting:

- *Wachtgeldverplichtingen college*
Voorziening ter dekking van de wachtgeldverplichtingen voor wethouders en de burgemeester.
- *Pensioenverplichtingen wethouders*
Voorziening ter dekking van de pensioenverplichtingen voor wethouders.
- *Afvalstoffenheffing*
Doel van de voorziening is het voorkomen van tarieffluctuaties door grote schommelingen in de kosten van afvalverwijdering en -verwerking op te vangen (egalisatie).
- *Riolering*
Deze voorziening is ingesteld ter voorkoming van tarieffluctuaties door schommelingen in de kosten voor de zorgplicht voor riolering op te vangen en middels een trendmatige verhoging te komen tot een stabiel kostendeckend rioolrecht (egalisatie).
- *Gebouwenonderhoud*
Het dekken van de kosten van het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen die nodig worden geacht voor de bedrijfsvoering.
- *Onderhoud wegen*
Het saldo van de voorziening per ultimo dienstjaar betreft werkzaamheden die nog niet uitgevoerd zijn in het planjaar, afwikkeling dient in het eerste half jaar van het volgende begrotingsjaar plaats te vinden.
- *Groenonderhoud*
Voorziening ingesteld voor uitvoering van de werkzaamheden in de groenvisie.

- *Oevers (kades en beschoeiingen)*
Het doel van de voorziening is het dekken van de kosten voor het onderhoud van de kades en beschoeiingen.
- *Bruggen en tunnels (kunstwerken)*
Het doel van de voorziening het dekken van de kosten voor het onderhoud van de kunstwerken.
- *Parkeervoorzieningen*
Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van het realiseren van parkeervoorziening indien het voor planontwikkelaars niet mogelijk is bij bouwplannen voldoende parkeerplaatsen te realiseren.
- *Waterbank*
Deze voorziening is getroffen voor toekomstige natuurcompensatie.
- *Groot onderhoud sportvelden*
Deze voorziening is voor renovatie van de sportvelden. Met de aanleg van de kunstgrasvelden is de jaarlijkse toevoeging aan deze voorziening aangepast.
- *Onderhoud Hemmeland*
Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van het onderhoud van het park Hemmeland.
- *Baggeren haven Monnickendam*
Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van het periodiek baggeren van de haven Monnickendam.
- *Baggeren jachthaven Hemmeland*
Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van het periodiek baggeren van de jachthaven Hemmeland.
- *Onderhoud openbare verlichting*
Deze voorziening is ingesteld ten behoeve van het onderhoud aan de openbare verlichting.
- *(Woningbouw)projecten*
Er is een voorziening (woningbouw)projecten aan de passivakant verantwoord omdat de balanspost voorraden niet negatief mag zijn.

- ***Vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar***

Het verloop van de vaste schulden over 2017 ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Saldo 01-01-2017	Vermeerdering	Aflossingen	Saldo 31-12-2017
Obligatieleningen	-	-	-	-
Onderhandse leningen banken	7.400.000	4.500.000	1.200.000	10.700.000
Verzekeringsmaatschappijen	-	-	-	-
Waarborgen	67.683	499	3.500	64.682
Totaal	7.467.683	4.500.499	1.203.500	10.764.682

De totale rentelast voor het jaar 2017 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 160.539. In 2017 is er een nieuwe lening ad € 4.500.000 overgenomen van Baanstede. De waarborgsommen betreffen met name jachthaven Hemmeland.

Flottende passiva

- *Netto-flottende schulden*

De netto-flottende schulden betreffen:

Omschrijving	2016	2017
Kasgeldleningen	-	-
Bank (BNG)	-	-
Overige schulden	1.832.441	1.819.300
Totaal	1.832.441	1.819.300

- *Overlopende passiva*

De overlopende passiva betreffen:

Omschrijving	2016	2017
Nog te betalen bedragen	1.616.849	990.744
Van Europese overheidslichamen ontvangen voorschotten	-	-
Van het Rijk ontvangen voorschotten	-	-
Van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotten	-	-
Overige vooruitontvangen bedragen	9.739	9.351
Totaal	1.626.588	1.000.096

Toelichting

- Nog te betalen bedragen zijn onder meer: transitorische rente (€ 221.807), uitkeringen (€ 605.610) en de nog te betalen gelden m.b.t. het Sociaal domein (€ 154.357).
- De overige vooruitontvangen bedragen zijn o.a. kruisposten en reeds ontvangen liggelden jacht-haven.

Waarborgen garanties

De gemeentegaranties voor de andere instellingen betreffen gemeentegaranties afgegeven als borg voor leningen van toegelaten instellingen bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Dit zijn doorlopende leningen. Het waarborgfonds staat borg voor deze leningen en kan dus worden aangesproken voor de rente- en aflossingsverplichtingen van de corporaties. Het fonds hiertoe over een risicovermogen. Als het risicovermogen onder het garantieniveau daalt, dat is vastgesteld op 0,25% van het totaal geborgde vermogen, heeft het waarborgfonds de plicht obligo's te vorderen die de corporaties verplicht hebben aangehouden. De achtervang van het Rijk en de gemeenten (elk 50%) vormt de tertiaire zekerheid. Indien na vordering van de obligo's het risicovermogen nog steeds onder het garantieniveau blijft, hebben Rijk en gemeenten de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan het waarborgfonds. Voor de afzonderlijke gemeente geldt een bepaalde verdeelsleutel naar rato van haar aandeel in het opgelopen tekort en achtervang.

Het verloop van gegarandeerde geldleningen (x € 1.000) ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	2016	2017
Wooncompagnie	57.620	57.800	53.069
Woonzorg Nederland	35.245	26.714	25.858
Totaal	92.865	84.514	78.927

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is onder meer voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijken, financiële verplichtingen, namelijk:

- *Gemeenschappelijke regelingen*
De gemeente neemt deel aan diverse gemeenschappelijke regelingen zoals Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland en Metropoolregio Amsterdam. Ook had de gemeente in 2017 nog een verplichting tot bijdrage aan het werkvoorzieningsschap Baanstede.
- *Afval*
Er zijn diverse contracten voor het inzamelen van (bedrijfs-, sloop-, bouw-, kunstverpakking-, huis-, keuken- en tuin) afval en afvoeren hiervan.
- *Openbare ruimte*
Er zijn diverse contracten in de openbare ruimte zoals exploitatieovereenkomst Pontveer, openbare verlichting etc.

Openbaarmaking

De wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector schrijft voor dat van iedere topfunctionaris en iedere gewezen topfunctionaris de volgende gegevens in het financiële verslaggevingsdocument moeten worden opgenomen:

- a. de naam;
- b. de beloning;
- c. de belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen;
- d. de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn;
- e. de functie of functies;
- f. de duur en omvang van het dienstverband in het boekjaar
- g. de maximale bezoldiging naar rato

Voor de gemeente Waterland 2017 zijn dit de volgende topfunctionarissen

- a. E.G.H. Dijk
 - b. € 79.840
 - c. € 0
 - d. € 11.480
 - e. Griffier
 - f. 36 uur per week. Volledig jaar in dienst
 - g. € 181.000
-
- a. N. van Ginkel
 - b. € 92.412
 - c. € 622
 - d. € 14.066
 - e. gemeente secretaris/algemeen directeur
 - f. 36 uur per week. Volledig jaar in dienst.
 - g. € 181.000

SISA-verantwoordingsinformatie

Hieronder het overzicht van de SISA-verantwoording:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2017 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 2.056.404	€ 32.075	€ 60.013	€ 0	€ 58.673	€ 630
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)				
Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12			
€ 15.400	€ 922	€ 0	€ 26.419	€ 0	Ja			
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2017	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
		€ 14.482	€ 16.700	€ 0	€ 15.192	€ 15.164	€ 0	
		Besluit	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08		Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09					
€ 0	€ 0	Ja						

III. Overige gegevens

1. Bestuurlijke gegevens

Gemeenteraad

	Aantal zetels
VVD	3
CDA	4
GroenLinks	3
PvdA	1
Waterland Natuurlijk!	2
SP	2
D66	2
	17

Fractie VVD

R. Schröder	1 januari	-	23 november
H.U. de Jong	1 januari	-	31 december
mr. drs. Tj. Hoekstra	1 januari	-	31 december
N.W.A. Lens	23 november	-	31 december

Fractie CDA

ing. S.G. Verbeek	1 januari	-	31 december
J. Kaars	1 januari	-	5 oktober
mw. D.C. de Baat	1 januari	-	5 oktober
J.E. van Altena	1 januari	-	31 december
mw. S.M. Boogaard	5 oktober	-	31 december
ing. N. Oussoren	5 oktober	-	31 december

Fractie GroenLinks

drs. J.J. Wortel	1 januari	-	31 december
mw. drs. A.M.H. van de Weijenberg	1 januari	-	31 december
V. Koerse BEd	1 januari	-	31 december

Fractie PvdA

mw. drs. A.B. Janssen van Raaij	1 januari	-	31 december
---------------------------------	-----------	---	-------------

Fractie Waterland Natuurlijk

mw. Y. Gras-Hogerwerf	1 januari	-	31 december
mw. D. Borghardt-de Kat	1 januari	-	31 december

Fractie SP

mr. F.G. Knaack	1 januari	-	31 december
mw. M. Koster-Sedney	1 januari	-	31 december

Fractie D66

dr. G. Meij	1 januari	-	31 december
B.J. ten Have	1 januari	-	31 december
ing. A.M.H. Kniesmeijer	1 januari	-	5 april
L.J. Zaal	8 juni	-	28 september

Griffier

drs. E.G.H. Dijk MPM	1 januari	-	31 december
----------------------	-----------	---	-------------

College van B&W

Burgemeester

mw. L.M.B.C. Kroon	1 januari	-	31 december
--------------------	-----------	---	-------------

Wethouders

mw. drs. L. Bromet	1 januari	-	31 december
--------------------	-----------	---	-------------

J. Kes	1 januari	-	31 december
--------	-----------	---	-------------

mw. drs. G.J.M. Bekhuis	1 januari	-	31 december
-------------------------	-----------	---	-------------

mr. J.J. van der Hoeven	1 januari	-	7 september
-------------------------	-----------	---	-------------

J. Kaars	5 oktober	-	31 december
----------	-----------	---	-------------

Gemeentesecretaris

mr. N. van Ginkel MPM	1 januari	-	31 december
-----------------------	-----------	---	-------------

2. Accountantsverklaring

3. Uitvoeringsinformatie 2017

Hieronder het totaaloverzicht van de realisatie van de begroting op taakveldniveau:

Programma- onderdeel nummer	Omschrijving	Lasten 2017		Baten 2017		Saldo	
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
1.	Ruimtelijk domein	4.944.626	5.056.592	2.142.462	1.426.980	2.802.164-	3.629.613-
1.01	Veiligheid	1.965.245	1.866.062	58.976	42.927	1.906.269-	1.823.135-
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.641.057	1.617.643	44.740	27.931	1.596.317-	1.589.712-
1.2	Openbare orde en veiligheid	324.188	248.418	14.236	14.996	309.952-	233.423-
1.02	Economie en toerisme	227.274	207.943	37.948	38.250	189.326-	169.693-
3.1	Economische ontwikkeling	44.012	40.713	-	-	44.012-	40.713-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	403	-	-	-	403-	-
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	25.818	28.284	21.161	23.011	4.657-	5.273-
3.41	Economische promotie algemeen	157.041	138.946	16.787	15.239	140.254-	123.707-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	2.752.107	2.982.588	2.045.538	1.345.803	706.569-	1.636.785-
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	164.258	154.164	211.705	154.270	47.447	106
8.1	Ruimtelijke ordening	749.609	611.606	50.000	51.242	699.609-	560.365-
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-	-	-	-	-	-
8.3	Wonen en bouwen	1.838.240	2.216.818	1.783.833	1.140.292	54.407-	1.076.526-
2.	Openbaar domein	9.881.614	9.772.415	4.976.703	5.228.174	4.904.911-	4.544.241-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	4.627.129	4.557.589	1.304.891	1.353.834	3.322.238-	3.203.755-
2.1	Verkeer en vervoer	2.921.338	2.942.448	39.554	96.356	2.881.784-	2.846.091-
2.2	Parkeren	120.351	118.622	5.777	29.479	114.574-	89.143-
2.3	Recreatieve havens	1.023.815	958.531	922.729	924.570	101.086-	33.961-
2.4	Economische havens en waterwegen	302.720	337.618	142.782	143.266	159.938-	194.352-
2.5	Openbaar vervoer	81.547	44.775	-	-	81.547-	44.775-
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	177.358	155.595	194.049	160.162	16.691	4.567
2.02	Sport, cultuur en recreatie	2.330.095	2.210.367	282.240	287.714	2.047.855-	1.922.653-
5.1	Sportbeleid en activering	92.550	90.698	-	-	92.550-	90.698-
5.2	Sportaccomodaties	817.016	767.527	171.080	164.354	645.936-	603.174-
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	145.076	145.131	-	-	145.076-	145.131-
5.4	Musea	13.913	11.804	-	-	13.913-	11.804-
5.5	Cultureel erfgoed	173.716	180.860	48.855	61.847	124.861-	119.013-
5.6	Media	239.292	241.511	37.775	34.725	201.517-	206.786-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	848.532	772.835	24.530	26.788	824.002-	746.047-
2.03	Milieu	2.924.390	3.004.460	3.389.572	3.586.627	465.182	582.167
7.2	Riolering	1.053.686	1.059.342	1.284.046	1.301.614	230.360	242.272
7.3	Afval	1.548.170	1.535.958	2.080.526	2.128.894	532.356	592.935
7.4	Milieubeheer	322.534	409.160	25.000	156.120	297.534-	253.040-
3.	Sociaal domein	12.104.579	13.608.636	2.847.900	3.104.067	9.256.679-	10.504.569-
3.01	Onderwijs	1.020.517	966.001	93.098	87.373	927.419-	878.627-
4.1	Openbaar basisonderwijs	13.210	10.309	-	-	13.210-	10.309-
4.2	Onderwijshuisvesting	596.758	548.447	53.455	48.949	543.303-	499.498-
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	410.549	407.245	39.643	38.424	370.906-	368.821-

Programma- onderdeel nummer	Omschrijving	Lasten 2017		Baten 2017		Saldo	
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
3.02	Sociale voorzieningen	10.500.834	12.062.446	2.754.802	3.016.694	7.746.032-	9.045.753-
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	876.813	844.466	289.526	301.943	587.287-	542.523-
6.2	Wijkteams	560.351	582.785	-	-	560.351-	582.785-
6.3	Inkomensregelingen	3.094.040	3.512.774	2.249.229	2.456.954	844.811-	1.055.820-
6.4	Begeleide participatie	2.899.070	3.536.169	216.047	255.648	2.683.023-	3.280.521-
6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	-	-	-	-
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	654.608	696.689	-	2.149	654.608-	694.540-
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	495.457	611.167	-	-	495.457-	611.167-
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	1.576.489	1.840.405	-	-	1.576.489-	1.840.405-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-	-	-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	344.006	437.992	-	-	344.006-	437.992-
3.03	7.1 Volksgezondheid	583.228	580.189	-	-	583.228-	580.189-
4.	Bestuur	1.471.965	2.284.808	411.810	483.488	1.060.155-	1.801.321-
4.01	Bestuur	1.471.965	2.284.808	411.810	483.488	1.060.155-	1.801.321-
0.1	Bestuur	927.414	1.735.127	90.000	93.230	837.414-	1.641.897-
0.2	Burgerzaken	544.551	549.682	321.810	390.258	222.741-	159.424-
5.	Algemene dekkingsmiddelen	232.804	210.571	22.487.505	22.206.472	22.254.701	21.995.901
5.01	Dividend	2.702	2.702	65.468	23.026	62.766	20.323
0.51	Treasury/dividend	2.702	2.702	65.468	23.026	62.766	20.323
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	226.784	214.420	4.118.923	3.774.746	3.892.139	3.560.326
0.61	OZB woningen	148.604	159.482	2.285.795	2.324.514	2.137.191	2.165.032
0.62	OZB niet-woningen	40.959	31.333	584.663	548.196	543.704	516.863
0.63	Parkeerbelasting	-	1.167	388.000	308.719	388.000	307.552
0.64	Belastingen overig	6.067	2.118	95.450	103.858	89.383	101.740
3.42	Economische promotie forensenbelasting	2.528	-	33.500	31.884	30.972	31.884
3.43	Economische promotie toeristenbelasting	28.626	20.320	731.515	457.575	702.889	437.254
5.03	Algemene uitkering	-	-	18.253.707	18.358.672	18.253.707	18.358.672
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	18.253.707	18.358.672	18.253.707	18.358.672
5.04	Saldo van financieringsfunctie	223.620	213.751	49.407	50.029	174.213-	163.722-
0.52	Treasury/financiering	223.620	213.751	49.407	50.029	174.213-	163.722-
5.05	0.53 Overige algemene dekkingsmiddelen	220.302-	220.302-	-	-	220.302	220.302
6.	Overhead	6.423.709	5.866.943	203.470	282.540	6.220.239-	5.584.403-
6.01	0.4 Overhead	6.423.709	5.866.943	203.470	282.540	6.220.239-	5.584.403-
7.	Vennootschapsbelasting	45.715-	15.387	-	-	45.715	15.387-
7.01	0.9 Vennootschapsbelasting	45.715-	15.387	-	-	45.715	15.387-

Programma- onderdeel nummer	Omschrijving	Lasten 2017		Baten 2017		Saldo	
		Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
8.	Onvoorzien	50.000	-	-	-	50.000-	-
8.01	Onvoorzien	50.000	-	-	-	50.000-	-
0.8	Overige baten en lasten	50.000	-	-	-	50.000-	-
Totaal saldo van baten en lasten		35.063.582	36.815.354	33.069.850	32.731.721	1.993.732-	4.083.633-
9.	Reserves	96.241	96.241	2.100.094	1.962.676	2.003.853	1.866.435
0.101	Mutaties algemene reserve	-	-	1.442.426	1.320.670	1.442.426	1.320.670
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	-	64.523	64.432	64.523	64.432
0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	-	-	58.823	58.823	58.823	58.823
0.104	Mutaties reserve afschr Brede School Broek in Waterland	-	-	40.000	18.751	40.000	18.751
0.105	Mutaties reserve zorgkosten	96.241	96.241	494.322	500.000	398.081	403.759
0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	-	-	-	-	-	-
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat		35.159.823	36.911.595	35.169.944	34.694.397	10.121	2.217.198-

4. IV4 2017

Hieronder wordt een overzicht van de IV4 gepresenteerd ten behoeve van de regeling vaststelling taakstelling en verstrekking informatie voor derden.

Taakvelden		Realisatie 2017		
Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
0.	Bestuur en ondersteuning			
0.1	Bestuur	1.735.127	93.230	1.641.897-
0.2	Burgerzaken	549.682	390.258	159.424-
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	154.164	154.270	106
0.4	Overhead	5.866.943	282.540	5.584.403-
0.5	Treasury	3.848-	73.055	76.903
0.61	OZB woningen	159.482	2.324.514	2.165.032
0.62	OZB niet-woningen	31.333	548.196	516.863
0.63	Parkeerbelasting	1.167	308.719	307.552
0.64	Belastingen overig	2.118	103.858	101.740
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	18.358.672	18.358.672
0.8	Overige baten en lasten	-	-	-
0.9	Vennootschapsbelasting	15.387	-	15.387-
0.10	Mutaties reserve	96.241	1.962.676	1.866.435
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	2.217.198-	-	2.217.198
1.	Veiligheid			
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.617.643	27.931	1.589.712-
1.2	Openbare orde en veiligheid	248.418	14.996	233.423-
2.	Verkeer, vervoer en waterstaat			
2.1	Verkeer en vervoer	2.942.448	96.356	2.846.091-
2.2	Parkeren	118.622	29.479	89.143-
2.3	Recreatieve havens	958.531	924.570	33.961-
2.4	Economische havens en waterwegen	337.618	143.266	194.352-
2.5	Openbaar vervoer	44.775	-	44.775-
3.	Economie			
3.1	Economische ontwikkeling	40.713	-	40.713-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	28.284	23.011	5.273-
3.4	Economische promotie	159.266	504.698	345.431
4.	Onderwijs			
4.1	Openbaar basisonderwijs	10.309	-	10.309-
4.2	Onderwijshuisvesting	548.447	48.949	499.498-
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	407.245	38.424	368.821-
5.	Sport, cultuur en recreatie			
5.1	Sportbeleid en activering	90.698	-	90.698-
5.2	Sportaccomodaties	767.527	164.354	603.174-
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	145.131	-	145.131-
5.4	Musea	11.804	-	11.804-
5.5	Cultureel erfgoed	180.860	61.847	119.013-
5.6	Media	241.511	34.725	206.786-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	772.835	26.788	746.047-

Taakvelden		Realisatie 2017		
Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
6.	Sociaal domein			
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	844.466	301.943	542.523-
6.2	Wijkteams	582.785	-	582.785-
6.3	Inkomensregelingen	3.512.774	2.456.954	1.055.820-
6.4	Begeleide participatie	3.536.169	255.648	3.280.521-
6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	-
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	696.689	2.149	694.540-
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	611.167	-	611.167-
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	1.840.405	-	1.840.405-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	437.992	-	437.992-
7.	Volksgezondheid en milieu			
7.1	Volksgezondheid	580.189	-	580.189-
7.2	Riolering	1.059.342	1.301.614	242.272
7.3	Afval	1.535.958	2.128.894	592.935
7.4	Milieubeheer	409.160	156.120	253.040-
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	155.595	160.162	4.567
8.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
8.1	Ruimtelijke ordening	611.606	51.242	560.365-
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-	-	-
8.3	Wonen en bouwen	2.216.818	1.140.292	1.076.526-

5. Stand van zaken kredieten

Hierna een overzicht van de afgesloten, lopende en nieuwe kredieten:

Omschrijving	Jaar	Soort activa	Bedrag krediet	Besteed t/m 2016	Besteed 2017	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2017
Programma 1. Ruimtelijk domein			1.582.162	803.438	14.165	764.559	2.945.485
<i>Afgesloten kredieten</i>			-	-	-	-	2.172.756
<i>Veiligheid</i>			-	-	-	-	42.817
Uitbreiding kazerne Broek		ecn	xxx	xxx		xxx	28.026
Inrichting Monnickendam		ecn	xxx	xxx		xxx	14.792
<i>Ruimtelijke ordening en wonen</i>			-	-	-	-	2.129.939
Grond IJpendam/Watergang		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	51.195
Gronden Zwoude/Broek in Waterland		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	37.795
Gronden Marken		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	328.217
Grond vm Amvoogden IJpendam		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	22.934
Aankoop grond Molenpad		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	52.170
Weiland Kloosterdijk		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	320.249
Aankoop grond Katwoude I		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	147.803
Aankoop grond Katwoude II		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	206.866
Aankoop grond Katwoude III		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	269.250
Aankoop Galgriet 12		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	380.070
Aankoop Galgriet 37		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	304.279
EGEM-i-Omgevingsverg.		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	9.110
<i>Lopende kredieten</i>			1.062.500	803.438	14.165	244.897	772.728
<i>Veiligheid</i>			809.500	803.438	5.683	379	772.728
Kazerne Broek in Waterland	2006	ecn	809.500	803.438	5.683	379	772.728
<i>Economie en toerisme</i>			253.000	-	8.482	244.518	-
Toiletvoorziening parkeerterrein Marken	2017	ecn	253.000	-	8.482	244.518	-
<i>Nieuwe kredieten</i>			519.662	-	-	519.662	-
<i>Veiligheid</i>			133.100	-	-	133.100	-
Duurzaamheid brandweerkazerne Monnickendam	2022	ecn	66.550	-	-	66.550	-
Duurzaamheid brandweerkazerne IJpendam	2023	ecn	66.550	-	-	66.550	-
<i>Economie en toerisme</i>			55.000	-	-	55.000	-
Duurzaamheid douche-toiletgebouw Marken	2021	ecn	55.000	-	-	55.000	-
<i>Ruimtelijke ordening en wonen</i>			331.562	-	-	331.562	-
Duurzaamheid medisch centrum Marken	2020	ecn	331.562	-	-	331.562	-
Programma 2. Openbaar domein			5.757.489	143.045	417.380	4.807.065	16.507.437
<i>Afgesloten kredieten</i>			-	-	-	-	16.461.393
<i>Verkeer vervoer en waterstaat</i>			-	-	-	-	4.651.503
Openbare ruimte Gouwzeeschool		mn	xxx	xxx	xxx	xxx	197.134
Verkeerscirculatieplan VCP		mn	xxx	xxx	xxx	xxx	88.796
Parkeer-/verkeersmaatregelen Marken		mn	xxx	xxx	xxx	xxx	588.277
Aankoop grond loswal		mn	xxx	xxx	xxx	xxx	19.060
Bodemonderzoek loswal		imm	xxx	xxx	xxx	xxx	743
Verbouw parkeerhok		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	14.292
Inrichting loswal		mn	xxx	xxx	xxx	xxx	22.852
Parkeerautomaten parkeerterrein Marken		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	52.377
Toilet/douchegeb.Monnickendam		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	3.920
Aankoop jachthaven Hemmeland		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	3.429.332
Havenkantoor jachthaven Hemmeland		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	22.988
Kapschuur jachthaven Hemmeland		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	4.767
Vervanging elektrakasten jachthaven Hemmeland		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	30.161
Renovatie Damsluis		mn	xxx	xxx	xxx	xxx	135.307
Aanleg begraafplaats Kloosterdijk		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	41.496

Waardever- meerd. & waardevermind 2017	Afschr. 2017	Aflossing 2017	Boekwaarde 31-12-2017	Toegerekende rente 0,6% 2017	Kapitaal- lasten 2017	Omschrijving
14.165	70.692	-	2.888.958	17.673	88.364	Programma 1. Ruimtelijk domein
-	46.414	-	2.126.342	13.037	59.451	Afgesloten kredieten
-	18.295	-	24.522	257	18.552	<i>Veiligheid</i>
-	3.503	-	24.522	168	3.671	Uitbreiding kazerne Broek
-	14.792	-	-	89	14.880	Inrichting Monnickendam
-	28.120	-	2.101.820	12.780	40.899	<i>Ruimtelijke ordening en wonen</i>
-	-	-	51.195	307	307	Grond Ipendam/Watergang
-	-	-	37.795	227	227	Gronden Zwoude/Broek in Waterland
-	-	-	328.217	1.969	1.969	Gronden Marken
-	-	-	22.934	138	138	Grond vm Armvoogden Ipendam
-	-	-	52.170	313	313	Aankoop grond Molenpad
-	-	-	320.249	1.921	1.921	Weiland Kloosterdijk
-	-	-	147.803	887	887	Aankoop grond Katwoude I
-	-	-	206.866	1.241	1.241	Aankoop grond Katwoude II
-	-	-	269.250	1.616	1.616	Aankoop grond katwoude III
-	10.557	-	369.513	2.280	12.838	Aankoop Galgeriet 12
-	8.452	-	295.827	1.826	10.278	Aankoop Galgeriet 37
-	9.110	-	-	55	9.165	EGEM-i-Omgevingsverg.
14.165	24.277	-	762.616	4.636	28.914	Lopende kredieten
5.683	24.277	-	754.134	4.636	28.914	<i>Veiligheid</i>
5.683	24.277	-	754.134	4.636	28.914	Kazerne Broek in Waterland
8.482	-	-	8.482	-	-	<i>Economie en toerisme</i>
8.482	-	-	8.482	-	-	Toiletvoorziening parkeerterrein Marken
-	-	-	-	-	-	Nieuwe kredieten
-	-	-	-	-	-	<i>Veiligheid</i>
-	-	-	-	-	-	Duurzaamheid brandweerkazerne Monnickendam
-	-	-	-	-	-	Duurzaamheid brandweerkazerne Ipendam
-	-	-	-	-	-	<i>Economie en toerisme</i>
-	-	-	-	-	-	Duurzaamheid douche-toiletgebouw Marken
-	-	-	-	-	-	<i>Ruimtelijke ordening en wonen</i>
-	-	-	-	-	-	Duurzaamheid medisch centrum Marken
390.898	506.937	-	16.391.398	99.045	605.981	Programma 2. Openbaar domein
26.482	493.498	-	15.941.413	98.768	592.266	Afgesloten kredieten
-	123.774	-	4.527.729	27.909	151.683	<i>Verkeer vervoer en waterstaat</i>
-	17.854	-	179.280	1.183	19.037	Openbare ruimte Gouwzeeschool
-	3.969	-	84.827	533	4.502	Verkeerscirculatieplan VCP
-	52.863	-	535.414	3.530	56.393	Parkeer-/verkeersmaatregelen Marken
-	-	-	19.060	114	114	Aankoop grond loswal
-	372	-	371	4	376	Bodemonderzoek loswal
-	1.099	-	13.193	86	1.185	Verbouw parkeerhok
-	1.899	-	20.953	137	2.036	Inrichting loswal
-	10.629	-	41.747	314	10.944	Parkeerautomaten parkeerterrein Marken
-	1.960	-	1.960	24	1.983	Toilet/douchegeb.Monnickendam
-	-	-	3.429.332	20.576	20.576	Aankoop jachthaven Hemmeland
-	3.284	-	19.704	138	3.422	Havenkantoor jachthaven Hemmeland
-	596	-	4.172	29	625	Kapschuur jachthaven Hemmeland
-	15.081	-	15.081	181	15.262	Vervanging elektrakasten jachthaven Hemmeland
-	5.868	-	129.439	812	6.680	Renovatie Damsluis
-	8.299	-	33.197	249	8.548	Aanleg begraafplaats Kloosterdijk

Omschrijving	Jaar	Soort activa	Bedrag krediet	Besteed t/m 2016	Besteed 2017	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2017
<i>Sport cultuur en recreatie</i>			-	-	-	-	2.456.045
Bouw/inrichtingskosten sportzaal Marijkestraat		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	22.091
Renovatie sportzaal Marijkestraat		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	8.978
Bouw/inrichtingskosten sportzaal Nieuwland		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	50.904
Bouw/inrichtingskosten sportzaal Buurterstraat		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	42.994
Aankoop grond tbv trainingsveld		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	9.486
Aanleg kunstgras voetbalvelden		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	572.062
Toplaag kunstgrasvoetbalvelden		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	387.321
Veldmeubilair kunstgrasvoetbalvelden		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	95.603
Brede school Ipendam gymzaal		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	836.019
Grond Bibliotheek		erfp	xxx	xxx	xxx	xxx	26.093
Bibliotheek,overname		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	282.235
Brede school Ipendam bibliotheek		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	78.712
Aankoop recreatiegebied Hemmeland		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	1
Vervanging speeltoestellen		mn	xxx	xxx	xxx	xxx	43.546
<i>Milieu</i>			-	-	-	-	9.353.846
Drukriolering Katwoude		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	47.913
GRP,Binnenring		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	1.221.395
Investerings ingeolge GRP		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	328.046
Investerings ingeolge GRP		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	212.218
Riolering Galgeriet		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	399.067
Riolering Ringshemmen		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	603.500
GRP,Herm.Reyntjeslaan		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	149.107
GRP,Burg.Versteegstraat		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	66.092
Drainage Ringshemmen, 1		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	170.488
GRP Monnickendam		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	79.797
GRP buitengebied Kanaaldijk		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	115.079
GRP vervanging buitengebied		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	391.068
GRP 2007,verbetering Monnickendam		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	360.000
GRP 2009,vervanging gemalen		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	28.910
Ringshemmen,fase 2		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	503.297
Drainage Ringshemmen, 2		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	214.162
Ringshemmen,fase 3		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	458.543
GRP Marken		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	669.178
GRP buitengebied IBA's		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	207.078
GRP 2007,verbetering Broek in Waterland		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	75.567
GRP 2007,vervanging riool buitengebied		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	475.308
GRP 2007,verbetering buitengebied		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	338.564
GRP 2007,vervanging gemalen		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	46.071
GRP,vrijvervalriolen 2012		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	148.293
GRP vervanging gemalen		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	155.792
GRP,gemalen, 2012		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	20.533
GRP 2008,verbetering Ipendam		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	372.311
GRP 2007,verbetering Katwoude		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	946.838
GRP 2008,vervanging transportriool		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	293.286
GRP,drukriolering 2012		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	64.340
GRP,vrijvervalriolen 2013		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	110.961
Ondergrondse afvalcontainers		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	5.570
Aanschaf containerauto afval		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	75.478
Lopende kredieten			2.513.700	91.596	397.202	1.634.903	46.044
<i>Verkeer vervoer en waterstaat</i>			390.000	-	-	-	-
Steigers jachthaven Hemmeland	2017	ecn	390.000	-	-	-	-

Waardever- meerd. & waardevermind 2017	Afschr. 2017	Aflossing 2017	Boekwaarde 31-12-2017	Toegerekende rente 0,6% 2017	Kapitaal- lasten 2017	Omschrijving
26.482-	115.832	-	2.313.730	14.736	130.569	<i>Sport cultuur en recreatie</i>
-	1.699	-	20.391	133	1.832	Bouw/inrichtingskosten sportzaal Marijkestraat
-	2.244	-	6.733	54	2.298	Renovatie sportzaal Marijkestraat
-	3.182	-	47.723	305	3.487	Bouw/inrichtingskosten sportzaal Nieuwland
-	2.866	-	40.128	258	3.124	Bouw/inrichtingskosten sportzaal Buurterstraat
-	-	-	9.486	57	57	Aankoop grond tbv trainingsveld
-	21.985	-	550.078	3.432	25.417	Aanleg kunstgras voetbalvelden
-	48.415	-	338.906	2.324	50.739	Toplaag kunstgrasvoetbalvelden
-	5.975	-	89.628	574	6.549	Veldmeubilair kunstgrasvoetbalvelden
24.203-	-	-	811.816	5.016	5.016	Brede school Ilpendam gymzaal
-	-	-	26.093	157	157	Grond Bibliotheek
-	23.520	-	258.715	1.693	25.213	Bibliotheek,overname
2.279-	-	-	76.433	472	472	Brede school Ilpendam bibliotheek
-	-	-	1	-	-	Aankoop recreatiegebied Hemmeland
-	5.946	-	37.600	261	6.208	Vervanging speeltoestellen
-	253.892	-	9.099.954	56.123	310.015	<i>Milieu</i>
-	23.956	-	23.956	287	24.244	Drukriolering Katwoude
-	29.081	-	1.192.314	7.328	36.409	GRP,Binnenring
-	7.811	-	320.235	1.968	9.779	Investerings ingevolge GRP
-	7.860	-	204.358	1.273	9.133	Investerings ingevolge GRP
-	9.281	-	389.786	2.394	11.675	Riolering Galgeriet
-	12.840	-	590.659	3.621	16.461	Riolering Ringshemmen
-	3.241	-	145.865	895	4.136	GRP,Herm.Reyntjeslaan
-	1.406	-	64.686	397	1.803	GRP,Burg.Versteegstraat
-	3.343	-	167.145	1.023	4.366	Drainage Ringshemmen, 1
-	1.596	-	78.201	479	2.075	GRP Monnickendam
-	2.256	-	112.822	690	2.947	GRP buitengebied Kanaaldijk
-	7.981	-	383.087	2.346	10.327	GRP vervanging buitengebied
-	6.667	-	353.333	2.160	8.827	GRP 2007,verbetering Monnickendam
-	538	-	28.371	173	712	GRP 2009,vervanging gemalen
-	9.869	-	493.429	3.020	12.888	Ringshemmen,fase 2
-	4.199	-	209.963	1.285	5.484	Drainage Ringshemmen, 2
-	8.818	-	449.725	2.751	11.569	Ringshemmen,fase 3
-	13.384	-	655.795	4.015	17.399	GRP Marken
-	10.899	-	196.179	1.242	12.141	GRP buitengebied IBA's
-	1.482	-	74.085	453	1.935	GRP 2007,verbetering Broek in Waterland
-	8.697	-	466.611	2.852	11.549	GRP 2007,vervanging riool buitengebied
-	6.126	-	332.438	2.031	8.157	GRP 2007,verbetering buitengebied
-	842	-	45.229	276	1.118	GRP 2007,vervanging gemalen
-	2.648	-	145.645	890	3.538	GRP,vrijvervalriolen 2012
-	3.055	-	152.737	935	3.989	GRP vervanging gemalen
-	1.867	-	18.666	123	1.990	GRP,gemalen, 2012
-	7.300	-	365.011	2.234	9.534	GRP 2008,verbetering Ilpendam
-	17.420	-	929.418	5.681	23.101	GRP 2007,verbetering Katwoude
-	5.227	-	288.059	1.760	6.986	GRP 2008,vervanging transportriool
-	5.477	-	58.864	386	5.863	GRP,drukriolering 2012
-	1.947	-	109.014	666	2.612	GRP,vrijvervalriolen 2013
-	1.620	-	3.949	33	1.654	Ondergrondse afvalcontainers
-	25.159	-	50.319	453	25.612	Aanschaf containerauto afval
397.202	13.439	-	429.807	276	13.715	<i>Lopende kredieten</i>
-	-	-	-	-	-	<i>Verkeer vervoer en waterstaat</i>
-	-	-	-	-	-	Steigers jachthaven Hemmeland

Omschrijving	Jaar	Soort activa	Bedrag krediet	Besteed t/m 2016	Besteed 2017	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2017
<i>Sport cultuur en recreatie</i>			1.731.500	91.596	169.495	1.470.410	46.044
Groot onderhoud sporthal 't Spil, voorbereiding	2013	imm	60.000	35.106	-	24.894	19.358
Groot onderhoud sporthal 't Spil	2017	ecn	600.000	-	137.430	462.570	-
Ondergrond speeltoestellen	2010	mn	33.000	23.379	5.000	4.621	3.269
Vervanging speeltoestellen	2010	mn	80.000	33.111	27.065	19.824	23.417
Aanschaf materieel Groendienst	2017	ecn	958.500	-	-	958.500	-
<i>Milieu</i>			392.200	-	227.707	164.493	-
Ondergrondse containers 't Spil	2017	ecn	50.000	-	-	50.000	-
Mini-containers	2017	ecn	149.700	-	152.978	3.278-	-
Ondergrondse wijkcontainers 2017	2017	ecn	192.500	-	74.729	117.771	-
Nieuwe kredieten			3.243.789	51.449	20.178	3.172.162	-
<i>Sport cultuur en recreatie</i>			1.772.289	-	20.178	1.752.111	-
Duurzaamheid gymzaal Marken	2018	ecn	106.336	-	-	106.336	-
Duurzaamheid gymzaal Marijkestraat	2019	ecn	219.736	-	-	219.736	-
Voorbereiding 2e hockeyveld	2018	imm	30.000	-	20.178	9.822	-
Aanleg 2e hockeyveld	2018	ecn	572.000	-	-	572.000	-
<i>Cultureel erfgoed</i>			844.217	-	-	844.217	-
Fundering Grote Kerk Monnickendam	2018	ecn	661.067	-	-	661.067	-
Fundering toren NH kerk Broek in Waterland	2018	ecn	183.150	-	-	183.150	-
<i>Milieu</i>			1.471.500	51.449	-	1.420.051	-
Installaties Milieustraat	2023	ecn	29.000	-	-	29.000	-
Bouwkosten Milieustraat	2023	ecn	1.110.000	51.449	-	1.058.551	-
Aanschaf opslag containers	2023	ecn	100.000	-	-	100.000	-
Aanschaf vorkheftruck	2023	ecn	40.000	-	-	40.000	-
Ondergrondse wijkcontainers 2018	2018	ecn	192.500	-	-	192.500	-
Programma 3. Sociaal domein			9.111.308	93.757	1.519.571	7.497.981	5.487.236
Afgesloten kredieten			-	-	-	-	5.412.137
<i>Onderwijs</i>			-	-	-	-	4.611.740
Bouw/inrichtingskosten de Fuut		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	218.966
Gebruiksvoorzieningen		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	16.050
Bouw/inrichtingskosten de Havenridders		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	191.219
Gebruiksvoorzieningen de Havenridders		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	10.442
Bouw/inrichtingskosten de Overhaal		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	229.223
Gebruiksvoorzieningen de Overhaal		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	5.113
Terreinkosten de Overhaal		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	1.799
Stichting nieuwbouw de Binnendijk		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	289.781
Uitbreiding lokalen de Binnendijk		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	140.404
Gebruiksvoorzieningen de Binnendijk		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	1.559
Uitbreiding speelterrein de Binnendijk		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	12.504
Bouw/inrichtingskosten JF Kennedy		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	205.545
Vervanging kozijnen JF Kennedy		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	81.362
Gebruiksvoorzieningen JF Kennedy		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	10.364
Bouw/inrichtingskosten W de Zwijger		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	219.129
Gebruiksvoorzieningen W de Zwijger		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	10.079
Bouw/inrichtingskosten de Rietlanden		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	39.129
Renovatie de Rietlanden		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	268.660
Gebruiksvoorzieningen de Rietlanden		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	8.230
Tijd.uitbreiding huisvesting de Havenridders		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	79.361
Brede school Ipendam HM van Randwijck		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	1.036.377
Brede school Ipendam St. Sebastianus		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	624.927
Nieuwbouw Gouwzeeschool		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	911.517

Waardever- meerd. & waardevermind 2017	Afschr. 2017	Aflossing 2017	Boekwaarde 31-12-2017	Toegerekende rente 0,6% 2017	Kapitaal- lasten 2017	Omschrijving
169.495	13.439	-	202.100	276	13.715	<i>Sport cultuur en recreatie</i>
-	7.021	-	12.337	116	7.137	Groot onderhoud sporthal 't Spil, voorbereiding
137.430	-	-	137.430	-	-	Groot onderhoud sporthal 't Spil
5.000	3.659	-	4.610	20	3.678	Ondergrond speeltoestellen
27.065	2.759	-	47.723	141	2.900	Vervanging speeltoestellen
-	-	-	-	-	-	Aanschaf materieel Groendienst
227.707	-	-	227.707	-	-	<i>Milieu</i>
-	-	-	-	-	-	Ondergrondse containers 't Spil
152.978	-	-	152.978	-	-	mini containers 2017
74.729	-	-	74.729	-	-	Ondergrondse wijkcontainers 2017
20.178	-	-	20.178	-	-	Nieuwe kredieten
20.178	-	-	20.178	-	-	<i>Sport cultuur en recreatie</i>
-	-	-	-	-	-	Duurzaamheid gymzaal Marken
-	-	-	-	-	-	Duurzaamheid gymzaal Marijkestraat
20.178	-	-	20.178	-	-	Voorbereiding 2e hockeyveld
-	-	-	-	-	-	Aanleg 2e hockeyveld
-	-	-	-	-	-	<i>Cultureel erfgoed</i>
-	-	-	-	-	-	Fundering Grote Kerk Monnickendam
-	-	-	-	-	-	Fundering toren NH kerk Broek in Waterland
-	-	-	-	-	-	<i>Milieu</i>
-	-	-	-	-	-	Installaties Milieustraat
-	-	-	-	-	-	Bouwkosten Milieustraat
-	-	-	-	-	-	Aanschaf opslag containers
-	-	-	-	-	-	Aanschaf vorkheftruck
-	-	-	-	-	-	Ondergrondse wijkcontainers 2018
1.460.289	188.788	-	6.758.737	32.923	221.711	Programma 3. Sociaal domein
59.282-	170.036	-	5.182.818	32.473	202.509	Afgesloten kredieten
48.096-	157.099	-	4.406.545	27.670	184.770	<i>Onderwijs</i>
-	12.880	-	206.085	1.314	14.194	Bouw/inrichtingskosten de Fuut
-	1.338	-	14.713	96	1.434	Gebruiksvoorzieningen
-	10.623	-	180.596	1.147	11.771	Bouw/inrichtingskosten de Havenridders
-	870	-	9.572	63	933	Gebruiksvoorzieningen de Havenridders
-	9.169	-	220.054	1.375	10.544	Bouw/inrichtingskosten de Overhaal
-	426	-	4.687	31	457	Gebruiksvoorzieningen de Overhaal
-	900	-	900	11	910	Terreinkosten de Overhaal
-	8.279	-	281.502	1.739	10.018	Stichting nieuwbouw de Binnendijk
-	5.400	-	135.004	842	6.243	Uitbreiding lokalen de Binnendijk
-	130	-	1.429	9	139	Gebruiksvoorzieningen de Binnendijk
-	431	-	12.073	75	506	Uitbreiding speelterrein de Binnendijk
-	11.419	-	194.125	1.233	12.652	Bouw/inrichtingskosten JF Kennedy
-	9.040	-	72.322	488	9.528	Vervanging kozijnen JF Kennedy
-	864	-	9.500	62	926	Gebruiksvoorzieningen JF Kennedy
-	12.890	-	206.239	1.315	14.205	Bouw/inrichtingskosten W de Zwijger
-	840	-	9.239	60	900	Gebruiksvoorzieningen W de Zwijger
-	9.782	-	29.347	235	10.017	Bouw/inrichtingskosten de Rietlanden
-	13.433	-	255.227	1.612	15.045	Renovatie de Rietlanden
-	686	-	7.544	49	735	Gebruiksvoorzieningen de Rietlanden
-	22.336	-	57.025	476	22.812	Tijd.uitbreiding huisvesting de Havenridders
30.004-	-	-	1.006.374	6.218	6.218	Brede school IJpendam HM van Randwijck
18.092-	-	-	606.835	3.750	3.750	Brede school IJpendam St. Sebastianus
-	25.363	-	886.155	5.469	30.832	Nieuwbouw Gouwzeeschool

Omschrijving	Jaar	Soort activa	Bedrag krediet	Besteed t/m 2016	Besteed 2017	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2017
<i>Sociale voorzieningen</i>			-	-	-	-	800.397
Stichtingskapitaal het Broekerhuis		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	45
Grond dorpshuis Zuiderwoude		erfp	xxx	xxx	xxx	xxx	1.134
St.Dorpshuis Katwoude		fin	xxx	xxx	xxx	xxx	374.000
Stichtingskosten De Bolder		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	38.812
Brede school IJpendam buitenschoolse opvang		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	386.405
Lopende kredieten			1.780.656	93.757	1.519.571	167.329	75.100
<i>Onderwijs</i>			1.650.656	93.757	1.448.786	108.114	75.100
Voorbereiding brede school Broek in Waterland	2013	imm	200.000	93.757	46.549	59.695	75.100
Renovatie de Blauwe Ster	2017	ecn	1.400.656	-	1.402.237	1.581-	-
Renovatie de Verwondering fase 1	2017	ecn	50.000	-	-	50.000	-
<i>Sociale voorzieningen</i>			130.000	-	70.785	59.215	-
Voorbereiding renovatie de Bolder	2017	imm	130.000	-	70.785	59.215	-
Nieuwe kredieten			7.330.652	-	-	7.330.652	-
<i>Onderwijs</i>			6.030.652	-	-	6.030.652	-
Bouw Brede school Broek in Waterland	2018	ecn	3.800.000	-	-	3.800.000	-
Renovatie de Verwondering fase 2	2018	ecn	805.075	-	-	805.075	-
Renovatie flexlocatie de Fuut	2018	ecn	392.000	-	-	392.000	-
Renovatie de Fuut	2018	ecn	1.033.577	-	-	1.033.577	-
<i>Sociale voorzieningen</i>			1.300.000	-	-	1.300.000	-
Renovatie de Bolder	2018	ecn	1.300.000	-	-	1.300.000	-
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen			407.000	29.760	6.900	15.840	1.788.760
Afgesloten kredieten			407.000	29.760	6.900	15.840	1.788.760
<i>Dividend</i>			-	-	-	-	450.377
Aandelen E.Z.W.		fin	xxx	xxx	-	xxx	415.277
Aandelen B.N.G.		fin	xxx	xxx	-	xxx	35.100
<i>Saldo van financieringsfunctie</i>			407.000	29.760	6.900	15.840	1.338.383
Lening VV Monnickendam, veldverlichting		ecn	50.000	xxx	-	xxx	39.001
Lening St.Waterlandse Hockey Accommodatie		ecn	304.500	xxx	-	xxx	252.089
Lening Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland		ecn	xxx	xxx	-	xxx	1.024.608
EGEM-i basisregistratie WOZ	2012	ecn	52.500	29.760	6.900	15.840	22.685
Programma 6. Overhead			1.705.999	18.596	327.426	1.359.976	3.069.228
<i>Overhead</i>			1.705.999	18.596	327.426	1.359.976	3.069.228
Afgesloten kredieten			-	-	-	-	3.055.092
Gemeentekantoor		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	2.312.246
Verbouwing publiekshal		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	108.248
Vervanging aanhanger		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	1.705
Vervanging voertuigen		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	160.603
Vervanging telefooncentrale		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	12.085
Vervanging werkplekhardware		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	8.188
Klantbegeleidingssysteem		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	6.654
Vervanging serverpark		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	102.318
ICT ontwikkeling 2014		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	76.647
ICT ontwikkeling 2015		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	206.365
ICT ontwikkeling 2016		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	60.034
Digitaliseren facturen/contracten		ecn	xxx	xxx	xxx	xxx	-

Waardever- meerd. & waardevermind 2017	Afschr. 2017	Aflossing 2017	Boekwaarde 31-12-2017	Toegerekende rente 0,6% 2017	Kapitaal- lasten 2017	Omschrijving
11.187-	12.937	-	776.273	4.802	17.739	<i>Sociale voorzieningen</i>
-	-	-	45	-	-	Stichtingskapitaal het Broekerhuis
-	-	-	1.134	7	7	Grond dorps huis Zuiderwoude
-	-	-	374.000	2.244	2.244	St.Dorps huis Katwoude
-	12.937	-	25.875	233	13.170	Stichtingskosten De Bolder
11.187-	-	-	375.219	2.318	2.318	Brede school IJpendam buitenschoolse opvang
1.519.571	18.751	-	1.575.919	451	19.202	Lopende kredieten
1.448.786	18.751	-	1.505.134	451	19.202	<i>Onderwijs</i>
46.549	18.751	-	102.897	451	19.202	Voorbereiding brede school Broek in Waterland
1.402.237	-	-	1.402.237	-	-	Renovatie de Blauwe Ster
-	-	-	-	-	-	Renovatie de Verwondering fase 1
70.785	-	-	70.785	-	-	<i>Sociale voorzieningen</i>
70.785	-	-	70.785	-	-	Voorbereiding renovatie de Bolder
-	-	-	-	-	-	Nieuwe kredieten
-	-	-	-	-	-	<i>Onderwijs</i>
-	-	-	-	-	-	Brede school Broek in Waterland
-	-	-	-	-	-	Renovatie de Verwondering fase 2
-	-	-	-	-	-	Renovatie flexlocatie de Fuut
-	-	-	-	-	-	Renovatie de Fuut
-	-	-	-	-	-	<i>Sociale voorzieningen</i>
-	-	-	-	-	-	Renovatie de Bolder
6.900	5.952	53.547	1.736.161	52.245	58.197	Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen
6.900	5.952	53.547	1.736.161	52.245	58.197	Afgesloten kredieten
-	-	-	450.377	2.702	2.702	<i>Dividend</i>
-	-	-	415.277	2.492	2.492	Aandelen E.Z.W.
-	-	-	35.100	211	211	Aandelen B.N.G.
6.900	5.952	53.547	1.285.784	49.543	55.495	<i>Saldo van financieringsfunctie</i>
-	-	3.018	35.983	1.114	1.114	Lening VV Monnickendam, veldverlichting
-	-	18.544	233.546	7.309	7.309	Lening St.Waterlandse Hockey Accom.
-	-	31.985	992.623	40.984	40.984	Lening Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
6.900	5.952	-	23.633	136	6.088	EGEM-i basisregistratie WOZ
327.426	306.194	-	3.090.460	18.415	324.610	Programma 6. Overhead
327.426	306.194	-	3.090.460	18.415	324.610	<i>Overhead</i>
-	302.475	-	2.752.617	18.331	320.806	Afgesloten kredieten
-	85.639	-	2.226.608	13.873	99.512	Gemeentekantoor
-	18.041	-	90.207	649	18.691	Verbouwing publiekshal
-	568	-	1.137	10	578	Vervanging aanhanger
-	32.121	-	128.483	964	33.084	Vervanging voertuigen
-	12.085	-	-	73	12.157	Vervanging telefooncentrale
-	8.188	-	-	49	8.237	Vervanging werkplekhardware
-	6.654	-	-	40	6.694	Klantbegeleidingssysteem
-	50.034	-	52.284	614	50.648	Vervanging serverpark
-	25.549	-	51.098	460	26.009	ICT ontwikkeling 2014
-	51.591	-	154.774	1.238	52.830	ICT ontwikkeling 2015
-	12.007	-	48.027	360	12.367	ICT ontwikkeling 2016
-	-	-	-	-	-	Digitaliseren facturen/contracten

Omschrijving	Jaar	Soort activa	Bedrag krediet	Besteed t/m 2016	Besteed 2017	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2017
Lopende kredieten			752.519	18.596	327.426	406.496	14.136
Aanschaf pickup-truck	2017	ecn	57.000	-	-	57.000	-
EGEM-i bedrijven/handelsregister	2010	ecn	25.000	1.202	8.760	15.038	481
EGEM-i topografie/BGT	2010	ecn	28.000	17.394	6.837	3.769	13.655
ICT ontwikkeling 2017	2017	ecn	60.000	-	57.793	2.207	-
Verbouw werkplaats buitendienst	2017	ecn	300.000	-	159.674	140.326	-
Informatieplan 2017	2017	ecn	282.519	-	94.363	188.156	-
Nieuwe kredieten			953.480	-	-	953.480	-
Bouwkosten nieuwbouw buitendienst	2023	ecn	536.000	-	-	536.000	-
Installaties nieuwbouw buitendienst	2023	ecn	100.000	-	-	100.000	-
ICT ontwikkeling 2018	2018	ecn	60.000	-	-	60.000	-
ICT ontwikkeling 2019	2019	ecn	60.000	-	-	60.000	-
ICT ontwikkeling 2020	2020	ecn	60.000	-	-	60.000	-
Duurzaamheid gemeentehuis Pierebaan	2019	ecn	137.480	-	-	137.480	-
TOTAAL			18.563.958	1.088.596	2.285.442	14.445.421	29.798.147

Waardever- meerd. & waardevermind 2017	Afschr. 2017	Aflossing 2017	Boekwaarde 31-12-2017	Toegerekende rente 0,6% 2017	Kapitaal- lasten 2017	Omschrijving
327.426	3.719	-	337.843	85	3.804	Lopende kredieten
-	-	-	-	-	-	Aanschaf pickup-truck
8.760	240	-	9.000	3	243	EGEM-i bedrijven/handelsregister
6.837	3.479	-	17.014	82	3.561	EGEM-i topografie/BGT
57.793	-	-	57.793	-	-	ICT ontwikkeling 2017
159.674	-	-	159.674	-	-	Verbouw werkplaats buitendienst
94.363	-	-	94.363	-	-	Informatieplan 2017
-	-	-	-	-	-	Nieuwe kredieten
-	-	-	-	-	-	Bouwkosten nieuwbouw buitendienst
-	-	-	-	-	-	Installaties nieuwbouw buitendienst
-	-	-	-	-	-	ICT ontwikkeling 2018
-	-	-	-	-	-	ICT ontwikkeling 2019
-	-	-	-	-	-	ICT ontwikkeling 2020
-	-	-	-	-	-	Duurzaamheid gemeentehuis Pierebaan
2.199.678	1.078.562	53.547	30.865.715	220.302	1.298.864	TOTAAL

COLOFON

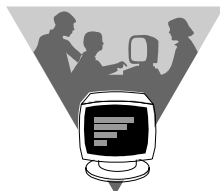
Uitgave:

Gemeente Waterland
Postbus 1000
1140 BA MONNICKENDAM

Bezoekadres:

Pierebaan 3
1141 GV MONNICKENDAM
Telefoon: 0299 - 658585

Samenstelling en lay-out:

Afdeling Financiën
e-mail: finmail@waterland.nl
Telefoon: 0299 - 658561

Voor opmerkingen en/of suggesties met betrekking tot de opbouw, indeling en lay-out kan contact opgenomen worden met de afdeling Financiën.

Voor inhoudelijke vragen kan contact opgenomen worden met het afdelingshoofd van de betreffende vakafdeling of de gemeentelijke voorlichter.